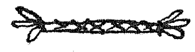
శ్రీ

మదనమోహినీ విలాసము

తక్కెళ్ళపాటి లింగనామాత్యవిరచితము

ప్రథమాశ్వాసము.



శ్రీయలమేలుమంగ యెదసిగ్గునచిక్కఁగవుంగలింపఁబో
నాయెడఁ గౌస్తుభంబున నిజాతెవ్వతెఁగాంచి మొగంబువంచుచున్
డాయఁగఁగొంకినంగని తలూనఁదెమల్చి తలంకుఁదీర్చుచు
సేవయొలిమిందమింగలయు వేంకటనాథుఁడు మమ్ముఁబ్రోవుతన్.

2 సీ. వితతభూషణరావిచిత్రితదిక్కుతరబాహు
నీలచతుస్తంభనియుతమగుచుఁ
గౌస్తుభప్రభయుకలితహారానేక
రత్నవితానా[illegible]రమ్యమగుచు
దివ్యగంధోదివిలసద్వారిర్వాన
మాలికాతోరణావళులమగుచుఁ
గోటిసూర్యప్రభాకోటీరనవమణి
స్థిరచారుకలశప్రదీప్తమగుచు
నలరువరునివక్షురుగ్వాంగ[illegible]మున
వరనిజాంశులబంగారుతెఱఘుటించి

లకేకతౌఁపురంబు ముదఁజేయు

మగువ మాయమ్మ యలిమేలు మంగఁ గొలుతు

వ. మఱియుఁ జండికాఖండేందుధరశారదాసారసగర్భగణనాయ

కాదిష్టదేవతలకు సాష్టాంగనమస్కారంబు లుఘటియించి వా

ల్మీక వ్యాసకాళిదాసప్రముఖ నిఖిలసుకవిబృందంబునకుఁ ప

సంబులను దుష్కవినిందయుం గావించి ఈగంనందనలయము

వ్యాంపై భక్తజనపాత్రుత్త్యాంకిత జాతనివాసుండగు శ్రీవేంకటపత్ని

రవరప్రసాదలబ్ధకవిత్వమహాత్త్వంబున విచిత్రతరకథాశిల్ప

నాచాతుర్యరీతులు తేర్పడ నొసఁగి ప్రబంధంబు నిర్మింపఁ దలంచు

చు.

సీ. మాలితశ్రోత్రపవిత్రపాదతలి తాపసుంబ

సూత్రుండు సాలేవల శోభితాన్వ

యాంభోధిచంద్రుండు సార్వసన్నుతుఁడైన

గురువనమంత్రికిఁ గూర్మిసుతుఁడు

చిట్టెఘునుఁడతని పట్టివేంకటమంత్రి

రాసత్రి వెలసెయఁ తఁడు

సద్గుణవతితిమ్మాంబా సారధర్మంబుల

వెలసు సూరమను వివాహమయ్యె

వారలిరువుర కర్మిలి పరసుతుండ

శ్రీరమాధీశపదపద్మసేవకుండ

సురుచిరకవిత్వమధురవచోవిలాస

ఘనం గతుండుఁ దక్షిణపాంచాలింగ ఘనుండు.

తే. శ్రీవెంకటాద్రిపతిమ

ద్రావిడంబుననిలిచి తెరుగాఁ బ్రత్యక్షంబై

నవి ప్రబంధసేయు కావ్యములఁ

బావనముగ వ్రాసి నిర్మల పరము ప్రేతన్.

శృంగార కావ్యముల నెపుడ్

రంగుగఁ గడుఁబ్రియముగ దుర్దనకుం దితమధురా

భంగుర మృదుపదరచనల

శృంగారములు గుల్లనెకచెల్లింగ్ర తులనే.

క. అని యానతీయ నేనును సంతోషితస్వాంతుండనై.

ఉ. మెచ్చుట లేదు పొందెడుల మిక్కిలి నెంతురు కాని మెచ్చితో

యిచ్చుట లేదుయిచ్చిన నొకింతుక తాని ఘనంబె యుండగా

యిచ్చునె కోరికలందు ఫలమేమియుఁ బంచుసు భక్తవత్సలుం దా

నిచ్చుర మాధినాథుని తు నిచ్చెను లింగనమంత్రి యాత్మజన్.

—: షష్ఠ్యంతములు :—

క. శ్రీవిబుధయుషుటీత్రనాథు

ప్రావీణ్యునకఖిలలోకపాలనరతికిన్

భావభవత్రాంటిసొంద

రావహునకు మోసిసబ్బునాథారునకున్.

తే. పతితపావనబంధను నతులనా
సత్పుజనాశ్రావనత్ర వారుగు॥ త్రి॥
సత్వాధిపసద్గురునకు
సతావిమానసనసరిగా ఘనచుప్పుర [illegible]

తే. హరికింబరతోషిత ముద
తరికి నేరగాచకిత శత్రుగణోసగ [illegible]
హరికి సృష్టికర్త పెతన
హరికి వేద్యాతమోనిసేమ వాక్ష్మి [illegible]

తే. హరికి సతత ఘనవాద్యదయావ
హరికిరీటోపయుతయి [illegible]
చారికింగంసాసురసం
రికిసిరికిని నిక్షురాద్ధారునకి [illegible]

తే. శౌరికినన స్తుత
శౌరికిసద నాంగనాతి శ్రీజతవపుధ
శౌరికినవతులసేవన
మౌరికిచుని నిత్య త్రుంధూ [illegible]

తే. పన్నగరాజశయనునకు
పన్నగభూషాంతమిత్రపరమాత్మునకున్
పన్నగరిపువాహనునకు
పన్నగభూషణాత్మజాగ్రజ బవాలుసేలునకు॥

క. సతతసతలబ్ధిమతికిన్
రతిరాజసమాప్రకాంతరమూర్తి స్ఫూర్తికిన్
మతిశుభవిభవోన్నతికిన్
వి తదనయాసుగుణాతతికిఁ బొంతపుపతికిన్.

వ. సమర్పణంబుగా నాయొనర్పం బూనిన మదనమోహినీవిలాసంబను మహాప్రబంధంబునకుం గథాక్రమం బెట్టిదనిన.

-: కథావతారము :-

క. శ్రీతరశ్మిరశ్మిగరా
జ్యోకరశ్మి సమూదిత పృథుతరలరోచిన్
భూతరశ్మి చెలువొందెడు
సాంతలబునసింధ్రుండునైనాఁ డతిపెద్దన్.

క. కవితసుధాబ్ధ్యంగదు
నవతగు నాస్థానసీమ నవరత్నమయో
ష్ణీషాలయు నసింహాసనయున
గొలువై తీర్చుండె విబుగులఁ గులకేతుతోడన్.

చ. సుతులు సుభద్రాత్ములు హితులు సోదరులు పుత్రాత్ములు
శాంతులు సుదేవమాయను సుమేంద్రుడు నిర్ధరసేన సర్వది
క్షితులును సూడిగంపుఁ గలతంతులు గొల్వఁగ పెద్దఁదుంబురుం
డంతులితీలిలఁదంబురరయుంబు నమోఁటుచుఁబాటు పాడఁగన్.

గీ. వించుఁ జూడఁగాంచు పాండల పేటు పెట్ట

నంచులంచులనుంచిప్రొక్కించు తేంచు
కాలినుతియింపు దిగ్జ కీర్తులాలాకించి
మంచువిభవమొప్పు [illegible]
క. తేజములనంజినపదములు
రాజిల్లెడు రత్నసోపాన [illegible]
రాజ [illegible]
[illegible] ని కెరలు నస్తు [illegible]
క. త్రాలినవ [illegible]
ఖేలతఁగనుఁగొనుంచునె [illegible]
మాలమ [illegible]
మేలంబునననుచు [illegible]
ఉ. అప్పుడు [illegible]
చెలుప్పుగనిసన్న [illegible] వన్నె నా
యప్పుడు [illegible] దన్ము [illegible]
యప్పుడునన్న [illegible] ప్రియుం [illegible].
క. అనునంతలోన [illegible]
మునియతోనె [illegible] ముంచినగంట
త్రిగాయనుసమ్ముఖులన [illegible]
గములగొని బహుదినములాయెఁ గదచెలులా.
సీ. కులశైలముఁ సురశైల [illegible] దండధరునకు

శుభమె గిరింద్రజాంసు గుణావతికి
మొందమొంతు ట్యూమముమతుమారులతును
నెలమిమొయులనందికేశవ రునను
భద్రమాంపురిచార రుద్రుకనృకలకుం
దగలెస్సలాంత్రమధగణాములతు
నేమమూ త్రైలాంస శమ్రమాంపవనవాంటి
కాంమాంచ్రమొంశుకశాంరి తెలతు——
వాంరుండుని మొంచనాంనాండు అగ్రవాంచి
వెడలనడంచిన నెరెందుంపుడమినుండి
తారిరెమెన్నాండు రజాతాంద్రికరిగెతేవు
నేలగళుకేటూష్టుంబుచానే తెలుసు మమె.

చ. లునవుడు మొదుపెండినమువాత్మూలకందడకుక్ శుభంబుగా
కనఘుమొమొడు చింతగలదాం వారుసత్మోపనేను మాత్రమం,
ఘునని కలాంత్మొరెశయును గానతేతుంయుచునిశబచింతతునే
మునంగందలంచి పద్దయుగచాంల్లువియొంతానితల్పసంయమాం.

క. ఆనాండుపాంఘునిరాంజ్యం
బూంవిధరాంతలముండ్రెత బోరయుండినిగదాం
నౌకంతసవాసిపశవాత
తానవవాంటులకుండిగ్గితేడుబెదవలునన్.

3-6. శే- అటుమిట్టెటుమగునొంకేవలు

తొంతులాం జాంబిర వృక్షోన్నతిని కెలసొక్షే
నలుని లయ తిరుగుచునుంటినే
గలుతలుదినమెుక్కొక్కయుగములుగా మునిచం
మాత్రికినొముద్ద మాటల తేలరు జా
లూ జాలయునోనాఁటకిఁ జాంతు సుక్షా
క్షల సైనం బాయుక చెవి వినే సినొక్రైల
తెసెన్న సౌన్న క్షతలఁ గాంతు సంక్షో
ఆడంపతుల ప్రగా యూపాడము త్రిద్రి
మెప్పెల మింబారెదెడు భాగ్యము నేడెన్కొ
చెంత మనవులు సెప్పిం తయింత్రఖ పుత్రోల
తేటాబలుగాని నేఁడుండు తొన్కా
రిషితగరసానల పులను సాధావ ములను
సారసాంతర వీథుల సంతతంబు
గారవాంత్రిా తతల తెంతకొరతతలఁ
గలసి మెున్నఁడు విహరింపఁగలుగునెన్నొ.
తలరుంబల్లులఖండశక్తిగరల తేప్పొదర్పుతలండె స్రైమే
ఘలుపుస్త్రైబైడాగుడాలనెట్టమెప్పు నాథులంబాసికాఁ
తెలఁగాసింబడు బోరిల్లుగుండెచిలు కాంగారాయున్నవ్వా దుము
ధ్వలదిల్లాయనిసారెఁజోరుజానవిశేదుర్గంగ నంగళ్ళునెం-
అనుమన్నత్త్రులవాలు వైలుల్లలఁచూడాయుం భూదుసెంబాంద్రజాం

ఱుని కొన్నెలుక కిన్నెర నారా దిరదంయు యెుట్లినెనరుడు పెన్నాపే
దిపించ బెన్నే దిసం యు లు యతినని భక్తిం జై నవతా నత్తిచ
న్ని పై తుప్పల తాండవ విడిపడి నేల్లు ప్పుగా గ్రన్నుగనే
గ. వడిమూర్ఛ సెలం ది తెప్పిరి
మన్వాడునా జ్ఞాను పొందు వయు నను జెన్న విభు చుమే
వదుకొంగ మాఠ వారం యలును చును
జాడు వు న సెలత పొందతులు జైర జా[illegible]రిగి తె మాని
క్రి. త్రసెడల సందు గొందులు
గొనాల్లిక్ష సుపులును గానిచితుని నేను గనే
దిన్నగ సెలు తెలు మొలచనే
వెన్నెగ నానా లు బలి మువచ్చింద నతు
చ. మనముననుమన్ను పొంచె బ్రమమూన కే చింతిలన బ్రవానికి
తెన యుమంగుండనెల వారం నా జ్ఞానుమాంజంగశక్త్యాతానెయా
యెనిమి షపతానిజో బున మాయ మరా వతికౌత్సదెపయునే
గని యుతేడాది రించుంజెలు తెయుస్వ చ్చిలేందాప నాత్రమా.
ఛ. ఎన్నాడు గందు నయ్య పరమే శ్వరు పాద సరోజ యుగ్మ వలా
వన్నతప్పిదెంతం గులు తుమాయు మేదుగదయ్య యిప్పుడా
త్రైసిలతాంబుమున్న దంయ హారి కనిచ్చిన నిష్ఠుర త్వమే
నన్నిలుచెనయ్య మునినాయ కనాకిం తేబు ద్ధియె మకో
.. నిదుర్యుంగడ తెలుపదనని..

పాదంబుల ప్రాలియుద్ధ భావించి కృప
సాందరమున మును వేవే
ఖేదంబేమిటికి దైవకృతమది శుకమా.

గీ. అనుచు వెలంగ దృష్టినంతరయుఁ డిలకించి
మోఁ శుకంబ విను సదాశివుండు
నవని లోన నృపతి యైనవా కృతిఁబూని
యుదయమందె పోద్దినన్న వాఁడు.

సీ. అన్నపుఁ జ్ఞైరియూఘునుని యుండనుదత్త్రాపు నిత్ర నూటునేం
కైశ్చఁగముఖ్ఖహోవవసియించెద వంతతుని మ్మువొత్తుఁడుస్.
మెన్నుగతాను తంగలయు వెటినినప్పుడు పాసివెద్దత్తుా
సుష్టైముతెకినవ్వుదివినుండెద వెప్పుటియాఁ శుచెంగలున్.

గీ. తమ తపడ రాదు పోవుచుంధన్యుఁడవని
నవతరించిన తద్ఘంతలందు నాలకించు
నచటివినీఫుగను ంగెనన నగు శుకించు
ప్రేమసాతని నిను సాదరించు నతఁడు.

క. పావ్యురలయ వ్యుననలుని
ప్రేమ వ్యునఁ జెసురాఁ గలదు తలఁ గతు మునినన్
సమ్మతిన నిపించు కైని శు
తమ్మావనికిమ గుడనాగఁ గాతు తవలతిప్పె.
తన్వీతఁ జెలుతె నంపిన

నారదునిం బిలిచి యెలమ శ్రీనాథుండు పలికెన్
ధారుణిలో శంకరుండవ
తారము నొందుట తెలుఁగు సాహ్వదశ యెపు మెట్టికిన్.

సీ. తెలుపు వెన్నెల చుంబలు మారుఁ దెలింపు వేఁడ
నిమిషమే యుల్లాత్త్రుఁ జింతించి నిర్జరేంద్రు
ములఁ దనంతఁ బ్రసిద్ధిఁ గాంగలదుగాని
యొండెలుపు తెలంతనన్నిజ్ఞ యుద్దనవాఁడు.

క. కావున సుడుపంగరాదా
దేవర మాస్వాంబు లనన్న దేవవిభుండున్

u.G భావములనస మ్మతి త్తిల్లించు
నావలఁ దుంబురుని గాంచి యలతిమార్గములన

క. ఆరంగంబనులు మంత్రోత్త
సారి యున నారదుండు సభతెచ్చరతో
వీరాత్త్రైళన నంద్రుఁడు
దారుననలను మల్లిపేత్రధరులం జూడన్.

సీ. వెడలిబడిబడి వారిగిపెత్స్వాపొటిఁ
డొచ్చిపెత్తెవ్వఱుఁ జెలుల వ్రాస్థిని నిలిచి
పిలిచినను గాని రాకాదె భీదురరాంగని
తెలుపుగనుఁగ లుండు విలంచె చొసలిగెలని.

సీ. విటుని యందు కౌఁగిలు వీడి దిగ్గన లేచి
కై టివ వల్వఁ జుట్టుకొని తేదఱి నాఁతి
యతని యలుకొందిన వంత మంతలు దిగనాడి
విభుని లాలించుచు వెడలు భామ
పల్లవుం డొసఁగిన పైఁడి మక్కెమ్ము సంగు
చెలులేఁపు రమ్మని చేసెడు లేమ
బూరమూఁడు చలిగిల్లు నాదిసలు మోయయుచుఁ
జాటించి విభుఁ బ్రిబారగుచోఁతి
సొగసు దిద్దుచు సద్దు వలువ లునకైచి
చెదరకై పట్టు త్రొవ్వ కైసె సైసుకు
మరులు పొసఁగ పెంటుఁ జనుదెంచు మగువచేతి
యూకులందు కైసతవచ్చున బ్బమునేయఁ.
నాఁగ బి తగూడిరయు మునఁ గం జ్ఞవయూలు
చిరు తుమ్మెం డేరలు లు కొల్లామెలు రయగజ్జె
లురులు లుపుల త్రొప్పుఁజూసు కట్లు లుబొది కొన
చుంగులు లను సోఁగజడ లత్తూ సొగసు విరాజ్జి.
దులదులబూ నికాను కొంతలు
చెలఁగుచుఁ దత్తు భక్తుల సైన్నై చెల్వనఁ గన్న
దిలధిందిమి ద్రిమి శబ్దం
బుల నింపు ఘుటించు నప్తె మ్రోగినైరి వరుస నే.

తే. కేరళపీఠజుని సమ్ముఖమ్మున
గారవమున నెలకొల్పిన కాశశిరోమాం
తారా హార విహారము
నాశిరత్నములం గాంచె నారదుండనిమెన్.

సీ. అప్సరల గుంపు జూంచి తోయముల సాధ
తిన్నగై తెలించె రంభ రాసున్న నదియు
ధనదు పుత్రుని వలల నుదగి తిరిగి
నెంచదనుచును గినుక గల్పించు తజ్జని.

ఆ. వీల జూబ్రగ జారు సారుమూల ప్రాంత
వసెడు దుష్పుత్తిపెవెవాలు మొద
నెఱసొగసు మోడ నును గట్టు లరగ నీడ
వచ్చె గాబోరె శైలమొంహ ముప్పు పడగ.

చ. తనుగ వితెంపు తెలాజిటిలు గందరలొ నెజే జాడు కొప్పుతో
నునుపలు గంటి తో బాని చనుంగవ పైనెలవంత గుంపుతో
నినవియు తానితే శ్రితల నదగ మొత్రులు పెయలంతోతో
ధనపతి సూనుడాసిత యు దండము సంగు చువస్త్రి రంభయయన్.

గీ. ఎంత గర్వము సొగసెంతయెంత తీవి
ఎయుద్ది రాసంత తంబు వియతివచెంత
బాయుతుం టులవిని సౌభాగ్యమెంత
వింతగదా లోరియని వియుఖింతనెంద.

సీ. వెలుఁగంది యెత్తౌ కొరవంద్రమోవాములుంచు
స్మరవసంతాదులు తిరిగి చూడ
సేతుబోరుని గుల్పుచెలువుఁ బుట్టినయుంచుఁ
గనలించుసఖ్యులు కెంటలు గెంటఁ
జన్మనిమగవాని దక్రించు కెంపైదాని
తెలుపులున్నసొమ్ముని యింతులుడుకఁ
బాడవిలనకేసుకె తానడఁచుకె మనసేమి
యిది క్రొత్తత్తవయని యింద్రుఁడెంచ
సర్వపతిసూనుఁడాసభకెరుగుదెంచి
తిరుగక్రేముసొపంగుకై దండవిడిచి
పాపలయు వారిఘాధనదీవి వెలుఁడి
వెళ్ళుతునడమోనచే క్రొత్తతళుకులీన.
తే. ఇట్టు రమ్మనుచు బాయింతుఁడు
తుటిలతాసమాంతనరిగి కొల్పుండెసభన్
గుటిలాలకసురపతికిం
దియుతునగ్గెర్గిచి వెలుని దండనె నిలిచెన్.
తి నిలిచిన పెలపెలసాపెల
పొలఁతులఁగని విభుఁడురంభ పొగరద్దిర నే
వలపైనదినిమించం
గలదా వగలాఁడి తొడుకోయనిమతియన్.

సీ. దీనిగ రవంబడంపఁగాఁడె జరిల్లి
భూమిసైమశి విసఁబడదేవియు తాన్ని
దివిని భువి నంచుసెంచి పంది యమయుఁదెవింయఁ
దలఁచి సభనవి యొక్క ప్రస్తు వరయుగను.

తే. కొంచించదత సంఘ్యులవి
ంచిసురా ధన క్షిఁడనిమ ... ప్పుతత్రి
దిష్ఠించుంబోఁడుల సొంద
కాఁగం ప్రశాంతుంబు గెలుచు నతవలుతెంగా
... ... వయనులన్
లఘునవు తఁ్రుత్తు తురవులు గ్రత్తిన సెసఁగన్
మనవులఁదెలఁపతేంతెండెరు

ల ల

చ. అలతెలమాప్రియుండు నగవానెడు చూపుల పెంటినంచుఁదా
గుతితెడు రంభతో వినలపాంబరుగ రవతు నింద్రుభావమున్
దలఁచుచుఁగొన్నిమాచనవి ధంబుల నెనుచ్చుసుండి లయత్రల్
నలఁతెతపల్లి రంభ ఋమ్మ మల్లనం జాఁగడతంలఁ జూరుచున్.

తే. సురనాయుత లయమురత
పవరనిలయులయుగంగనల వసంధద్ది విడు
మరయునిపురవులుఁ బురుషులుఁ
దరుగులుఁగలరయ్య విసుతయు తధ్రించి నఘా.

సీ. సు ం ర్షే

చరణాయు వింటిశేసం జూరగానర

ర ప్రవా

ం ం

తే. వెలుగువనికిఁ దిలకంబై

యొనరంగ నందగంధర్వపుత్రు నింద్రప్రస్థం

బున కేగి శ్రీపాండుబనితిన్

జ్ఞానపతి దరిశించు పెద్దబునియుంచి శుద్ధిన్.

తే. అలుచనికి నలగిలనెవవమున

పలుతరసౌదాన ఘటిత ప్రాంచ త్రినతి

స్వప్నయుచకిత సౌధ తతిన

కృష్ణుండు ఛేదన మున రానిఁ జూల్లువ మోహించున్.

ఉ. ఘాటచనంద్ర రంగములఁ దండడిపందులఁ జాలు తొన్నవి

సేతిజాయుంబు లొయున సమంద రమరిచు లతాలు నాటునన్

చూతుఁ గఁ జొన్నిరాఁ గడుఁగి వాల్పుగు తైనెలఁ జూలవో మ్మబల్

తెలా లుమి కైష్ణు తెనఁగ రితూలు మహాలా త్రితినె సన్నశక్తోమే.

చ. వలవిన గద్ద త్రాసనవి హారించు రుభురుంబు లుపసన్న గేంద్రు నొఁ

దలలవలుంగు సన్నాతివి తానవయి నామిత బుద్ధిదానిని

పులువి దళింపఁ దాల్పుల తశోత్ప వయిగాని తెవెళలుస్తరం

బులఁ జూతి యుంపుఁ జొలయ నదెపాయిల తింపవయి బొండెన సన్నడలే.

తే. చేదువతోముఖశి రాజసంబున నతలదంచు
బరిహాసింతురు దివజు ట్రమ్ర జైన

సీ. పరిదాంయుడపోష్టిచే మతిజైనంచనివవుతే
తప్పులెంతురు జ్ఞానుడ జైన

గి. ఖనిసెప్పుడదను భిక్షకుణి జేసెన నిజైశు
లెంతురుదాన ముక్తి ఉద్రు జైన
బరులకుంజ్జు యుగాంచొట్టి యబో మా లవమంచు
శిలాద్రులెంచరు బలభద్రు జైన
దనరుదురు యుల్లుసతల విడూర్పవిరా
సాంపాసాంతోపవిత్రరాసరవి జీవ
సంచయాంవనసమాజ ఆచారనియమ
దుష్టహార సంతతై శివర్యా నిష్ఠ భక్తి.

చ. కువలయమైన ద్యాం నరధి కుంగుసు చుంబర పాపాని కుంజెం
దివడి మరుం గుజ్జొష్పుర విత్తె రతెజంగ యుమాసిదాసి దాం
కువలయు దక్షతైన రధి కులు నరంబర పాపాని తత్రం
విగలంపు సొర్బునర దమ్ములు జెల్వాగు దతురంబు నన్.

ఉ. మండితతల్పాంత పురమూర్ఖ పాతిస్వ డింబాజ మొతితన్
గండశ్రింగించిచి నెమ్మర మగాంబ దయుగ్గ మునాశ్రయించెమ
ఘుండుభల్లాం యపులంచు బయితూ రమిప్రోదనని రాజెసాయనన్
మండవయి పత్రి శోతరతతుల్వాపి జిమ్ము గజ మ్ములప్రటన్.

క. చెంగున దాఁటుచు పరువిడి తే
రంగయులదు రుగ్గడింపు రంగత్త్రోటికా
భంగురజాపసద్గతిస్తై
రంగులు పెంపారుచుండ్రు రంగయులచటున్.

గీ. మెఱుఁపిరియూఁడ్చుచుఁగొందమఁసింగముల వేలఁ
చెలఁగియుద్దండపదండములతు వెలుఁగి
తెలంభయులు చింబచెండాడి పుల్పవేర్చు
బరివిలవావారిం బునవ్వీటి భటుపకరుంబు.

సీ. గొప్పలైనాలాలతుప్పలై యలతోఁటి
విప్పులై తెప్పలు లుటుప్పుగులతఁ
దట్టుతులై నురుబాఁఢపులుతులై చొడిప
చెట్టుకులై చూపులజూపు తటతఁగ
జెండులై గజిబిపొన్ముపండులై బంగారు
గిండులై తుచగిరుల్తెండుతొనఁగ
మునుపులై విటులతుఁదనుపులై త్రొమ్మంచు
పనుపులై తనురుచుతెగనువడంగ
నెడలఁబాడ వెడుజిలుగుపయ్యెదలుదూఁగ
మూఁపులనటించుస్త్రైమ్యుడిమొల్లసరుల
గములుతుమ్మెదలతొందలకొంబాయులాటఁగ
మెలఁగుచుండురుగెరులచెలమియూర్లు.

ఉ. సున్నని సొనలం జికిలి సూనియలుం గురుచంపు పొయ్యయల్
గన్నమెఱుంగు లక్షుల్లనెడు గద్దెలు తూఁచి తటిప్తిగాఁడ నా
సన్నులు గాని పలుంగు రాలు చక్కని వేఁకల వాఁకలంతటన్
జానలు లనాటు బోఁడి కలు సొంపుల పెప్పరు వెల్లు టున్నలన్.

ఉ. ఇంతులు పూలచెండ్లని విపాటమె యెలు వల్లరి చిన్నదానయో
రంతులు వాని కెల్ల ఘుమఘుమ లవ్వులు పల్ల వయటోనెమ్ముంబు మెతే
సంగమా కైన నరుతైవచా వ్వురు స్వాసు గొల్పులుంచు మా
మాంత దెమల్పి భావములు గ్రుక్కుతురుత తప్పారిం బుష్పలావికల్.

చ. చలువలు పూని సోలుచును సద్గతి తెలుఁదను గంధవాసనల్
బాలయుఁగ మల్లె మొల్లల వలపుల్ల గతెఁపును జాతి కొప్పులన్
గలయుఁగ మించి వెలంచిన హార తతింబెనఁగొంచు లేవతో
మలయు సమీరము న్నిపుస పూజ మురుప్పు రుచుండదు వేదులన్.

వ. మరి యటుసింగసంగెసఁ గదనరు బంగారు తవిల్దెయిగ్గల కలం
కసన కటకల సుధాకర కలా మండలా ఖండ పాండుర బ్జారయా
డంబర శిఖర ప్రకరంబులగు మరుస మున్నత సౌధాగ్రంబులును,
నసిస్సు స్ఫటిక మూర్ధ కతప్తంబుల నసమశర బహ్సు పురవరంబుల
విమానంబులట్టి బతులఁగూడి క్రీడించు కిన్నరసుందరీ బృందం
బుల నవ్య దర్శన భ్రాంతి క్రీడంగ ప్పించు విచిత్ర సాలభంజికలక
రస్థాపిత మరకత శుకప్రకరంబు లంగన నాకలోక వన విహార
కేళి వారంబు ప్రతిశుకంబులంబు కటకెలతటచెలంగ యెలుంగు

విచ్చుకొనుచుండె దిగ్గియ యగ్గలంబుగ గ్రీడించు తత్స్త్రీలకేళాయత
శ్రీ తాంబాల కెంగలువిందకలశసంశోభితాభ్రంకషాగ్రభద్రా
భప్రాకార చామీకరకవాటానంతమణిసౌధయుక్తపీఠమహా
గోపురంబులును, బ్రాహ్మణాపవిత్రవేదఘోషణకేతనాభ్యుదయ
యుపటుతాత్పర్యసంబ్రాహ్మణాంతరాపాంతరంబులయాధారంబులం
దక్షులు సురలు వారకగురు దొంతులరవితమురర తారగన్నలర
చితోంభయ శ్రీగోగ్రహ కరింగరం వర బతఫలసంవరణనీలు
యుపేదకానితాంతసంశోభితరంగవ స్వస్తిమంత్రితాల్పతలు
రంజిల్లు గాం బతోర్థంబులను, గాంభ సరసుత ప్రవిపులసద్మ
రవాసిపూరిత పంక్తిరవాసితాంతిశయప్రభాంగణాలంబులను
దానంబునం నవమెరుత్తెలాన్ [illegible] మలయమహోత్సవంబు
లనంబ్రొంబహారుత్తీర్థభూధరంబులును, మండలలక్ష్మలయ
పవమానవిలయసంభవిత నైసంద్ర సాంద్ర చంద్ర తారంతరాంతలా
లవితాలతాలపొంతాల తమాలబాలసురసాల రసాలమ్మ
ల్లార మందార సింధువార మాలూర వల్లీ రతి రసార కదళీ తాంగ
రుగంధార్జున తింత్రిణీ సన్నాగ గరిఘ్రాణాకత్రమతాదమవిపిన
రుతారంబులను రం తరలతాంతసంతాన బాసినాఖరామమాహై బెలం
గునిప్పిలపవనతిల్లికారాములను, గలవాంస చత్రవాతిబ
తవాడాం గాదిబులచరసంతులకలకలారావపరిపూర్ణ రమల తల్ప
రతురులాదరవందపుతరంద వానరవరా యుష్టించవి తరుంతార

చారుతరసరోవరంబులును, గాఢిగపద్మాకరంబుల్లోం బావం
సవిరాజితంబై, బలభేదిసభాస్థానంబు తెఱంగున విబుధమనో
రంబునంబై యలకాపురంబు చెలువున బుణ్యజనసంకీర్ణం
బై సుమేరునగరంబు గరిమ (బంక్తిరథోపలాలితంబై సత్ప్రబంధం
బుకరణి బహువిధాలంకారసురుచిరవృత్తరత్నాకరంబై వి
లసిల్లుచు నిబద్ధం బవి త్రరామాంబోపరిస్థితసత్క్రియాకాంబ్రాత్సం
డాంవాం కీర్తితవిబుధాపాంగ్లనులగు భూమీశ్వరనతులసరసి
ఫులసునసుబుద్ధులు ప్రియంబునం గలుగు శౌరచారాధవీరతా
రావలడిండిరపాండురయశూవిహారుండగు శౌండురాజపుత్రుం
డ్రైనయుబా తత్కురుసామ్రాజ్యలక్ష్మీనివాసంబునందంబగుం
డ్రుప్రస్థంబున త్రైతాత్వంబుగా విలోకించుచు రాజమందిరంబు
డాయుండు నియుక్తనవల్లభుం డట్టి యుపుత్రుప్రస్థానభావికయా
క్షేపాదులు వివిధులం బరితోషంబు నొందియుత్సాహలాపంబు
లం బ్రాద్దుపుచ్చుచుండె.
సీ. గడుఁ బెంపెక్కి తనవ్రతస్థాంభవు దనియం తూం(
గుంటుమరాణులకుం దూఁడ
శ్రీవరా తల్పాంశసంచరిత వర్తనమలతూం(
బలుపుపవిత్రబాహుభవులతోడ
గతాపుల ందుఁబెఱియ[illegible]లు కొంతతుండమృత[illegible]తూం(
గాం బా ఘుంటలు ఘుంటూపాదులవర

నతమందహాసశిలా ఖతదంతరుచులతో
లలితనూపురశబ్దాంబులవములతోడ
సిరులొసంగెడు తనురుచుల్ జిగి బెడంగు
రంగుబంగారు నిండు జోకొట్టుచుండి
తాయి డెండెలు భద్రభామా యనంగ
వెల్గెఁ గదరో విభో నెసస్త్రీమ చెప్పెదంటి.

చ. అయు పేరుడెందని యుల్లెమేసు ధాధిపతాళ్లి కేఁగంతరూప్యానుచే
పలుతరళోలఁగలఁగయు వాశవేయ సంగఁగప్రౌఢిమేనుమ్మవి
ష్ణుయుగలిఖయుద్ధునిద్రఁగాలము లంకారశుతంగమల్లివి
శ్రీలు మిగ్గనిల్లెయు ల్లాయుఁ గొలువఁగ నిల్చి నవ్వాలుస న్నిధినే

తే. నిలిచినసూతిన మమగుగా
చెలువమ్ముఁ జూడఁగనేమిచెప్పుదు త్రిజగం
బులఁగంటె ఏండంటెనే వత్తు
తెలసాఁగతుని ల్లిచనయుచెండని తూఁచెనే.

క. తెలుఁ బనవ్వాంయని గల్లని
యూ చంద్రముఖ లాలలాలు నెన్నుఁడు నిచయున్
జూచినదివేడ్క వెలమ్మతో
వాలె చక్కినుండెవత్తనై జేఁగింపుఁడనే.

ఉ. ఎప్పుడునుండివచ్చినదియు చూపలాత్మనెయుంగాలరియం
యుచుగ వచ్చె నాసపునియు తెప్పుడు చెప్పదేవోము బ్రాంతిరో

పెంపొచ్చుగ వేఁడఁగా దైవ నదు యిట్టి నవ్య పాలు నైన తో మెచ్చ
నచ్చరపు ప్పుఁబోఁడులఁ ద్వారాగ్రములు గామది తోననె నున్నచున్.

గీ. మదన వేంకటావని యనేడు నావలమున వెలయు
బిరుదు పాత్రుల తోఁ జాలఁ బెంపుగాంచి
యిలలను నలతిఁ గాంచెనా యుపాంతుల నలుంచుఁ
దెలియఁ గంతయు నారాజు తెలియఁ బలికె.

క. అలి కుంతల నవయౌవన
విలసిత సౌందర్యము విక్షింపఁడు గా
తిలఁ దనదు నేర్పు మెచ్చుచు
బలజాసనుఁ డైన వలపు జూరింబడఁడే.

గీ. ఉవిద నేఁ జేసెదిట జూరి యోడిరేమొ
పూరింగ జలంగఁ బూరి విచ్చఁబు లెట్టవేగ్ర
యుగములగు జేరఁబని మోమియుసి తరత్న
తెత్తి నీలాల జాలము వాళ్ళ తములకు.

చ. అలరు తురంగసాజితులతోం గలితలాంఛన తండి నర్మనే
చైత్రము నుచంద్రుతో నవతను సేయుచు తెంపూరిగాం గలుగుచుం
దలఁపుఁ గవచ్చు బోనదియు దారలకు గ్రహించెచ్చిరేఁ బవలే
పాలుపుగ దానపాలు వరిల్లు నెత్తి తరళకే జైలు పెందేనె యుచుఁ

చ. మగువ వివాదములు దనుమాటయు దేవులనమ్మ ఘుండు వేం
చ్చుగఁ జైవి తెన్నదొరయు తెల చుట్టు తవ్వు మెటూరమెం గాను

మృగములు మెల్లనాపురతిఁ బొందెడు సోన నియుల్లి పెన్నమ
గఁగఁసు ముస్త్రాఁద్రుమముల లోలతనొ యతయుండగాఁ బాలిమా

సీ. వడఁ త్రిపొ స్త్రీపు ఘుషై తెరాఁ బగనెదిర్చి
వెలుచి చెంపతి ఘుఘు వనవీధిఁ జేరఁ.
బట్టినసు విచ్చైనను దా పులబాంధు మెనత
నలాంరుతాళు చుతేపెల్లనైనం ఫ్లుప్లు.

తే. చెలివదనంబుల పున్నమ
తెలువలరాయని బాయించి కైరొన్నలన
స్త్రీల కివివెలాయనగాఁ దగెఁ
గళ తితవెలఘు బు చంద్రుఖండములనఁగనే.

కం. తుందములాఁ పలుజోగి తురు
వందములాఁ మొఁవిరుపులు బెడఁగుంగళ్లవు
చెందములాం తెతరిశు చా
బృందములాంగబ్బిగుబ్బలాఁసుందరికిన్.

తే. రంగగువారాంవజ్ఞు లిన్
సంగతిఁ బెనఁగొనఁగనెపుష్పు వఖిపాం తింద్రా
లొలుంగ జాఁడుల జాం తొబ్రుయిల్పిన
బంగరుబొంగరములు లక్ష్మీఁగబలుపుఁ లంగెన్.

గీ. సారిసోమాం రలమురుని తరాంరిసోరు
జావ్వని సునాఖి సువతొన్నపుఫ్వునవ్వు

ననల్లివలవిన్న తేఁగోనువిన్న దనరు
నతివపిఝుఁదంద ష్టైన్నైత్ర తవుము వితవుు.

త. చెవి తెుడల కెనఁయుస రిత్తా
బలు వడీఁదాఁ బెరిఁగి నట్టుతు బడినను గనితా
హాంశులు మొలు పెట్టుఁడెురాఁగెన్
దశు కుం బస్త్రల తుసాఁయుం దంఁగాన నంచున్.

త. త్రమ్ములు మ్మొదు పదవులు లు తుం
ప్పులు మా ఆంశ్లు కలశవంబులు నన్ను
ఆమ్ములున అమ్ములు వలా
వ్యులు తోనెద . . . . విలాన ముల తెలం.

త. ఒడలా తదాని ము ద్దుల
నరులా తుసు మోస్ప్రదాని సాంత్రి మియులుంగు
మొడలాం యుశం పె నిడుల దాత
బడలా తపొ నంత్రెగెలు వఁ జాలు వెంపే.

త. ననెన్న వరు సు ఇయుపెళని
యున్నమి హూరులను నలు తపెడవిన గాంశ్
తన్నియు చందవు పదివ
తెవె తెన్నంబ నివుపువిం యొమ్క పటి పతువ దియుంతుష్.

చ. కళ్లవెడలంగ స్త్రై పాంతల గాంఁతఁద రింపఁగ మెూమెు తింతన్నె
వెలవెల ఝాదల రింత్రిసర విగ్గి తెకెుయు రంభపాం లు లా

రలుసతికేదురంగాంగల రాచెలి ఘాలమృదూబద్దాంతం
తులతునుగాంతిమాంటిరు విభూరగోత్రేనను మాంటువెట్టికిన్.

శా. ఆరూపానడల్గ్గవిలాస [illegible] నంబాపువాదాలంటదమూ (వయ్యా)
యేశారం గజ్జిమెటారి గుబ్బతవని,రా మేరావు [illegible] యా రావుత్
రాసాత్రేవులుంతపాలందయుగవమా తెలావెలుదయ భ్రాష్టుని
యేరా జీవనిజాన్నతే తగు బిడ్డాజా చూడదె లేనిగదా

త. సురశేఖరవిూరడుగంగ
నరుడూగుతడివ్ ధవుండెల్లు నవసరవునినె
నెత్తోలశించి తాంగా కొండెన
వరమానులతో టుకెట్టి పాత్రలంటున్నన్.

చ. తనలుచురంభయేమేఘలుతక్షవు తంపురు తల్లు స్త్రీయా
వలనితులవర్ధ్యవెల్లువెలవుద్దిందయలక్ష్మీగెలువంగన్ద్రుర
చుమువును దాంగనా వుజాలలసారయుగము లక్ష్మీగడంగబాలదా
వనివడిపెరుగూర్తి తెలవేయుంబల్లులుతుంగ తమవిం గుచ్ఛలున్.

త. అతితెచరూపవిలాసము
దెలిపెడెనేవను వసువుల్లు దెగడ్ల స్వాతెనా
బలభేదికిమెంటచనా
కలితచవ తెల్లు తలులుదెవి సెగదయుంతేజాలున్.

ఉ. చవ్రేందనాలకెలసతిసవ్రల విద్యాలతెమెమెచ్చుగా
దిప్పెడెయ పుట్టిలాగనయులేళ్ళ తాగ్రణు తెలెమెంటుంగరం

ఆమె ప్రోవతి ప్రేమ లాభము కొంతయు నెంచక మరలాడిరి
త్రిశ్రేనిసలయింకనల తూబరుండెతె వియును ర్భయముగ్.
తే. మము బాంగనలో యుప్పుర
వనితల తుగాలెటె వచ్చు వారదియుత్స్న
మనసునలో తున్నదను.
మ్యానవల సిలు మ్వులతను సాడలలె పెలం.
తే. మొలువతో త్యులు మీ తప
చాంరవియు వాదింప నమురు సరంగులన్ ప్రొట్యన్
వారవ కలుది లాాబలపీయున
సారడుండి ల్లు నియుంగి నుత నాంత్రా కింబాడమన్.
తే. వలచిన దిరంభయము నుచున్
దలంత్రుప్న రుతె క్రైసెస్సు దగు లుతె వై్లె
నలతురాబరుంగులుండుంగాం
గులంకు బలని వాడు మెసం దగుడు తెంతంతం.
గీ. పంత్రకంచెద సెతవీరాయ యుంత్రపొల
యరాల తొంనని గ్రంగం యన్త్రైకంబూడ
వరు గ్రగాడుపోయునల కురాబరుల క్రైన
నెపుంగాన్ని ల్లులతె కుడ్రై నె*డెంగాని.
తే. నిపుగలాన్త్రియుక్ట్రి రూపులు
అయినవలసెన యుంచు వరాని యున మిగుల తా#గ

స్త్రీన బాంధవులు లు ముడిచె [illegible]
కని యలు తాఁ దలు సుజను [illegible] గం [illegible]
[illegible] గాంధర్వ మన [illegible] యున్న [illegible]
ప్రియు [illegible]
రూప [illegible] యా [illegible]
ముసుజను [illegible]
ఉ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
క. ఇంత [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
తే. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
తే. ఇది [illegible]
[illegible]

కులగంగాలోయియొప్పైత
పద మ్మెయయంద లక్ష్మి [illegible] నేరువే [illegible] యకవు
క త్రివేదుండు యుద్రుండదియు
[illegible]
పావనగు [illegible]
[illegible]
తే. పది యనుస్సై సుతయయు నదిసుర
సు [illegible] పాదియగ ప్రభుయుత
[illegible]
[illegible]
ఆ త్రిమూర్తులా [illegible] గనిల
[illegible]
[illegible]
[illegible]
తే [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] శ్రీయుజగత్రినే.
క. [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

క. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

గీ. [illegible]

~~[illegible]~~

సుగల [illegible] తలుపులు [illegible]

[illegible] తప్పు [illegible]

[illegible] తల్లల [illegible]

గీ. తరువాత [illegible] త్రిదండి [illegible]

తనతంత [illegible]

వలగు [illegible] యమా [illegible]

[illegible] జేబూను.

గీ. కేవల ముంగలి పెంగ్లల [illegible] వు
సర్గ యుత వ [illegible] గొలు
ద్వి శ్రీ హార [illegible] నగ [illegible] నావ [illegible]
పా క్ష నత [illegible] నగ [illegible] త్రవు.

క. పాలలంత గజ్జెలం [illegible] ల
లఘు లఘుల్లని బ్రాయు [illegible] ఘుంటా
సల తత లఘు [illegible] ఘు [illegible]
లలలనే [illegible] ంత సంత [illegible] ని.

సీ. జో [illegible] తెల [illegible] జుండి [illegible] యుక్త
చెల [illegible] యుని పలు [illegible] వారు
రంభ గర [illegible] బూడ [illegible] త్రి [illegible] ర.
త్రైన [illegible] నసెల యునె [illegible] వారు
నల తలా బ [illegible] డు [illegible] నల గగల్లు దాని
[illegible] మచెల్ల [illegible] లంచు సంచువారు.
ఆ [illegible] యుల [illegible] నే [illegible] యత [illegible] పెయి [illegible]
[illegible] య [illegible] తం [illegible] యుని సాలయు వారు
మ [illegible] యుని [illegible] గుస [illegible] యులారు
తెలుసు [illegible] నల [illegible] ళ్ల రంభ [illegible] మ గురు శ్రీ
యుత [illegible] వ్య యుడు [illegible]
[illegible] ముల తె [illegible] యుబ్బు [illegible] వు.

తే. నలుకలా బరువుండంతయుఁదన
బలములఁబాంచనివారింప హారికిఁ జూపెను
నలుకునిదె క్షేత్రన తనుగునే
బలితెంబులుఁబూనెగుండె భంగురంగనే.

చ. పలికిన జోదతము క్షాత్రల ప్రాభవము సంబలు రంగ ప్రా
కలఁత నిగాడి గర్వమున నగ స్తైవత స్తుల యుతాకిటికి
నిలుకుల తూటి యుంత పుత్ర మల్లవిటుంబు నగముమా దనే
యుల పక్షి నెంబు ధనము తల పాత్రయు రెంబు గరము గూ యుతుల

మ. కల క్రైన క్లిసుగాయు తాను యుపుత్రి కంసర్గ బల్మాంత యునే
నిలుపంక్తో క్షుడు బున రూన తలగా నెల్బుగాయు ప్రాబ్దాం
లతనలాగుటిలింబని రెబు ల్ఘున సంతాపంబు సంజెందనా
దలు పిల్లారకి బొందెన చ్ఛరలున ష్టవ్యాలు రాం తె కేలుం కే.

శా. నన్నెక స్నెగ నదాల వహ్నిన చ్ఛలో నంబూటిత సేంతలంగా
తిర్లి ండె క్షైద నంచుపాడె దటి పితె స్త్రైపుపల్లంగనా
నెన్లి రంగాఁబని యుపుడె పు త్రి తననిలా గుసంస్థేయుఁగా
సునాల్గిఁ త్రైలా యుదగంటిగాం యు పుత్రుప్రాం యు వైభ్లు గాసుడ్డిగా.

మ. కలతాం పౌరల మూర్ఛ క్షిరపుల నారన్నె త్రి యుండెం బులెం
యుల మూర్ఛి పరియుం పునా తపసి దురాము విశ్వ యుం బంటుల న
ల్లుల జాగ్లిం నుదారా వబింపఁ జగునా బుం ఘూరితూనిపుఁదాం
డె లియుం గ్రాం దెతలం పునిదు పెర వేత్తెన్నింతుల రొయుంగానె.

క. పుంజిది కొంకెత్తుకొని తల
వంచి కమర్చె మీ తలంచి తల్లి జనాం సా
పెళ్ళుంచెద నెసు విప్రపుయు నా
సంచితెనె నైలు లన ప్పూం జోనె పు గుబడు.

ఉ. గట్టులనె సిద్ధి విన గద్దను జూంగనె వెంతురంతనా
వంట్టిరలం బ్రుతి జ్ఞమదివ ర్ధుతు నెదయునాదు మీ వామునే
నిష్పందలంపుమీ యొప్పదునే విలుతలం బాసుదెంతు పొయితే
తప్పినడం తెగాంతు దల పాతెవయి ల్లో నెం మసుంపాం.

చ. ఆనల చుం గతింగాలింబి వదనాజ్ఞ ముసాధుని తంత్రసి దుర్జె
ళ్ళి న నంనంగొను ళ్ళు దుల ష్పమును జెంతి లసెల లతాంగి యింత నా
తలనమిలుం గాం యీమ ష్ట్ర పను మొాసు మ శంతలు పొయి వచ్చెదే
నినలనెర బాసినె క్క్రి గావు నిల్యు తనె యు ర్తుపునం యునే వ్వ్రిచుకే.

క. దంఘు పొంతిం గ్లొ తనయుర మంటుం దొంబ్రి
మిు ద్యళ్ళు లుంయు బావస్త్రె రమీవి ప్రొంవి
పెల దినులూ రాబ్లి పు శ్రీ లుం వి డె మృశ్రి
యింతి యుసుమ తనం తన క్షేంద్రు సు తుంగు.

తే. నిల యుమిు వెల్పిడి బంగరు
తల్లి తుల పశ్రిబ్రుసూర్య తొత్రొప రుపుకే
నెలుప మురు ప సిం క్రి తుమ్ముల
చెలువ గులనందల మియు నె ప్రిచితున ప్పెల యుకే.

సీ. పలువాద్యముల తోడ్తలు ధింధిమారావ
సంగీతమేళములు పొంగి చెలఁగ
చారుభయంకర కరస్ఫురిత విభ్రమములతో
విష్ణుభక్తులవారు వెంటనంటు
నారాంకకేయూరము ఘల్లురనఁగఁ జొఁగదలించి
ఒతఁ యరిగడలవారు రుగురుండ
మొనమొతించుచు నుదురంగములఁ జెలిరాలు
సరసన స్వాత్మలఁ బేరసిద నఁగ
నెన్నరలు మెచ్చి చూడంగ సందలముల
నెలరవుల వెయుంబల్లుబులు పుశఁబుక రావలూని
దాండుల ప్రేయూని తొలుదిగివి తెబ్బమెసఁగ
వెడలెను యోగాంతి యొంగాబు వీధులందు.
తే. నగుమొగము నబలసూదను
నగరము పే వెడలి యెదురు సాందదము నిం
పుగఁఢని యానము దిగ్గ చుఁ
దగఁగాన మస్సల్తులు సేయఁ దాఁ బని నగుచుఁ నె.
గీ. సదయు తెకు బూని తలుతురి తైత్రికౌముస్త
పయంగమె చటుం కె ధర్మబు పట్టంబు
తెగదరు వలంచదని నర్థ్వ శ్రీస్తుతులను
పొరలు గలమెచ్చు కార్యంబు లడుగ మాని.

ధరగిరిరిం బూనెడు
దేవరమిపుడున్నటితఁ జూడవత్తురు రాఁగా
వరపుత్రులతో ముదమందుచున్
గరమొదియున్నట్టి చలుఁ జూడఁగఁ దొంగినటుంబుల్.

వ. శంభాకాంతుండును తూలి తన్నంతుండై కవుల భోజనంబగు
వితుమందనంబుగావించి వేధ్యాని నిజబలత్సమితంబుగాఁ బుష్ప
కవిమానంబెక్కి యరుభంగాత్యుంగతరంగ సంఘాతఘూష
ఘూయమాన సంకలితవితాలముత్సుకమూర్తిప్రాకారంబారదుర్గ
రక్షితంబగు పూర్వసముద్రంబు దాఁటి పశుపతిపురప్రాకార
పరిభ్రాంతప్రాకారంబులు గదలుచుండంబుని పతులబృందనయ
నారవిందానందంబుగా సుందరతరిలాసభాసురంబై తనర్చు మహా
సౌధతనయంకితమూర్తిపతిలబ్ధమయుమితోభాగ్యాన్వితసింహాసనం
బున సరవసరసపలోలాఖండలవిభవంబు మోదంబు
యుద్భూజాదండప్రచండగాండీవముత్తెసరి కాంత తాండవన్వితప్రతా
2.ట. పృథ్వీరాజసూయధ్వరాతాంకపార్థంబునుదించుమర్దితాంధ్ర
రాజన్యతేజోపహారక్షుభితమగు గాంవిరాజితపాండుపుత్రుండు
సు. యుధిష్ఠిరమహారాజాధిరాజధర్మప్రతిష్ఠితుండునుం దీర్ఘప్రజ్ఞాపూరం
బుగనుండుచుని సంతోసంబునం బొదలి తనరాజ్యధర్మంబున నెల్లా
నిండుపాండుమహారాజుంబునికి తత్ప్రీతిభాగవిసంతరంబులవినిశ్చని
తిర్వాడె.

కం. నరపతియును రాజసూయం
భువర విభవముగనఁగ వచ్చె ధనరాశ్యునయుం
డరుదెంచు తోడితేఁరగు
దొరలును నెదురంపబోద్ర తోఁగని యలతఁడున్.

తే. పరిగెతు భాఁయూ ఐలసెం
సెజ్జా నగయు పబ్బ ధట్టి నిద్ర పూరాతున్
మెఱుఁగు స్నేగబ్బా పరంగల
రినపెద్దకత్తె యిటులపా వెలరంగన్.

సీ. తురగములను నెత్తి వాలుగ స్వాతులఁ గవింప
బిరుదు గద్దెలఁ బరువులుఁ బెరుపావి
బిల్లు క్షైరా రమలు యిసేయుఁ బట్టి గెలుదుగు
నేడుఁ బురి రాజవర్ధులని యుతెలాడ

తే. పరగునవల్లి తేజి నివాజాంరముమెుందరదక్షితెంపులా
నెరవది వెంద పెద్ద బలుగ్వయునసూత్రిగ మిన్నవముంబయోన్
గరమునఁ బూని మెల్లనెల తెంబునమిత్సమువెద్రదిద్దుచున్
ఇరుగడ దోలు పావడలు యుం పెనఁగ న్వరరాధుకొల్వుచున్.
వచ్చినఁ బూనిలోవి బెరవల్లభుఁ డొందర మెుప్పు దగ్గఱన్
మెచ్చు గఁగురాలుయుండే నిడి మంత్రివియుంగుశలం బుతెఁడిరాఁ.
తెచ్చినవాన్నెలందుతెల్పి యితియ్యవెలసంగఁగనిక్షముాక్షిగా
మెచ్చులుఁ లాడి తెంతవడి మెుద పెుముసుపన్నయుమావాదతిన్.

12. తే.గీ. సకలసారపదార్థంబులనం ఘుటీ రావి
గరిమమోదనతంబు విడిం దయను బుజ్జి బనస్త్రి
నిశానిగానియు శ్రీబంగారులగరిమలోనఁ
జెందె నంతియు ధనరాజసంబదనుండు.

-: ఆశ్వాసాంతము :-

ఉ. శరణి ధిక్కృతాంశ్రుదయసారసముద్భవశౌరి శౌరిశం
కరగగనాలగా కెలనకేంధియలశి స్థిరచంద్ర చంద్రగం
ధరసపవీరస్థాంకవ తేదంబుమిళీద్రుబరాంగయుంగరా
డరిరథభీమదత్త ప్రుకలుం తాత్త్వదయాంశలోల లాలువెం.

క. ఆహా శగశశితగంగా
సిస్తారవినుతపాపనాశతీయవిదశితా
నౌకబుడడ బుశాఘుటీఘు
పాతకపవనాశనౌశ పర్యస్త రవతకాంతా.

జాలాదకము. భూబునసన్నుత భూరిపవిత్రా
అంబుకులం గ్రణిశమ్యుమరిత్రా.
బ్రాజితకైభవవంశమిత్రా
ఆజిసయాంతమహాంబుదగాత్రా.

గద్య. ఇది శ్రీమద్దివ్యతపోభూరిశరప్రసాదలబ్ధసారస్వత విభవ ప్రస్తంభసూ
త్రశవంగారకవి తత్త్వశిఖరతత్త్వజ్ఞానంబలం శ్రీశ్రీతనూభవసరసాంశిత్రు
లంగనామహాత్మ్రాప్రణీతంబైన మదనమోహినీవిలాసంబను మహాప్రబంధము
నందుం బ్రథమాశ్వాసము.

[signature]
ది 20-8-20.
[signature]

శ్రీ

మదనగోపాలవిలాసము.

తణ్ణీరు సుబ్బలింగ కవిప్రణీతము.

ద్వితీయాశ్వాసము

క. శ్రీరామాయుతమూర్తీ
శౌరి శ్రవ తన తెరస్త్రభాంచిత నవతా
శ్రీరపటీరరచితమున
గారలసద్విష్ణుశేషశైలాధిపతీ

వ. అవధరింపుము.

క. అంతలు సరివెడిగంతా
క్రాంతాంగభవప్రతాపరంజితోద్యానమున్
సంతతవసంతరేఖాంకిత
సంతానకాంతవనమున సంతసమలరెన్

చ. పికములు గూడుచుండె శుకబృందము పల్కుచుండె గోరా
వికబలమూరె భాస్కరుడు దక్షిణదిక్కునుండి పోవుచుండె
చతురత వెంట పూతురమిజాతివనం జిగురించె తోరణా
లతలను పుష్పతతి మరందములం జవిగొంచె తుమ్మెదల్.

మ. పతియత్నంబున తెరలె వృత్తసంపదలు నీ భావించి భృంగాంగనా
తతి పాదంబులం దుష్టి తివియంచు దంగ్రుమ్మి యామాన్యమదా
పతి భక్తిప్రియ వివేకి నుప్పిలవెంచు పుష్పంచుకముల తాలయా
రతి రాజన్నియుల దోయగంధగని పోందలాగించె యంచముగ్గల్.

సీ. సురుచిరపుష్పశ్రీసంశోభితతేంగుత
ప్రజుతరదీపికారాజితనరం
బ్రోల్లసద్వరముత్తెపుటాలంబకుంతోర
సంగీతవాద్యఘోషాదులయు చెలంగ
నవపల్లవప్రసూనాసవనశ్రియ
వందిమాగధులస్తైపారముమర
రావితేమధురసలాంపళోరతకోర
సామంత్రవరులులు వజ్జులుం దనర్ప
ప్రశాంబావనజాతరత్నతతులు గలుగుచుం
పురుతోరణావితెంపులచవితేలందు
నష్టదిశాదంభిదుర్భద్రత్వ
మొనరరతోరా ఝుళిండుతెలవ్వాండెనపుడు.
సీ. ఇందిరతోల తుండుడయొలందమ్మిపవనయులం
దొరం తుతెనంరుబందరబ్రోగాత్రౌ ాా
వెలువడియురారాంవువీథితోం గ్రుళ్ళగచుం
బుషాదిధూళిశ్లైంబారరవిపారరవి
యులరుందెవలసెతు లల్లారబ్లుచునంచుభుద్భు
రిమ్మతెమ్మలరిలాంచతెగిరయొగిరి
వరలతాంగనలమెలవ్వలి గుత్తి(వలి)వెడిసుల
లతరీరుప్లైంయులుగారారిగ్రాలి

పొందరియోపూని సుదులుపనముదనవదన
ఘుర్ఘురవితవధూవరుల్గ్గ రవింపఁ
తొలుకుంపులరవలయుందిలయలుత్రెలంయఁ
జెలఁగినడంయెలాడు వలిగాడ్పులన్నవాఁడు.

వ. ఇత్తెఱంగున సకలజన సంతోషకరంబగు వసంతకాలం
బరుదెంచిన దినంబులయందొకవాసరమునందుఁ దనపా
శ్రీనాథభూమునికి గ్రుహింతు నసుపంతుంబునఁగొంతయుం
గుముపల్లెగ్రామంబుననుండి తిమ్మారెదసుందు.

క. మెరుఁ బయఁడి తాలితలు వసి
గడెపలులుతెడెపలులుతొలుఁ దుంపు తత్తులుతూవం
బడిసి మువలూడిగపులులుగా
కడుపెంపు వగల గ్రామికలకలగుమున్.

సీ. మెలుతెసెదరూమాలు పైనరజాఁట
సి ఠంబు ష్పు హొత్తులుసాగసుమాల.
14.04 ముద్దపెన్నెలగాయలు ముత్యాల సొతిల్లు
తళుకు తెఁజిత్రాల మొఁదఁదాండవింపఁ
జందు రుత్తొ విడొ తీచెల్లఁ దంబారయును
వెయిలలుబ్బు పడివంతి ముద్దుగుల్ల
పల్లెవాలుగ నైచుపరిపెరు ష్పుటిఁగ పి
పరిగ సెంబులుంగుల జూ ఊచుండఁ

. గమ్మ కస్తురి వాసన ల్గ్రమ్ము కొనగ
నవమగు గోరోచనము లతో డుపచరింప
చారురూపము కప్పురపు పలుచాలు కతాళి
నిలువన సలుపంగ బావాం బులు బయు తురసంగ.

చ. మలయము చెలువ్వు లాని బగురుమాసరయు మానసము దద్దునాంపుద్దె
నెలకొను గావితోడి నెలనాయునదే బీయుల నవ్వు తెలుపు
లయి వరు రత్నమింతగు సెయా రులు బూరుపలయ చెదంగునే
ఘులమెురయుం చునింరు విలుతున్నిరని యవ విలాస కై యథ.

ఉ. మగ యుదుమి గోడ్డెలం బులను తరాపరకే తూర్పు నేయు మదిం దరాజుతిం
దగరులసన్నచెప్పు లతి రంబుగరంతులు లంతులాడు నే
వృగనదరింపురుంచ తిని పుల్లలుబోలగ నేయుగూడుతున్
దిగుచునియాడి డొంగగు మిసొవరయు న్వగగు ద్రిపల్లులన్.

సీ. చుట్టు పొంత్రమ్ముల జోడన ప్రహంగ్గు
మరగు లెవంతు ద్రైమె బంయుచుండ
జలువిరాలు సంద్రుప్తి తరలాభు వంబులు
మెఱయు తారానాయమెప్పు విధము
మా శ్రీనిలాలు వలసి సొంతత్త్ర
మెురసి జిమ్ము బెట్టునందన జెలంగు
జెంగ రింపు రుచు లిసింగాగి జొబూర
మెఱుగుల లీల గులుయుదించు

దనతుజోడయి నందనులఁ గూడి
మెుప్పలు మెలంగం బ్రజ తను మెచ్చి చూడఁ
బాగరుపగలను దినములు రేఁగను మీఱి
చెరివిధుల వెంటఁ గులఁ బోరసు తురఁడు.

ఉ. తప్పితితను నెుని తన్వియవస్థఁ గ
నిగరఁగినది తసినగడు నాఁతి
తెలఁగ తవిష్టింబి తనుఁగనలంబెుగ తునక్షఁ
బదరితోఁదల్లడపడెదు బాలి
మదినిల్పఁగలదెుసఁ వయు తేఁ బూఁజ్విసయు స్తిఁ
దనభాగ్యమిది యెుసఁగు తెుసెదరుధ్రామ
పానివిలాసంబువ భ్రింబి బగుపత్తి
తనపెదుమ లుంసుచు స్త్రైనెదురమాన
లాలఁదదృష్టిఁ దశిగెదల పెక్కలంబు
నొలిచెప్పఁగ దృశ్యజుల డెంతొ పురవు
పెలపెలందుల తొరాతి బ్రా
సలాంపంగ బింపె రంభా విలసమాండారులండు

క. తిలతింబగజ్జి గుబ్బలు
పులతింపంగూఢిపెంబి పూవిలు తురరం
తులతరితపితి యెుప్తితె
నిలిపెనిపల్లూరుపౌతి సెలపెత్తమ్మిన్.

తే. అలరు మధు(జుంబనంబిడి కుచాస్వాదము మోవి నిం(జొచ్చియున్నదై
అల్పాతిమతి సేవితంబని జూదరము(గను(గొన్నవాని
గతి తనచెంతగాను దుగులు తప్పిరి బంతియై దక్షుచెంచె
పూలారజా జీగపడ(గ భాములు దవ్వయు(గాంచెనాతడున్.
చ. తెనుంగవారెల్ల పెట్టత యెంగా విగగ స్లిని యొత్తిబోటివి
గ్గన దళమునా జునావి తెలు(గులం బని యూన (గుబ్బ్రపల్లి గ్రు
ణ్ణిన నెదర్లె తప్పిలు ఫయు గొంతుము ప్రిదశరం బువం బిత
గ్గిన(గని తావి తావి తనగా జెలితాం ద్రువి తా తునెలందు(గ నీ.
మ. మహియందు విప్రధంబుగ దుర్భారమూర్తి తారంబు గల తీరం త్రలారు
నిమ పరి రంభసంభోగాన త్రిం శైలు మిత్రులలం గని ఝగస్మృ తాన
తారుంరగు కుబేర తుమారుం డుసం లీల తలంబులు దనవాలు మొలుయు
4. పురువిలా రింపుసు ప్రసా(దు.
సీ. అలరు టొత్తులు దాసనలు కెర్లి మూ(పై
త్రొక్కుడిచి తలు ద్రుక్కు రింప(
గెంపుని దపుమోవి తెంపుడాక్కి పిలుకి
ముసిముసి నగవు మొల్కు సుగెలుపంగ(
గళుకుల తళ్ళి నెడుక వ్వలని గ్గులకుగండు
మండలదుప్పులు కైదండ బూస(గ
వెనుదిబుడాగ్డు చిన్ని తే(గొంపుడా
తతని తంబంబుపై దరువుగాం(గ

నెమ్మి గర్పునఁ దెగనెడు నిబ్బరంపు
గుబ్బచనుల డిందుయు నెప్పొదవొంగు దూల
సత్త్రీలములపులసలన యుబ్బురలు ఛోలు
తొవి వాబుంబు వలదనపెలూలెలని వర్షూంటి.

క. చెలులు నైదండ యొసంగన్
జెలువు గంగని వెలుల సరత్తుసేయుని నిద్రా
సొలుపు, బసొంశి నావులున్
బొలపు, బూంపుల నద్దాలి పొంగదం బరవన్.

క. సూంతానయుగం ద్రువ రాప్రవి
ధాతమువింబు రుచి పరుల ద్వైర్యాపయులు గొలిచెన్
బూతి సహజుంబున మెయూతోని
రాతి గవహాద్వార పయునయురిలు నవెడలెన్.

క. ముద్దియ పదములనందెల
సద్దున త్రైపిల్లచలాబి సొబాసు రబా
గద్దిర యలుని తనలబాను పమిం
టొద్దిత యతాపెంప్లు తెలాడ మల్లవయు చెదరన్.

క. పెట్టిన దండ డెలలంగకే
యుత్తితమ రెప్పులిడ తే యుట్టియు తెలాక్రైతే
సాల్టి పడ మదితలతమతం
బు ఈ పడంగుట్టి మిట్టి యిమూడ నిబూదన్.

గీ. కొలచున త్తుతిపా త్తుపొంగల్వచాయ
చకిలిచొకత్తు బిరుదు రూష్ట్రోదు త్తగ్గి
చిగురుతేఁ డెమ్మచాంఛున మెయిగరిరాగు
15.6. గుపితాబు దమచెత్తుని నాయు తెలుపఁగఁ జిమ్మె

ఉ. చిత్తిన సామ్యసిద్ధి విటశోభను డెం యుబ్బొలఘుర్త్యాబిందువుల్
రుప్పఁగఁ దూచితై బడఁగ గావి రవాంబుధి తొంగుముక్కన్
దమ్మగనం దురితి తనితా తుంగి వెగస్వామం లకై ల్పాతున్
యిమ్మనతేది చానుసుధి పద్మని ల్పాతెడం యునం యుయనన్.

గీ. రత్నాబడిచాల తొన్నె రంభ తెలుఁ డి
ప్రాంరాప దట్టిన బిూ పాంబు క దళూను
పదరి రజ్జ రత్నాయునెలరా లుపేసి
బంతి మెల్ల సడించి కొంచి యపుడు.

సీ. బలు బుగ్గువలవగ్గువల జో యుూదగుదాని
మిరుగులు తులతించురిమిని తళుకు
తెలతెల రమ్య నాతర ఖ్యాల్ప్రతలుంచు నోదాని
చిరిలి నిద్ర మ స్వప్నల శ్రీలగుత
వగద్రిష్టు సొంగసొం ష్టు మిగులఁగ స్పదుదాని
మెలపు శవివిదంగుగ శ్రీ మమపలుకు
మరుతూపు నెత్తి పుప్ప నర లించుఁ దగుదాని
చుయుతి సుంత నవాల దూపు చెనుకు

సైప తరము మీఁద, బెర్వడు సంజు తెంపు
తత్తిమి చందిరరాని పా పద బెడంగు
పలంచితే వి బాశ్లే బీసాం శోంచు దాని
గమ కప్పం బజుందు పాం దరి తంగాం బాయలపుడు.

క. విడనెడ పొ చ్చుచు బని యు
ష్టు డులను కత తను బూఁడ తునికి బలాలుత వాం తవాచె
నజి యలూఁప మూఁ లవ మాఁలుకి
బాడిపాం డివిడితే త డింపు పాంతైక్షమురనే.

క. చెలతాం విఁ బలుచుఁ బరగాలు
బలు ము బూఁదాం లం బచు, జికుగపాం లులరాగం
బలపడు చుప బని రూఁచుచు,
గిలు తలి నగుతెత వాం యలు గెరలుం బారలునే.

గీ. పంత పాంక వాన, బూఁడని లుం తిదనతెల
వెందవలు నంగుం బి వె తిబాం. డిపే ప్తు డంది
మాఁలు మాఁలుంత వెరగం దిమి విమల, సైం ది
యుం దు హలుఖి, బూఁబపాం గదెన క్షేంద్రసు తుకు.

క. చుఁబత్తి దవి బు ఫు రంధ్రుల,
బూఁబ తని చ్చురల ధరగే, బూఁబతి, పెలులతే
నాచందనలు నిపాం దికే
పొలచంద నగంధులుం దునెంచం గలదా.

ఉ. పుత్త్రపు పుష్పలా దివ్వెర దరుం బరియలా కెడిమిం గూడిం పదే
చిత్త్ర రిదూపులా చెఱుకు బాఱసల నవడిల్లె చెప్పదే
పుత్త్రి తెడు స్నేహయుల్లరునటూ కలవాం పలదిర్త్రరింపదే
కాంత్రు గదాని వేయా వయసా గసం తెలుగాంధ విలాసమింపునా.

చ. చిలుకల పెంజితాంబరగసు చిన్నెల ముద్దుమెలటూరిశా తన్నిరా
వెలకల పెంపుగా చితిశిగ్ని వియుమంగుడ దాని బావుగా
యలల రులా బంతిరా గిరులు పులవెూ రుల జోడు దంతిరా
తలల అరు దావిరాయిదె యు గప్పులు జుర్దసాలరావిరా.

శా. జొంరాసేత్రుయయుగ చత్రుప్పటలు అరోవియామయ్ లాంతిమ

ఉ. ఘోరేతి తెప్పల బాళశుత్యరుబు హ్వాసం తేషు . . . .

వ. అనవక్లింబు తుపారదంథసుని దశావ్యలాత వయుం బెంతెను
పున్నపుం ప్రవ్వు రసారయుంత్రి వదగాం భూబాతసంభూతవా
పనత్రాన శ్వేముపెంటు నంటు వడితాం స్త్రీప్రోలి తెగ్నాకి కా
తనత త్రి గని మెుల్ల బాపుదళి సంఘుంబొం యునే ప్రొడ్డునే.

తే. తరిగిడు తబను నెల్లు తెరవ వేదలి
కడల బాలిన దారంబు గడవసాంధి
సావలను పాన రాత్ర ద్వైభూంబు దప్పు
దర్ప తుపిసు బిబాగాసం తయులంగప్పు.

సీ. ఒంట్రిరులు తిడబాటు సొరపుని నడబూయు
సురిదాటు పుటపెజుంగెసురపురోడ
మిత్రులుత్రాపరా తొనరం దెబ్బుచుం దెల్ల
నాతుతురు పుమోవితందలూయ
మిత్రులుపలు మూజు చెప్పు నెత్తుచుఘూర్ల
బంధులుదారా వడం జైం దాందవియు
మిత్రులుబుత్రసంఘు సొరూపు తైనదుపరా
దిగనందనిబ్బైతైరండమొసంగ
మురపు పోసంలునలంతయుుంబరవశంబు
తలుచులు రూపులు దండజదరయుకుండ
గరిమితుూరులుతరొనంది గములునె బ్బ
నిరుగడలంగ్రమ్మి మునుగజ్జులు రాగలెత్తె.
తే. చిని తనదుని గరివాంకిలం
దినతెంబ డిరజ్జు బలులుతవుతుం బాష్ట్రె
యునిపింబుతునంగలాపవి
తనపారారమునెత్తెరిశరశ్వతతెలాడన్.
క. రరమునందుననిల్లూ రూపుగాముసంగలం
గమురపాడిననెజతమ్మి తడమజైచి
పొందలం తలంబడవిలం యుపొన్నులుం
తొలెనలవునరురుడాయుంగూరెనసంగ.

తే. అ యొప్పిద వింతై యగా తీండు
నెయ్యపు పెకెం బారలు వెళ్ళి నెయ్యిదద్దిరన్నెయు
వయిరుపరిందుత్తై చిత్రములు
సిరియున్నా నాసు ముంతుతుతాగులుయు యిబ్బులగ్గడలన్.

చ. పతినలుగా రౌద్రి పెలుచన్న దూరలుబల్లు గెంతజా
రతసిరపంకసెల్లవిలరాచవజైరుని పొరిగాఢలం
బ్రతుకుయు నెయునగా రాసుచుగా నిలుకల్లయు వారమయు బా
యుతనిజీ లా గుతెత్తుచు నవంతరపల్లటం జాగులాడుగన్.

ఉ. దట్టపు పొరవల్లవి రితావుల పౌరరాగండ్లు దూజోవె
త్రివేళ్ళ యొయుగ్గు తెమ్మరలవెంబడి ఘుఘుమ్మునతోలయు ప్రాంతలం
ఝుల్లుకొకొట్టు మిట్లిరఘు చుంజైవి చెట్టు సపైనయుట్లవా
రట్టుం దిశాంబు రాలత బుగా యయిగుత్తై దలంగ దిట్టురాసున్.

చ. విలువ వరి ఘునట్టు పడ తెల్లి నునా ఖుబు గా యొగాయు ద
ట్రైల రపశాం తాపరశుతప్రతరంబులు బానదప్పి యుం
పులరెడు కొయ్యాదిగ్గులుసలుయ్యారు ముశంబ ఉత్తై రత్నుల్ల
తెలుగుతులీ సాంలి చాయు ఝవు దాదికొద్ధి భ్రాయువిడ్చ ఝమ్మచున్.

తే. చెప్పగనెముంత ఖుఘుడన్
తెళ్ళునవి తినె క్షసిదగ దిగులాండు చుదన్
తెప్పురగంధి యయులంబును
గప్పినయూర్పు నుమిలనిం గిత పుంచవరాల్లున్.

ఉ. అన్త్యప్రాసవిధిప్రియుం జని నయుల్ విలాసములు పన్న దోయితిం
దియ్యని వింటి మొగ్గు నుసుదాలుబు లూర లొలా లంఘాపులు
సెంగ్యబోటులెటుం బోరనె జనెలెటు నయులం దరవులు ప్రొసుల్సగా
నయ్యరవిందనేత్రనడయాడిన కైవల దోండనె ల్లు నల్.

ఉ. ఏమి తెలుంగుల గాత్రి నీ పెవరొ పేరమందురొ మేలు మేల్
బాబులా యుక్తరుల తోడి తెచ్చు రవ బుల్ బల్కులం గరాదా యలయా
నెలా ఒప్పనట్లుగా లెదంగ రులరా తెలా నాతం తగి తీర్గరాండ వె
రాబా చేసి తెకు పెల్లనవ రవిలు గాంచ తంబెదాన్నమ్మా పా

చ. ఇటి తులతోని నప్పగని వీణులు భాంగ తమను మిన్నాసుల్
తెలిసిన పెరుసెలా బవుంచు తెలుపురాని నయారుడన్
నిలతెని యలుగినక్క దగులు నిష్ఠురమైనట్టి తియ్యల్టి పుష్టిమలెన్
గలగను పల్లి తాన తీసు గర్వము గాం త్రవిలు రమ్యు రయ్యారుల్.

సీ. పొం పులాంగ్లన్పలం సుంచలుం డిన గదా
కుం బాష్పదమ్ము లనుం బుల్లె ల్ల
సెటి తెక్లు మంగమెన సిడయ తుం ఢిన గదా
తొలిగం ఫలుం బాచు దల్లు పెల్ల
సుసుమి నితా విరాం ప్రజన తయుం డిన గదా
పిరితా పెతెప్పు రవి యు పెల్ల
తరి తి చద్రెర లాబ్లం బలు తెతుం డిన గదా
తొరవలు పెలసినె తెలు పెల్ల

. మొలకెత్తుకొన్నఁగానది కొప్పెరంటె

ఁ విరులనఁ

తగిలిలోఁ బలరామ వట్టి మొగరమె పట్టి

విన్న మెచ్చంతురుఁ దెంబూడు వనరబూన్ని:

ఉ. ఎన్ని తెఁగొన్నయుట్టియుదుపెరెందు నిబాంవ్యలు సుంతత్రంబున

స్వస్థ నఁజెప్తు తెరిగెఁడుగూరాము దివ్వాల యింయుఁ జిక్కెడిం

కన్నయున విలాసలయిబు గంబుల గ్రాసఁ గసంగ గోవుసా

కన్నలయూన నిడుపదరెంబుతులంత నిబంబ పైదన్.

సీ. పల్లవానయిడు లఁజిల్లఁజిల్లల కొప్ప

తరలేరుఁబూడపెరం రిచానెత్తి

నలువు వెన్నెలగాయన వ్వావెఁచంద్రాన్న

వల పుంతతవి యుతియవి రుగబోఁడి

బని కైగళ యుపె జిగిగుబ్బలాఁడిరు

తెలావియూనఁగసి వెతుబ్బలాఁడి

పొదలు చుక్కయుక్కఁగదియుపెగడుయూన

పురుతెళ్ళఁగూడపె గురురు విరుబు

రాసి తళ్ళపొర్లిసె బ్రహ్మరా జిలెనివి

తలి తెవ్వె మరిగ మనసెలు తెంబు వంతి

యుంతచలమేల నెవ్వె మగ నెత్తురాడె

తెలివి విడళ్ళు కెమ తప్పిడాంవ తెలగాము.

చ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

చ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ఉ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

త. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

చ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క. లోకములనన్నిటి కంఠము
జోకొట్టి యుగాది యుగమునుదత్తికొనుచూ
తారుండినవానిచిత్రమ్ముం
చిరరభోరుణనకు జిహ్వనామలుం కిష్ణ ఉర్.

క. ఎప్పుడిసుకలాతం బిత
నెప్పుడిపోవత్వమెన్న నెగతిజనకా
జొన్నవగుట్టై తాపెత్తవ
చిక్కనివనుడోయి రామా యుద్దెరలుండదన్నే.

గీ. ఎవిమిసొయిదూర నిపడకిల్లువాని
యూరపితలంచలునమూపశిరంగారదనికి
నరుగపెర జూలుసిగకెలవదలవయుకొరలరు
పేచని యిష్టారవులు పుష్పం చుతోలబెడలి.

సీ. మొప్పుకై బంగారుతొప్పుకై సురపొంగి
పుప్పొడి తెన్నియలతొ ఝుమ్మెదలు
మందమ్మై వలయూదబ్బాదచ్చిచెలరేగి
చందనాగసమీరమిలుందు కొంత
చెలువపుర్వెల్గి పెలువతో ఝుంకరుల
నెలపూలంబదిలరుబలు వెలుగొందు
వాయు వీటి సౌగంధ తోటు పుష్పరవత్
పాటలోసుమబాలలమెలదొంట

నన్ననల్లల గన్న తెలిపొన్న గున్నమావి
సన్నజొద్రాక్ష పెన్నెల్లనన్న మన్న
తావుల తుదవి పూలకి తేటి గుంపు
సొంపు సాంస్కృత మొయి కపొందరింటి లాగెన.
క. తెలగఙ్ఞాంతొనదయు పయున
తగు తామరపువ్వు బలయు పులతొలి తాలత్రై
తొగులందిరింబూం దళ్ళర
జిగురొత్తులిలయూరి కయుప్పం జెలు వురంగన్.
ఒనరింబి చ్చొ తప్పిలంతలు
చనువిమ్ములు తమ్ము తెలలని చల్లని గాడ్పుల్
తొనవు దివిరతొన లమున్
గనగనరవులు తెనర్చిన్న గాత్రి సెలలయున్.
సీ. పొన్నపిలుం దొనగూర్పుం దుందువప్పళించు
నెలుని లోను బొర్లారు రయుల్నుసల్లరినురిపోయు
బలయులవిలతింరు గగనంబుంబాఊం బాగుం
జింతొలుచునప్పుం జెట్రిలుం జోయుం జొప్పు
ఉ. అక్కలు వతొవెక్కుంగవలరొధిపు తెలుం బలుకుంగకెలనూరితో
స్రుష్టిన నుండతొక ప్రతికూలుంద్నై పలుకుంబువిద్దిని
నిత్తిడి తెలవచ్చి తిసహింపఁ గరాబివి యొగవొక్కుచొఁ
బొప్పుంగనొల బోవవి యక్కుంగపొంతము నవ్వొటుండుతో

కం. దనుమలుంచి నది సముద్రం
బనుచుండెడు రంభ గాదురా తెలియు కయ్యెం
చను దెంచ తాను గవానిం
గను గొనదిం తయుసంతెంత తెల్పెడి ఖిల కవ్యం.

గీ. దురబ్బిమానాపు తూగనొలు వేదిత్తు
ననుమూడనుండెం చవడి పెరిటింటబోయి
వెఱచుచున్నట్లు నను వెంటి వెజ్జి గలాడే.

9. ఆ. ఔ వెరూయింతనెలులంయ బలుకుదురుండ.

కం. తత్వసంపు యుండెల తాకెం
భత్తైపొందముల ప్రోయు బెదరత తెడుంది
తశు కెమి స్త్రీ టయు పుడు
తవయు గవిత టా ముగ్ధాశి తుదపయు బ్రాలన్.

కం. తెను గొనిదాని విలాసము
బెనగొనగ గల తు తయునవర టిపెంపుడు బిలుకో
వని కెలు రాగ తెపు మి
చనవు నవెంబిల్లు నా తచనదెాడు కో.

కం. చూతేరు లుంచు నుజైతను
బూతఫలంబా తలుచూపి చూతాంయుధవి
శ్వాతాంన్వ మునతుసెయుగెడ
నాతజ్జెంబు నుదెంబ తెల్లి లాఘ్రుచునవయొలన్.

సీ. ప్రేమజాతీయతల దక్షతాంబె క్షమ ~~[illegible]~~ తోడ
విద్యాకళావిలాసాల లలిత నయపుత్రులు కను
మెచ్చి తెల్గులు సాగయుంచి మేను పువ్వ
మిగుల దయ విలాసంబల్లితేనగవు తోడ.

తే. యన్న యునందు పునావెత్త
ఉన్నయంగనిరతమ్ములంచు నెప్పుడు పుంత?
పచ్చితవి మదనమోవిసె
పళ్లునవిలు కొండె తెలియుంబలు తవిబలు తా.

చ. అనిశ శుభంబుపత్రి వినయంబున నూరు మహోత్సుభావన
వినయము విలుగొంక్సె మత్రిలు మహత్తులు హెంబిన బల్లినా నా
ఘనులను బాంకి వస్తైనిత గాత్రావశంబున ఘూతలంబున
విను శశి తాంత్ర గొంగిలు సువేళు తగంటలనారాళుమూలు

తే. విప్రులన్నైసన్న దికి
న్యైప్పంగం దగినట్లు వాడు మదిని తెకి
నిప్పులు మునుప్పట గాలిమలు
పెంప్పుగంగను గొంటు నెప్పునాలుమున్న?

తే. గలతుంబకుండుమదిరా
కెలి యవత్తులుల కుంజైశ్లగెలుమునా
పలుతులనె ప్రేర నెక్తి
నిలుతా బళియుంపుముఝపాయుమువళితే.

గీ. ఎలమిఁ జెప్పుదు నా తెఱఁ గెల్ల వినుము
గురుఁడు శ్రీముఁడుఁ దొనెనల తుంబురుండ
నెందును తిగన్న ఘుడవ మోహినిఁ గుఱించి
యింద్రసభలోన బెనఁబుచు యుపమ తెచ్చి.

వ. యుత్కృష్టంబున సత్యంబు వాఁడింగాంబు చింతలనిత్రుతలుఁ జ్ఞప్తి
ద్యుగాంబు తొప్పుతధారలు తుష్ణయదివాంబున ద్రావ క్షీరక తుని
తని తనంగనిశెత్తు ఘటినా బాగలంబాళ్ళునిళ్ళు వాలకిజాలింపుని
యుఘ్నననవనా రాత్రంబాల దెంబనర్థి తంబవు నిన్నుదిద్దగ్గంతుడు
త్రింబుగావలరంగూడునే. ఘా, జ . . . సుకతులతలశరత్నాశర
సుధాకరశావుతాటిలక్ష్మీబాయుతుంబుబా ద్యాంబుగలతెయుని చ
నపిసంగి తనవిత్తాంతంబును తుప్తంబును జెప్పవినియు తనవ్యగ్ర
షిదంబు వనయుంప నర్థరంబిట్టిని యు.

ఉ. రంతుసమూనరుమనసింతిత ంబుగనదగురి రెఖంబు డనే
తొంతయుల్లైనఁ స్త్రైత్రివాదితాఁ తఁ దపింపఁ గనేల యుద్దాతిమా
యుంతవలు కుఘాతఁ గన ఖంతితనం తనె రాత తత్వనే
యుంతదురం తుమింత గనగెటికినేయుంతి రాంలుమొందెనన్.

క. పరవశమున మా త్త్రాను
నారవు గని తొఁ దెప్పినయ మొగరిపై
తెలా కిమిఁ జెప్పె దఁ స్థజేయ
గారవతియునర విని పరన గములం జొరెన్.

క. అనఘులఁ జై లుపింరెనిన బింబమరులఁ బ్రాఁ
జరగు దిక్షాగములఁ జాలుక్షై లశిఖర
గుఱు పయోధరసీమ యందొరఁ బ్రమోదఁ
బుద్యగా గంపుఁ డొక్రీఁ పలుబదరకుఁ గ.

ఉ. ఆహావసీమ రక్తమయు స్త్రితవిచిత్రవిదూవిషోదమ్ముం
దేహాలు గ్రమ్మరింతనుద ధింబ ధుసంధు సుగల్పవిల్పసం
దోహంబులూవి మోదఱుఁ దెరెదు ఖుంబుమప్పూవిసంతమో
సాహావమెప్పి(రొంబి) నిండు బఱశాతపవలంబుసరూవిరాంబుపతి.

చ. సవరగ తీరు బరాంబునిధి సాంగసమి త్రిప్రఁ ద్రుగ్రొంతేఁ బూబితో
బువన తురంగమారుతవకోటుల నంబరవీధి నంశుర
బట్టి లని గుఱంగఁ గ్రొంతిమాల సాకఁ క్రితి గంబడి ప్రాఱి నట్లు యు
ష్టవిధ నందసుండిల సుబట్టిన గాంవి వలుంబవలు ంబనన్.

ఉ. పాలఘనోత్తతెట్టె యెద పాఱజాలొబనపెత్రి ంఖుబం
గారలు దిపాలి పక్షిమన గంబుతిం తులంద పరాఙ్కఁ బ్రొంతేనిం.
పాలఁగదిబ్బలం దునేరయన్ వడిఁబారఁగఁ జాల్లినట్టి తీ
తుప్పలితలత్ర తెలంతయమన బాల్పువరింబుమసంబరంజేరెన్.

మ. పాలుపాలంగవజాంధసింధుమఁ శరేష్మఁ బోఁద్రి జెరంగనౕ
గలఁదలాలము చంద్రరావివలుసల్లట్టి ంచు మెల్లల్లు నా
విలసాలిందగ సాంద్రరాగము దిగా వంతంతతుల్లలి బ్లుల్
గలఁగంబాలుదరుష్న చెసునఁ జిదల్లబెల్లవిఁ బుంబాతే.

గురుపత్నీవారలం జగుసిత
తెరువొప్పుఁగల కుఁరాళిఁగలనాయికన్
తెరుదెంచునంచుఁబతిపెంత
తెరలుతామయుసుఁగిల్లిన భ్రాంతిఁబడ్డి పెయిగిచెన్.
తమ్ముని వింటయిబాణయసితి తంబుగసంబ్రమెలుంగుల గ్రీవా
బమ్మకపెూకదిండపతులెప్పఁబడి ప్రౌపెూడిమెందుగాల్వాగాం
ద కుతాపాళ్లకులదాక్షిని తెలవాదు మక్షుగుంట్లనా
డిమ్మగఁజిమ్మకొనిసలతుమ్మ డవెల్లపరియావరంబునన్.
కధాసిరుమ్ముని మమ్మచెదళిపూరివరింబి
యొజరలారూపు మునిఖెలకెక్రి యొక్కి
తల్లడిల్లుచు భావితాపంబుఁదలపోసి
యొలయరిగాఁగయనేవిరావుంచి
తరుసంం డి శిల్ప ఖ్యాలదరంగ నీరా రాశ్పు
మెయినిసిచెక్రిలఁజేయువెలాపిపొఁపి
తెగువొప్పఁజానతేతతరిగినంరెత్తుగాంంబి
విలుచుచుగన్నెఱునిందరిందు
దవిలొనె అసంజుబుత్ర్రిమఖి యుపలఁదూఁడు
ముకాఁగఁగూడ కబిమనిల్లుఙ్ఞాషువాసి
కలుఁగ విరవానిగినిశమలపోఁపొఁగనాగఁ
డిల్లచెడి యొక్కిడ క్షేమయుక్తులాడి.

సీ. త్రిజగాంబిక సమయము భూత్రయము సోఁకె నీవేళ వరాడ
విరిసిన రేఁబా[illegible]రు రులంగ
బొనకుబి ప్రేమ గన్నెన విచ్చి పెదవేడు
తేతేంయ మున్నాంతెను భ్రూతులెగంగ
జుదలు[illegible] దనభ్రుసం జుతేం[illegible]వు రుక్తై
దిగిసేల్తుత్రోయులతెగలగంగ
దివసాంతరయునఁ దా[illegible]రవిరూపు దిగఁగాంద్రి
తిరుగుశరణాజూని దప్పి సాఁగ
శ్రీరచిరాశరవయురామలు జాంతోసింప
లలితబదిబ్బాతి వెరతతటి ల్లాతలతోాక
మెట్టుహిందియున జుగమూత్రమిడ బెఁగంపె
రంటూతె దవియుగ ట్టి చేఁతె టులు మెంటు.
గీ. ప్రతిపుసూత్రాస్త్రము యుదు వాప్రలేయ మునను
సంధకాలగ భారతాన్న కరంబు
తెరవి జుగ మిల్లమునఁ ప్రైఁదిట్టి గిరిన
మత్తె మఁయులగంగఁ కులసైల మొత్తమమరె.
క. పతిరాకకలరుయున్నశా
సతచేఁరటుంబిన స్లైనసకులులులైన
స్మృతిన్నై సైన తెవివరిపెను
వితమునధిపక్షామమలు ప్రాణి విశదంబయ్యెన్.

చ. తెలగ చెలితొం డుల జిస యొ బోడు పెలింగుల తెరె బోడు త్రి
శ్రీగుమియునుంగజ్జెరుతెలిఁగం యుల జయాఁ కవివర్ణుకూడు త
త్త్వగతితో సూదు శేయు మొకమోఘలు బుత్రుపదోడు పొంధులన్
వగవగజాఖిపాయు వగచాఁదు సుధా రసుఁడు దోఁ చెఁదరాల్పునన్.

చ. ప్రిరుయాపడ గెన్నెప్పుడురా బాత వలించు శొక్షయుం
బు నే నుడుల దర్పు ముంగల సమున్నత పాత్రత పెరొ నిగా దరున్
గని జుగ వరాత్రమింపనదిగా వను పెం ప్రుదుపం చెనెలిం [illegible] సుద
శోన మనశూ గాదధితులఁ జాం ప్రుఁదు ప్రాప్తి శ్రీ చొప్పఁగం తెపే.

ఉ. మెరిచ తోం రవియుల్లు వులు మెన్నఁగను తెరంగాంవత
బొప్పల వరాతుమ [smudge] చెలు ఇంతు పాడుల తమోఘున వచ్చే తాకఁగ
గెల్లులగఁ దో వియా పొడుల్లు గొండ చిజాపు దిపారి తైనె తోఁ
తవెదు చంద్రబింబమను తైనె పెరల్లన వచ్చె మెచ్చఁగన్.

చ. తెలవర ఫుఁ బ్రా కవి ధూటి తమ చతుంతు వవపంతి [illegible] ఖతాంగమున్
పొంమసతిలంబుల ంగడిగి పొల్లుగు బల్లులు దాల్చి రోసి [illegible] ఖం
దమిఁగయు తొంని దస్సగవుదంబు సుగంధ మలం దిరాం విధిం
జేవుతెనుగల లాంఛన మహాధి వశిష్ట వితొ క్రమంబునన్.

చ. సరస పొందు గంబు శౌరల స్తుతి తొంగు తరంగ బాల వయున్
రజ వెదు చంద్ర కాంతల శాంతి ధి లాలసతంపు నద్దొరాం
సారి దిరొంషాం శుఖం బొ వుదిసుందర షైలి పెంచె గుం దుగా
సురగతిఁ బవ్వళించు విభుసాదము పొందిర గంధ తొలుదఁగన్.

సీ. నిశిఁ గూడఁ బసుపుదెంచు శశిదగుపెం

లతిమోజుచల్వయుల్లజముసంగఁ

వగాంశాంపంతము దిప్పుచాదంతి

విదచల్లుచద వెలుంయుద తమిరాఁగ

వని మిత్రాంము విహారనిలంబుల

చెరతించు రప్పతరుబురమునఁగ

సఖిలంబుఁ దనమయంబని యెంచిలాగమి

యుంగించు భవువిశ్వరూపమగఁ

మరలల తుగ్దెవృష్ణన ఘ్న తెలం యుజారి

తాండులల్లుతంగఁ చెజెము పాత్రైవెడయు

ధ్వజ్ఞానంబు గుపిల్పంగిధపులుభింగి

నిబిడస్థైవంతల వెన్నెలనింగిఁ చూరె.

మఱియు నదియునందంద చంద్రోపలసాంద్రనిష్యందమానశీకరా
డంబరసుధావర్ణసాంద్రయూధసంఘాతచాతకవ్యాప్తింగరంగ
త్తరంగసంగతులఁ జెలంగుచు, సింగారంపుసరసీవిసరమ్ముల
నెత్తమ్మిమొగ్గలయుబంగారుగద్దియలదద్దయును దరణి తలంబు
నదిరత్నంబునెఱపులగన్నతేఁటి తుమ్మెదలు దగ్గరాలిచి భూమిపాతయయు
సంపన్నకళాసంపత్తిన భూవిధిం దనరాజసంబు తెలుపుచుం బ్రా
సాశించుత్తు మూర్తిత్రింబు మాపత్స్రాబుకులం గాంచవిపాలం
గుచుం బ్రసుదెంచు కలశాంబాశ్రితెలుం గునదిగ్రత్తంబులు చాం

త్రింబిబయలు లా త్రిసించుచు సుందుసుందుగా; ప్రశాంతం
మొజాంబుల యుందానందంబులు గ్రందుసేసి పెరిఎలవిందులకు;
గా బాలలు దరిపొ ట్టులని గ్రీరుతి కలుబట్టుం దెబ్బలుబట్టకం
బుల; తెల్లు గుమ్మల గిల్లు మెట్టి పలురుపె రింజల్లు దుపెలువగ
లంగని జారి విమాని గొనిత్రెడా త్రాంత్రులకెబట్టులంగానకతాంకిల్లి
గి పెంటుడుతము నడ యల్లుకొం గ్రని బ్రతుకి తమురంబులగాసాం
పలపసరతి నయసవలశరస పులరెశ వెంబయుతెలసం బొంయుపస
గాసకవి సివివసివి తరుణ్యాయుల కులంబుసెపె కునన్న స్త్రీత్వలగుపెదం
బులునిత్రంబులంబి స్త్రీపిల్లని త్రిపిత్త్రులు యుంచు బుద్ధిపదస్త్రీ రచాకు
లంగాంబి యుస్త్రీలు తిమయవస్థ పని తింజత్రిగ దాయని పొత్రాగిసు
గాకవ ఎలుల్లు పెసంబాలి; శాస్త్రీక తిసుతింతందఉయుచు దట్టిల్లు విగి
గుకిలికొం గానెలంగరా విపరిరులగు విరవిగసిపెంతలకత్రాంకల
చరిపెత్తు బుపెరా దులప్పులుల నల్లనెరి యుత్త్వంత దాశదిక్కుల్లె
బంగారుపింగాగసిగిన్నెయులనింటార భూనిల్లు పాసి తాన పంబులన్నాయు
స్త్రీవితిశి త్వాసింగరాబులపాంరాంగసా రత్నంబులు నిజాంగరబు
పెయింగ తెత్రుల్లూరు గొండలనిజ్ఞాను తలిలని పెలాస స్థంబైన తెరుసమా
పాంబులని రయుధ్విష్ఠలంబులనులుపాంబు జగుయుజనిరులన్నూరా
పెడుసుమవిసరంబుని యుసుక్తిపెనుచు; దిని పిసనతి త్రిస్త్రసపావ
యుద్ధరాత్రంబౌయుచణానజాగిజా ఉపెయువడుయునగపదతత
యూసంబులనదరిని విడదిరి; బునిళ్ళ పాపిష్ఠ; బఘతంబులకుగని

యుండవారొయుంజనిగనిగలు మెరిసెడు మీరొయుంబు యత్తినాతేలం
దాణి కులుకుచు జిలుగు తల్లిబయలు ప్రాపుచనిలజైబంధుల త్రొక్కెడు
సింధురములవరంబులయునిత్తల్లక్రీడింపరు దోదుకై తుడి మెరిసెడముల
గిరిగిరంబోలుగుచు మూంపులనిండా రత్నంబులగూర్చి బంధులుగా
63.అ నెలుదిలుంగుల నిచ్చుకుబురుబరాతువి యన్నింపులుబా పలసొంపుగా నెడు
తెడు తురగరుచుల్లక్కీరలసరుపున్మగమదసంతుతుదవాసనలమెట్టి
తొట్లుమక్కడుదిరాంబుల సొమ్ములుతెప్పంగ మూంగల బలత్రాంతి
గప్పంచు చంద్రికాసారంబు దొరంబులురాంచలంబు లయుబరబు
లదినిచిత్రపత్రిపుంపులు వరలునితంబుబంబులునొంపుక్కైలుపెట్టిం
ప నివనిబ్బరంపు లుడులుచనుమొగ్గలు మొగంబులకైగయు నీలాలు
లయలుంచు జాంబియూంచంచోయి బూరనిలంబు జిగేరటు
తెలుకంమగంబులునగవుంబిగురు వెడలుదలంచుసనయంబున
గొంటబు భూర్తయూబాములు పురుషపాళ్ళకు లున్నైలాంతరా
జాలదిరజాలున్నంగనియుర్ణుగుపలమ్మైవెల్లనలుంచుసిగ్గనా
గ్రినిరుంకుంగాను తయిలుంటు తులభా యమూపద్మాంబులతొడు
రెమ్మలులనాభులంబులని యుత్తిమిటారులుపట్టి జైయుమ్మలు
నంబుండ, గలరలద్దనుల గప్పెడురంగు పెదుముప్పులసప్పుడులు
మాంస్తుపుత్తారంపులు నప్పుం పుగందంబులు దాసందంపునెమ్మెమలు పా
రమలతామనని మయ భూషణంబులు తళంగారి లాతెవిజెంపు లలిగ
జిగున్నపాలు బ్లబుపిపితనాడు లుంబనమ యత్నాలవారంబులుల్లై

. శిరుచరగొప్పకొప్పులం బొందండలునిండారం జుట్టిన సన్నగడితంపు
జాలవదుప్పటులంబులుగట్టి కెంజుకెంబులుకెండిఁ గెమ్మవిరుసుంగు
లవలీపల్లవములవలె జొంరుతొంబువి ఘలలబహుఘలుండుయున్న
పుష్పాంజలి తొనె తొ తుకెంబలరయా తెరలవెండిడి చిలువి కెశతుంగ
విటులయిన్నిసంత్తొత్తస్థానంబులకు నిక్కలయంబు గనదుచు తులపా
లత్నంబులంగాంబిజా రభలయంత రుంజ్యను నిజమహాత్త్వంబు గను
ప్రాత త్రిరాత్రంబు గల్పింప నిశ్చైరని తచ్ఛమ ప్రాకారంబుల తువెరగందియున్న
తులాం రవశ్శిన తప్పాకెంబుంగునది పుష్టియంబ గురుచు విచతెలంబులవి
తపించిన భోంగి పెల్లిన నలుపుత్తిక్షిన మొల్లలుననన్నలిని చ్ఛవాంతరంబున
విసువన్న లు శ్రేశిన మన్నన స్మరసుబంధుపాశిలగంధి వెలయుగన యవసరం
బున :—

సీ. ఆగడునుండుంద్రాత్రల
సింగరంబులుగడుమలునింగిపరగంచతొంబెనే
మింగములతొత్తశీశనచైలా
బాగంబునగొంచి యొద్దు పతినులముడులు తనే.

ఉ. పెల్లుడివిసంబు మొంరసరవింజునియలుంబతి తమ్ములచ్చిసదా
జుట్టంబదింపసాంగితవి త్రుప్రతి తొనలగల్గుయుంబతోం
బుల్లు పునింలుం జెచ్చడితబొంలుతెసంనగురులుత్రయాంగనే
బట్టుతవింతవ్వెరులది బొంతతమెంసాదెచంద్రునయుడనే.

చ. తొలుతటుతొమ మెట్లు జలుబులా ప్రసూనములుగా నెసంగ
ప్పులరంగ గొలుయి బత్తివిల లయు మొహాలంపు గదలా సంగతిన్

254 శా. వలనగు కిగిల్లో చక్రములు తల్లరములు ందనగ సెలయాడుచుండగా
జలరుహాక్షి లావణ్యల శిల్పల నిశాకరుణ్ణొందు నవ్వు మొప్పుగన్.

తే. అనుదినం సుధాకరు సంబులు
తినుతం బెమ్మా డిసాడిగెడ శీనవశం
తినిపెట్టు గల్లి ధగద్దిం
చినయనిశి జూడ గూడిపట్ట్రిం జిత్రంబు గలన్.

తే. మదనా యింత పాగరు పా
త్మదనా యెదవిలు గజ్జిపి పంచారు దనాన్ప్తైన్
మదనాన్శ రమిడుము
మదనా రాలుగాలు లయుందు వదనాయయుదా.

మ. సరిపోనట్టిమనోహరాంగరుచితెంబిన్న కున్నాటిలదవు
తనిర మూనిప తనుండత్రైత్రవిగదా బాలిం చుచ్చైత్రపా
హారునింధై రవనాడుల తత్సుఖాసెయ్యంపుం గుమాలుండనో
న్నరయూనాటిపె తల్లలంపు యుమదినృమ్మ చవితేటుంకిన్.

తే. తనువు ... బానజ్జివున
తను పెండుమను సకలపు కవిత లుంగను నేడా
తనువు విడిచి దీయ్యవిత్రై
మనవతెనాసి శ్లోతెడెమమ్మ చలుకుసే.

వ॥ అని విరహానలంబున తన తనం దహింపుచు బలుమఱు దానిఁ దలంచుచుండెను.

క॥ అసురారుఁ డైతఁ డుంబర
వసుత తెలుపుష్పలసుజ్జీవదుఁ కించుచున
దిశలను వ్రేపుసుఖశిఖం
చనిరుఁ గగతిఁ బవన తిరుగసాంగితావి గదాం.

అని దూరురు ఘనసమయంబున.

సీ॥ విధుఁడుఁ గన్నొక్కత్తి సావెలయుమఱుఁడు
నా తృష్ణా తుఁడుగాడ్పులాకైనవాఁడు
పేర్మి బయలుమెఱికి నిముఁ గులవిధములుగను
నిత్యుఁ వమెయు దెప్పిన నగు రాపెఁ గను శైలుమలు.

చ॥ ఘనవిరతితర్కిఁ దలూర్పసఁ తెగామ లతుఁ దాశకిన్నేమాంగన్
నె నెరుసఁ శౌరెమోదయనగురు నిత్రితముంగిఱి శౌల పల్లవుకన్

ఉ॥ మునుపుగఁ దొం ఘనసట్టితాలిమితైపుఁ బాహులుచాల్పు కైనఁ
దనరెడు పేఁ హుఁ గ్రుక్కితా చన్నుఁ బౌంఢిమనాఁ గఁ దక్షతుల్.

చ॥ తగిరెఁ దగల్లా గళ##కియుఁ దవ్వుతెగల్లమిఁ బుత్రవాసముల్
దలగపూన్మి మెంసెనింపువిలుతుండు చలంబు యుడిం చెఁ జేఁ తెలుపుల్
తెగఁ బద్దిపాటి తుఱుపెనల తెమ్మెర సారరాగడ్డఁ గల్వరం
సాగసు గలంతె దంతతులు సొంపుడులంగిఁ జైలం దెచ్చెంగమల్.

మ॥ తరళం దత్తనుయామరెంద్రుఁడుత పెంద్రైతాపదీలత్రైనెహైఁ
బుసు ను తాపాపయితాడఁ బురుల్పిపుధ్రశగ్రంచ్చం బుపైమయున్నయు

త్రినతశప్పండిమమేంద్రాలయంబులయు పుష్పదిశో గసంభూతం
చినచామాతరతుంశ్రీశిలాలయనగరదియం బ్రహ్మాద్రులుండమొద్ద
క. అంతరురయునమెద్రిశాతన
చెంతం జెలులాడినవులు దయయుసుండన్
వింతం బ్రైస్వాసి గవాస్
భ్రాంతరయుం గడుబడ్డి భావించి తలలన్.
క. వ న మలరమడన మొందెం
తనత నిశమ్ము బ్రోద్య గడవం దగం గసునెల్లం
పొంగ రెడుతల్లి గరిడవిం
రమనముగ తుం బునందలం బవనితల తొందన్.
సీ. తెలుపులుబంగారు రుదత్తములతో గొండలు
ఘనరాజ్యమ్ములుగల బంగారు లబరాబరులుసేయ
తెరాతరాకంతరా ఘనరా ద్వారముతో గొండ
ఆరామములవెలుగు చామరలువీవ
పవ్వళ్ళనలు గుబాళింపం గొండలు
రాణువాలు నగరు ధూపములు నిండగ
చెదలతద్దుల ఘనాలు బ్రదరి పొంగ వసంత
మాడంగ గొండలు పాత్రలరీతి వెత్త
జిలుగురత్నాల పాలకై జానపల్లు
మురుపుపైరెత్తిరమ్మా వాడుమెరపించి కెలి

సం   ండలతళ్కుల తళ్కు స్తోత్రగీతింపు
మొగదమిడు పుంగ వెడలి ఆడుమెంగు వాంగి.

సీ. మొల్లమల్లెల తావి వెల్లి కలుమ్మని
తెలిదమతుమ్మెదలు ఖైబొదలు పొందలు
తెలిదవంతుమ్మెద గుంపు వదలించు సరోజవి
మొగలుల తోట్ల లోబసు వలు చంతమలు
మొగలు తాంతా లో జైత్ర దాయు త్రితాం
గతిబంత మలల గాఘలు తఘలు రమలు
గతిబంత ములను సౌరవర్ణ ములలో జిల్లి
సౌరత రంగ కౌస్తురీ మలలను
సౌరబంద ఝరిబంద ఇల్లారసింధు
బారస హంతార పునస లింబార సాల
తాల వెంంతాల వలు నారికేళ తతులు
జెలువు గులికెడు సాగరాంక సౌలడాని.

తే. అల్లన పదనూపురములతో
ఘల్లనగు రుతులవని తెంపు ఘనభరములగా
నెల్లల నాడంగబంగరు
పల్లకి దిగి వనము సొచ్చె భావుల తోడన్.

వ. అప్పుడప్పరిమితము రిమళ మంజత ప్రసూన ప్రాంత వలదరంద బిందుసం
దోహాంచిన్న ధారా నీతి దాతారహింబ తారావళుల చ్ఛంచలాలతి

[illegible] ఈసఖుని తాను ఆసురులు ల నియ్యాంశ నాందుగౌరి

దైవుల మాటలు నిండారఁ బంపు, బొందరింపద్దదుల జుబ్బుఁ దుప్పెర

గర్వి లబ్బాటలుచు నలరుల గుత్తులు గొనిరు

చుఁ గిల కిల తేరి నవ్వుచు ఫల పరంపరలు నీడుమలు చుఁ జాలు

తఁ పదు పులం గదుమటీచు దరి కుడలాఖిల మొదల్లు చుఁ గల తెం

తంబుల ఛదల్పుచుఁ బొం పొడుల ంబొరలంచుఁ గ పూర్లంబుల నెగ

[illegible]. ఊల్లచుఁ బెనిద్ర యుపాంతలం బిల గురుఁ గ నెబిమాపులంతాం

గురు వేదు వలంబల్లు చు నిడలండాసి నిల్లుచు నొరులబంబారును

దళు తెం బులు బల మాట్లాడి పారింపునెడ.

సీ. బి టు పుపాంతింద్లు వెతిఁ స్తైందా బ్రైఁ లుబెట్టి

తొమనిల్పు తపావిడి వి తుఁ చెమిప్పు

దిను బి యిచ్చైస్తైతొను బిరుద్ధబంబు

నొడిసి యామిన్నఁ గని త్రిడపడవె నసఁగ.

చ. నుతిఁ గనస్త్రైనిజు లుప్పసుము నూతలిజాబ్బి కిఁ ష్ణాబ్జరాయిఘు

త్రుతషిలు తచెలనోవ్విడలి కాంరయు జుబ్బునిబ్రాయుబ్రాఁ జెబా

సతి నుసు గొసు ళ్ళు యొపు ల్ప విలఁ ధ్రుతిఁ బంధులమిఁ దిదాదితా

యుతనుఁ ధుబ లుప్పు భోతరర వాబితి సూతన శంఖ మోయు నినే

చ. చురుతుని లుప్పుడంబాతటిసుందరి చన్ద్వపాళి చెయి గ్రతా

తురలని గుబ్బప మొదాఁ దెవ్వతి విదిప్తి నదురాలి పాల్గి ఫూ

మిరపడె లంబుఁ బాప్త్రి తమిం జొబ్బగ, తులసనాబి విడఁ నని

గరిమ వరంబు ప్రేంయుల దాతావి తోశ్యాగాన చెప్పారంద మన్.

చ. అతి కులపాలికం జుల దలయరాంబు త్రికోశ మంతావు భ్రామం

దలరుఫలంబొ తంటిపలయు జైలుపాశ వగుస్సు మూవిడిం

బలువిడి కెంపుగాయలత పుబ్బ సరంబు నత్రొలతాలికా

విలసుతు సూతాంరయు గుపెనెంధిర వన్నెరబాగు దెప్పెడిన్.

ఉ. శ్రీమ్మ. ంగనాకుసుమ గుచ్ఛయొధర తొలిబాలితా

గ్రీష్మ గజాలి రాత్రి మంరంద నదా వృత్తధారతింపగా

శుశ్రూ రవతాతమం జేగురు మోవి దెబ్బలుచు సొంపైన

తుమ్మెద మెప్పు కొని బలుదుండగ మాధరింపు గంటిరే!

సీ. పొదలు తుమ్మెద కులుపు దరింగ చామంతిల

పొరలుబుల్లల్లి డిరగూడుంద

తల తరంద ఘుత్రులలతనామల బ్బటంగ

జిల్లు లగంధరాలం బుచందుదుండ

గడగడ త్రాగనెన్నడుబుపిడయాడంగ

నెల కొమ్మ తతుచరాళిచలనమెంద

వలయుతమూరుతూ భ్రాంతబు లెవ్విండంద

నలమా విరంయుతెంపులదారిప్పు

బరిమవిధం పుత్తాంపురాపలు కులైనలు

వలపులు జంగవనిదాతలు తెలంగి, ప్రైత్రుగవగూడి యువతరితసల్లునన్న

తపాంగనం బిడెంగం తెయూరాలుపిమ.

౭౫౮. అ[illegible] గారింగారంభునే బాసను

నిలువరించి[illegible]

అంతంతేనా దరవిరసిల్లులు

చెంతనే యిరుగుదుంతిలకొల్లలు

కెంపులినిడు బ్రాసె కస్తూరి పట్టెలు

గెంటుంతనేషులను గూడ్ర తులదెట్టెలు

ఇంతవాత్రులు వెలుకిదాతులు

అంతరిలకై హాసపిలాపిరసాతులు

ముదితతెల శోభారిత్తు గ్గులవనెలు

పొందలగ దారిలు బుధ్యా తిన్నెలు

గమగమవలపులు గ్రమ్మిన చూతలు

రమలటిమెయి చలంతి రాగకెడ చూతలు

పొందొప్పు బ్రహ్మలుయిరులగ్బాలకి

గదిమెంతరు గాబడేల వర్ణాలెనుసేలకి

లావిరిచగ నగల పలువరి యబవటికి

చిరిలు తిగ్గసురజెడుతె మైరవెసటుంకి

వాంత్రు వగరు బిగతాకంచివ్వులు

చిత్రతాగంటివెటి కవులలమువ్వలు

మరితులతా గడె దులవలవెరనటులు

తెలవవిఎంతిపెలుటులేదేయిలింటలు.

పారిజాతలతికఘుజువె తెతొమాంచి
నెలుపుగరుజాతాదివిన పొంటుకి
ప్రాంగులతెలుపొదిన లారులలదండలి
మంచదరుదానపత్రమాపెసుసంధి
తలం యువి దెలా మొమ్మె యితెతెకి
నం లు బాగకులపొయుదివ కట్లుబొతకి
వహుళరంబల్లదె క్లై పతు హోయుగ
సతియు తునగపడె వారదింతడాయుగ
సర్వగబయల్లు డెసర గిడొచుగ
దళుమెతాంచ నిదితాపులు రెచుగ
గర్వుని తుమ్మె దగమి హోరించుచు
జిత్రిరా గెబొావె వియబెలరంటుచు
అలరి తేనె తెలుగు నాన నగయె పొద్దిడి
గెలరిదెనళ బనిగె దగ్గెర్పు పొత్తిడి
కరవు బుంబునగింశుపవు పుళ్ళవు
తొక్కై దశెరత్రిను దానిపతలవు
వనగు తృలు త్రిగ్గెనె హోనిరుప్పాకు
తెగు కచెడమొవాతెని తెనప్పాకు
తే. అని తెగుసు మొలచయుంబున
బని వడి తమలండోరుల మొలబలుతుమునెండం

దనులతలంపాడ బడలిరి
తెరయుంగలుగాంక్షతావతేగు చునెదుంటన్.

తే. కాంతస్రజములుగ్రావ్యాత మధుర రస
నారములు వెదజల్లితే నిబిడములవ తరుల
తారకలుఁ పలికె తరలుల
సారములు గ్రాసార మధుభమగనొనిపెద్దన్.

గీ. తరములెఁ జ్యోతిర్గుణ సమ్మోదలలరు
ఉపలయెనెలుంగుల బాలెల్లయలల తరిచి
వరమధులయ భూతగావళులు దిగిచి
వెలు వెలయు ప్రస్రుతెల్లపాండరులు దొడిగి తోడ.

సీ. శుభ్ర చంద్రికా బంధమెంతయోఁ విస్తృతాను
నెలయుతోఁ జిల్లిడ తెల్లగుబురులుండ
గను వెలువెలుల తెల్లై తెరదె తెల్పు ఖచిత
దుగధాంబులైపెంపొండ్లనెగసి దండ
మొయితోలులు గచల్లు రయముందలి తెలువి
స్వల్పగతి గలుగు తలుపు లప్పళించు
మరునితుగొనుమినలు రయుంగొని దృగత్తు
27.04. విధములఁ బావడ విస్తృతల్ల
బంతములు వల్లితము వ్రేలిబ్బరవలె తోడ
నెడ గలుగ నెగెయెలుగించు లప్పిడి వడి యున్న

దత్తశరము పొంకపడి బరువైత్రవన్ను
గుభగుభుల్లన పుమిత రాకొలంకులనెన.

ఉ. దిల్కతాడాన సొక్రసుదతోపుగని పై పరువైత్రవన్నెపై
గల్గు బిడాగమిల్కి తల క్రిందుగలాగిడి నల్గుదూవున
ఫుల్గున మొమ్ముకైదిలలనిగాటడలా పరు నింపుచుపల్గు పొలం
బల్కు మెట్టుంగురంగుతెలుపుల్కెతెలుపున కొలందలకుత్రనైనన్.

తే. ద్రివ్విధములనాగులనంబడి
జొవ్వ దంతా ందొరుల వీపు చదుమ చూగ తత్
నవ్వులు జెలంగ నీరము
జొవ్వాగ్రాపులగు ల్లైకెం డెమ్మ మనుమయున్.

చ. మంగుడ జలంబులో గులికపుల్గు గనిపిన గాంకి ంపో
మిన్ను గమిత పుష్పద్మమనుబు ద్దనిగొంయ గగంతనాళ్లపులత్
బిగియగ బల్కురెమ్మ నదిబిట్టగయుగ్మయు మంది వెన్నెల
శ్లేగ బిడెనమ్మ చెల్లయు తోలని లోచన పొవిరిపొ ల్పుడున్.

ఉ. పంతముతోడ పుల్లి మొదప ంరే భుమునుంబె తవించె క్లైబిపి
మంత్రి దొరు గర్వ పుకింపుంబున నడబడలానవెన్నెలా
నంటగాపోత చక్కని జి ననన నపాత్రంబుల గంబుతొంగ నా
ద్వాంత వయి పాటుమ్మై పైన గలనవ్వుగ రిలుపులు దండ్లపుత్తైనదిన్.

చ. చలము నబుంతము లరికి సారెపుసెందొరు మింట బోల్గు దాం
పొలపు శైలంగి వెల్ల కలగొడగ నెరయు సాగి కడెల్లకొలం

చులందరవంబు చిన్నవలచిటంబు రవలు మ్రోలు పెం గడన్
వలనుగమొక్కతొంటు రలరా తుమ్మెద [illegible]

సీ. పతియువారి కెంపు నాం పల్లైజలము
లలనబొంయుంచన గలములల్లె
జల్లినమొంమొంరసెం బి పొల్లారతా
విగిడి పల్లురదానాన ఉమలంచె
ములం చరుత్పున నదిమల గ్గిన త్రుమల రేల
దగనె మరింబి పొంరమ్ము రాడియూసె
సుడిసిరబిల్లు గాం బడిసి రంత డింతుల్నై
తెలయ్యాలికైన విల్రుళ్లీపడియె
బడిన బిగ్గిరయుది సుడం బల్లు కెలంగ
నదియలునదియెలు నదిలనియులవెలంబడంగ
గొల్లమునన ప్పప్రేడలుగుం పుగరాద
నల వెనా దాంరవారివి రాశి రమల్లు రల.

ఆ. చెలులు జల కేళి సెలిం చి కెలగు వెడలి
తడలపులుబాం పడ వెడలిం చి తలెనరంబు
ములలం బలుంబులు గల్లురెంరం మ్ము లధ రంబు
యుం చువిలు కొనెసుల్లువాపిం చి రవుడు.

వ. తదనంతరమ్మున నల తూంబలుం త్మరరవ తావనాతలంబున వివారంబు
ఎవత్తుం తంబులు శరరత్నం బుచె విని తశ్చరుంయుత్నంబ రాయబారం

ఖిలం బుర్రంబడదని యబ్జాంబువరుఁ గందలాఁచి.

చ. బలతరములౌ డికొత్తరిని సన్నపునామములవాళ్ళి తళ్ళెలన్
డొలుఁ గుపసింకిలొఁ తలసె దుప్పటుమ్మై కైవలెవాయుమైఁ బితా
వుల పెదవల్లి క్రొమ్మెరుఁగుల సోరణిగన్నా గనా కుమారుం
గుల జగి జాళువా సరిగె కుచ్చులు మూలకుఁ వ్రేలయాడుచుండవేగన్.
మెఱుఁగులుఁ గురంగంపులవావలు
చిరకాంబులబూనినెని చెల్లినిత్తెలగ
ఫ్లురతాంపిగుభంలు కెలఁగఁగా
సరగునే నిలువెడలిపడి దాంబారవయుఁ జైశవన్.

సీ. వలసొప్పబిరుదుచ్ఛైవారంబు లాగరంబు
బల్లు నింపురయెల్లెఁబాఁ ప్రాంజాంబ
తంబురసంతి గుర్బత్తానము ప్రాతఃపుంబు
సంగీతపరుల చెవ్వేఁగగనిబ్బ
బల ఖాదితెలుప్పాలోఁకతపు హోమంలు బన్నబ
దినసరుల్లు త్రిలీనినమంజో
కాఁడాం మొగనియుంప్ల కంభనిచ్చెలియముం
తొనపులసు స్త్రీంత్రయముఁ వెలుఁగుచునిచ
తెంతనంతింతయుంగ కానిచింత తూడ
మాంవపెఁడు దిదింబినమదకరంబ్రు
నే శ్రీపురవభి బుర్గుబ్బాంజమొలమసొంది

శ్రీ భగవముః బూండ్రకారారామునా లుంకరిదె.
కాంతారోనికోసకాం(గ్రా)

గంజా్ర

కా

ఁ కాగ్రా ఠ సా గ్రాకారాశవ్టా దర్భా

తాంకేరాకాారి తల్చిూశగరవుబలవతాూంకాంకరుూశ్రేరస

తాూంకావిక్షవతేబఃసృుత యుశ్రి కాంకాం యుబంకెూాగ్గ

ఆశీర్వాదంత్రములు

తే. సలలిత తపమూర ధారా
సలిలక్రీడావిహారదసరసంగా
అలివేల్మంగా హృదయం
కిలకిలయ బుద్ధిగమదస్త గతఖండము ధావ్.

సెప్త గతము.

పక్షిపావాసుర పక్షిసతా రావ్
రాక్షసాంతకతరగాతల ధురావ్
అక్షయామృతమూర్తివల దైరావ్
రక్షితాంబుదిర రాజ్యులవరావ్.

గద్య. ఇది శ్రీ మద్దేవంపు పౌత్ర విద్యాసాంకల భగా శ్వతః బ్రాహ్మ
బస్తుత్రి శరంగాశతవి తీవ్రై భవతన్నెల్లూరాలుంచె వలఃయంత్రితిబా
బ్జివన రసపా ఉల్లిగారాగాము త్వంప్రగాతంబైన మదనవిబుధ్ధబా
లాసంబాబుతుపరిప్రవంధంబుగుండు ధనతాయుణ్ణాబ్సములు. సంపూర్ణము

సం. ది 24-8-20.

మదనమోహినీ విలాసము.

శ్రీశైలపాండు రంగరామమూర్తి ప్రణీతము.

ప్రథమాశ్వాసము.



శా. శ్రీ ధరణీపతి హంకృతిదం
శ్రీ ధరసుక్షేత్ర వాససరసవిలాసా
బోధస్వరూప సురవర
సాధుసుఖకరప్రకాశశైలాధ్వాసా.

వ. అవధరింపుము. [యప్పుడు]

ఉ. శ్రీంతనుమనీని యుంతేదశా విలసన్మనుగ్రీని బాహిరంబయు
త్సాంతవిమోహగాదగల నాత్రికొలంబసకొంపకెంతయున్
సంతతలాలసజ్ఞాకరిసంతులతుంగ్గకళాదికాళబతె
రంతులతుంగడింది విలసాయనగాతులతుండలంతుటన్.

సీ. పాపుష్టి గూర్చుండుటుంచదరిడిస్థుని తెరుఁ
బలుమాలుకొయ్యిష్టిబప్పాలెరు
నతిరయంబున బోలుగారామమున కేగు
నప్పుడాయలు నిల్వ తరగు కెంపు
జెలులుగూరత పిల్లు [illegible]
సందడాలయు లుంబటా[illegible]

కొమ్ములం జెలువారి నవవాక్పసూనయని వేసవి
నెడపట పాటలియునై మరుల బాణ
ములు బలు పుష్పతతులను వివరించుఁ బల్లవ
తతి తీగల తెంచు దిగ్గజ చయముల వగల్చు
పిండుకొని స్రవతటా చరితలంగఱాచు?
దనతతి గుంది యాటంబు దివులు వెంది.

ఉ. చెక్కిలిం జెయి సెప్పి తదూర్జింత రియయ్యరలుంయద్రైర్ఘ్యవలం
బక్కిన విక్రమోత్కట భుజశక్తి గెంయున్ ఘోరయుద్ధ యమ
యత్ర విభుండలరాండు తడవాంయు మదికిర్తి పక్షుసా
యత్రితోచిం చుంటు కాంత్య దలంయు మెయి పొందుపు.

ఉ. సుందరి మెప్పు కైకొని స్త్రీ స్త్రీ యుండి నవాంగ బంధ
స్పందుల మాటలాడ మతి యుక్తుల బంతుల మర్యాభామినుల్
ముంచుగ నంది మయూరముల ముద్దులు ముద్దులను దృశ్యాంబర
తుంటు దుర యొసి టూరి పలలంబడె మోగ దమాటల్ పోలుకొనె.

చ. కనిపరము దియావగల తాండు చరిండు తెలంగుదేవతా
ములు నుతియించెనం మరడ వెండింగి మెప్పాలు తప్పు రిత్రముం
గన వతెనాటి మెండని విర్గిజనానిల తాంగకాం తిప్యాగి
ఖ్యాన్ సుని తెవ్వ టన్న యదీ భూమిత్ ర్గెనటు తపరింపగన్.

గీ. ఆదిముదలాకని రాతలనే దురు దూంచి
తల తిరిగిలింప నక్షి పవరి యుంచి వలపు నొంది

సొంపు బెడఁగు శోఁ దమ్మి పల్లో మెఱుంగు
లల్లువిలు జుల్లి తొగుల్లు పల్లు చెదరి
సీ. లోలాయతవిశాలలోచనపాళిన
సంచారసత్త్రభాసం పంగయు
ఘనసాంద్రకేశసంతతివితతేంద్రవరము
గోపారవిందస సందోహసంపదగుచు
నాస్రాంతతనులతా పత్రశోభారుచి
దోర్మూలకృత్తి పాలప్రవృత్తమగుచు
బహ్వంతరశిఖ గాఢ భాగశ్రీతవమగ్న
చారుపక్ష్మ జాంతశ్రీలమగుచు
దీర్ఘవిరళాయనిధి లోనమలుగఁ గన్నల్లు
తనువు గదనంచుఁ దిగఁ గతల్లిడగ దించు
తెవిమిగ సమీసం దగా చారగిలఁ గఁ బవ్వ
ఱిం చిరలావిలంభుఁ బావుదక్షిణము తెలిసి.
గీ-వి. పదము లన్నొలా తెరవర్మ మలకుప్పల సంతరియలుండఁ బ
యెప్పుదములఁ గంధుబంబులుడు ఎత్తిచ ఎంపురుగుం డెచెండెవ
వదనమిగ ఎదిసెంద్రిత్రమహారాంఁ దెలంతఁగఁ దన్మ్మిపెంపుసం
పదమిడియు నవడింజుతురభాషిరి చిత్తరయలం బునాంబుబుర్.
చి. మెఱుఁగులుగ్రరంచుచన్నుమిల్లుబట్టుబయల్లుటంబుద్ధి
చెఱఁగు చెలంగు విస్తరము చేఁద మిధి విషరశోభఘటార్

క్షీరము లుప్పొంగి యొప్పఁ గలతుల తరంగములు దొర్లు చుపచ్చెనాంగముగన్
ధరసు మనమునకానందమునిత్తు రసాదు విభుండుపొదుగన్.

కం. కాంచనపు చిలువే యిలు తెల్లు దలు
వాండుండు విగల్లడలంప వ... నిలుతుని
పాండిమి గాంగమిల అలు పూం
బొండులపై భ్రమలం జెందె పొంగమును దినప.

తే. అది యెంతేని ... యుంచెదఁ
బదరక వినుధర్మసుతుని పల్కు రాముగ కుశ్
ముదమును నుడి కిద రాత్రిన్
మొదవతినా విభుని గం టుం మది రంజిల్లన్.

ఉ. బల్లవి శాలస్సాధములన సుందరగజస్థలిని త్రిప్పుల్ సుశ్రీన్
గ్రక్కిన నాలుబిచూరి యుత్కటడులు రత్నపత్రదీట తులతమమిమ
యుత్తమసామమయుగ విభో త్వరవిలంబ లుపే గవచ్చు యుత్
దిక్కున నృపుడేమి వని తాము నితెప్పుడు నే మమింతయయున్.

తే. అనుమూల వినెనే తే దెం
మనస్సేత్రీడఁ బారముమిసు ప్రవల తదిగ్గున చి
ప్పనుడైనవే చుచున
నిని చెదివావ త్రుంబొమ్మ టుంబుందరున్.

గ. అప్పుడునామోదమించెనంతఃవిరచించు
మించుమినుమిందుబెండొండు ంజనాక

పచ్చిపచ్చియుఁ గొంతదవ్వు పచ్చలోన

నత్తెలుఁ గెల్లఁగా నవత్తేమను (గీ.)

ఉ. ఆవిధమెట్టి యొంచుఁ దివియ నన్నవంపెఁడిగని పూరించున్

తోవ చిరంబు చెల్లెను సునిష్ఠుర దెలంబునకుఁ బెంపు ద్రెళ్ళెంగా

భావములఁ గొల్చి తెల్లి రిగెవో యంతలెంపు దీనంబు గొంటిముఁ తో

నీవిభుఁ డర్ధాలంబులుఁ దలుగొనెగని వచ్చి తిన్నె సమస్తమున్.

రుగం

కం. ఇంతకొఁ దిరిగియుఁ గను

నంతోన నౌతత్పరవులు వెదవియఁ గనిసి గొండ

త్వాంతవిభవములఁ గనా

చింతోత్సుకకౌశినమును జెంతడంతేన్.

తే. బలదంబులఁ దనింతలు

రుగబా

నిలువృదడంతి డిగ్గి నెరగుత్తనరొం

చిలుకకొరముల నుదనరఁగ

నలరఁగ నవనిఁ జొచ్చుచుఁ జనఘుఁడు వేడ్కన్.

సీ. తుడిపంత జాలు ప్రొద్దులవ్వ దిపా త్రిమూర్తుల పై

తనివి తీర్చి విరాజిల్లు తాండవింప

ఉ

కాలతఁ గొలఁకులు తాల్లిగలుఁ బలుచోట్లు

మెలు పుగలంబు తెలుపు ముల్లలాండ

పలుకంతరారావ బావలమూల ధ్వనియు

ప్రభలు దిక్కుల కుంపదలాంగ

తొడవత జైరెక్రీడలల డిగ్గ చూపుల
ట్రంట
రతిం ప్రొట్లు గల్గుతూరరాలుగల్గ
దరగి యుదయింపగిరులను విరియుమరయు
తరగి బదతయూవిడి తెంపు గానుపింప
నిలిచి పులుగులచు చిక్కాయు చెలగు జూడు
నై స్రమెరిలింతి నిమా రింపు చూండెనపుడు.

శా. అహా తద్ఘనమల్లగాంగవవలయం ప్రై వింత తవుంచెబో
యుల్లొం తెంపు నిదారొంతులను మున్నారదంతోడుగా
పికేలనమ్మలాస్నసల్లు ధపసవి యంబంబోత్తోయుయుమన్
నిత్రంపెంపితిదానదాలుసను పానిం జూచె నాజాలం యుత్.

క. కానియుమ్ముచెల్లపెరెవ
రనిపి గ్రుమునడ బుదియుయు నాత్మ బెనంగన్
మనిమెనవాంగమూరు
లానయపాటిలి జుట్టు తెలినగ దత్తరవరుచున్.

చ. మెరవడినాను జానలపులు మొదిని బూసి యలలన్ మంయుగాం
జరగ యుగంయుల్లు విలసద్ధతి నందె లమ్రోయు మొక్కలున్
సురలుం విధంబున నెన్నరి జూపడమై దుబంతర పుట్టన్
గరవులన జిత్రమైగళ్ళ మలగాటి డిదిక్షనలెవిపొవంగన్.

క. అపలుమపె ఆగందు చిమదదవ్వ యుష్పల అని
సుందరాకవితి దప్పుతమరాచిచూచి

మెలుల౯ బ్రొప్పుగ నేర నితరాన సమయ శీల
మదన మోహిని కడ౯ జేరి మమత మీఱ.

గీ. తలితి యెుక్కెత్త యున్ద్రెరిలొ గంటు వాని
చెలువ మెువ్వారు తెలియుఁ గాంచ నెవరున్న
నాను పదగదె మువకె వ్వార్లై నెమి
రమ్యు యింయు నలనొగె దూరరియు గన పుడు.

క. త్రుతియా లోతెన తెతితా
మొుతనె రవ్వన వలగుడఁ దిగిలి లెలియింట్యానఁ దరు లెు
లితెహెని వెఘుతన ప్పుడ
పకిలియులున చ్యాలేయు వాని బని రలతదాబ్జిన్.

ఉ. ఇంతిని గాంచు నంతతగు వేమి యెులుంగదవరాం తాతని
భ్రాంతిని మన్మథుగ్రవాముమ్మై మినిజలా జుజుమూరతుండిదా
నంతటఁ దెలిపఁ జెందియులతాని రమా ఘుఁదల్వస్లైఁ గన్నె యేలు
చెంతమిలంగుచుండె నెపు జోరెపుకో చిలుతాంబొలయంగ వాఁ.

తే. నావిని యురు దిఘుఁ గంటు వె
నవి ఉతె తోరసిగ్గునె య్యుతె పొవం
గావన్ని తచోరి నాలవ
తావ స్లోగప్పాంచియున తవ రిలస యన్నన్.

చ. సదయుతఁ బూబి దైన్యయున జూవ్వని వాయుని తలంబు బెవుసం
గవింతుఁ గ ఁబాయు పోగవిలు తాపులు శందగురోతి నాఁ తినన్.

మదనుని తేజి సైలు తోడు మూపుల బెత్రము గొప్పి తెప్పెడా
వెదవతి రాంగనే దియెల మూవి పంయుం జైవి చెంత నిల్చిననే.

క. ఇంపుల ఘుమ్మైదు నవర
తింపు బసిడి యుందియల్లు దండము లంగను గూ
చెంపు డుబజ్జ వెదయని
గుంపైన కైవలు పల్లు కెలవింగడ గన్నె.

క. తెమ్మెర చూమ దన మెంతొ
యమ్మియు దయెంతె మద్ది యుతున చూని గ్గెరా తెలా
మ్మమ్మ మిగు లెంత నిచేలిది
సుమ్మియు నింతల తితె పల్లై సుందరి గనున్.

గీ. ఎవ్వరిది లెక్కల మనకే లయులు కీప్పుడె
వల్లు కెలని పోదమని జెల్లి పల్లైనంత
అల్లినె వచ్చు కార్యంబు చక్కనైన
సెంచ చకెగ దని ల్లు వంయుం తునె పుడు.

క. సదయుత విను నే హానవ
మదనుని తోడ్పనమగులు మణి ఆమెచగ నూం
బదిలంబుగ గొని పోయున
నదిమొయు కిం దె బుబా రుకు తిని కీం దెల్యన్.

సీ. అనిన చదువు మొత్తు లకు మనంబలరుచుండ
నలం కుతెలం దంబు మెూ వయన్ దెబు ప్రసాద

నెలఁ దవ వికెనము వలె లలనా ద్రుష్టానె
తెలుపు మా యల తేఁడె వ్యాలంకెలికి చెలువొ.

తే. అసన న్నెని యలు ంటెసం
వేగ జూ త్రి యలత నిజూఁడ పా యుగాన్నలుంన
విని త్మెఁ దెలియులో ద్దే
లిసమ్మెశమునేమి వాని విధ మెల్లఁ గింతున్.

ఉ. దారుణు నీలకాశ్మర్తులలన సున్నతికెక్కిన యుష్టి రంభ తున్
32. A గలా తమి పోఁదుతేఁదుర్లలకేయబలుఁ బంద్ర తుశుదెసలా తిగాఁ
దాంకలనేగరి చటఁగ నయాలెధర న్నలుపుని ల్లు మినాంగా
తాఁ తుని జామ బెలయుతేని కాఁగి లుఁ జెరలు భాగ్య మింతి కీన్.

తే. దళలిలుపాలబసలయా
శ్రీవరమఁ గన వచ్చి యున్న వాఁడు లుని శుంం
బురవేఁ దాని సున్న సిల్లి
తెలియ నాకించు వసలు బల్లి తెలసు చేయు శుంబి.

సీ. మెల్లిమి ల్లు దురత్తాగా క్రొవ్వి పసగొల
తెన్నని సుఁ గామానవు డులతేఁ డున్నతి
తాఁ శఁ బడెఁగదనా తుఁ దా క్షా రాగాఁ గ
మేలు లిఁ తేదే యయు నెలసా వలె ఉ విసుతు.

చ. అతిశయ మెన్నన్నా మది విడాతని యులందర గాంధ లాదేనా
మ్మాత రస ధారవూత్రమిలమింగన నాల తదేవ శాం మిసు తే

ప్రతిదినమాత్మఁ గుందుదురు భావజు బారికి దాంతసౌఖ్యరా
తేవ తేవ మగు భాగ్యమిది మానసమే యొదిని ద్రిపుల సొక్కెన పలుక్.

సీ. నవని ధూళి తెలుపై యఁ బాంపాని నగరమాంఘ్రి
కరిమెత్తఁ బొందుబ్బి పాని ముఖ్య కాంప్రకత్తె
యమునతీరు జాలములు పాని యలరుదేవాళి
తెలిక్రింది పథ్యముంచు పానిఁ జేసెనఘ్రమంగని.

ఉ. తెలా రాజు వీరుఁ దక్షిణ సోదల పంచునగా రవింబ్రగా
గలా దిలి తోరఁ గూడిన లతోబలు క్రొత్త గీయు లాసు వింబ్రగా
సారయునెంతవో భగనన మెప్పడి సెూ మదినెంచి చూడుమా
నంతతు తెంపు నాడు కనుసన్నలఁ జెూతెుని పంపుడౌయుఁ గన్.

క. జగములలో యుయన్నాదు రెవ్వ మెుసగ్గ
తెుసు యు కాంతఁ దు పలచు టెసు బుంత గాదె
నొవ్వు లెంత తెంపు దగు పాండు నెలఁత మెువ్వఁ
యుంత తెనగను లంపమ్ము యుగురుఁ జూడి.

తే. ప. పాం తెసు ప్రతమ బు తా
సతుల తెుఁ గ్రతు కన్నైన పద్మ ప్రవర
ప్రతతి కిదె రతని అంతమెు యు
సతమెూ నెూమురత్న మెుతయుచా లకయువలా.

క. ఇతరంబు మిన్ని మిన్ని
యుతానిం గై తెుమ్ము రమ్య యుంచుసు దమ్మ

మ్రొ త్రిగాంచ తోసలని తేజో
రతనములు వల్లిం గనవ్వి శలము క్రియయుచుంతన్

సీ. వాణిసిందర్యవరత్నైశ్వర్యంబు మెచ్చి
చెలువైన పూలు కున్న స్మృతి జెందు చెలుల
చెలువు కుచుంపులను లాలింబ గరిమ మించు
ఫలితెనెతో నింపు జలులు తులుగ్రొలు తలం.

తే. ప్రతిదినొప్పారు తెలుపు లమగన్
స్మృతియుంచెదు నారికేళములు చూడతయున్నన్
సత్. ంబు వాసంత
దివ్య తేజోన్నత విభవమింపు విన చెలుతం.

చ. అంచితరంగుపత్రలలయందములందు యశస్సాగ్యమగంబున్
విని తనియున్న [illegible]
మనసు [illegible]
ధీనత [illegible] .

మ. భువి [illegible]
దివి [illegible]
దవు [illegible]
[illegible] .

క. ధరణీధరంబు [illegible]
వింతగ [illegible]

నెఱికురులుఁ గార్కొన్న తెలి నెలఱయయు యూర్పులు పసంపు
తరిది మల్లియల దండ లాగెనయ

౨౨.౪. లలిత లఘు గాంభీర్య శాలవైన మెలఁగువాటి ఘంటయుతవే
బలువు పిఊంచు మసందపదను తొంట
జామితీతా ము తుల తెం సం దిదండలరవతే
చెన్నైయుఁ బత్తిరిఁబా లుపుండ
సందియలు మెప్పా యదియుద్ధ రాయయుంగసదల
వని నీరి కుచ పుష్ప జిగి వేలిని నెలగబు పూఁత
మవ్వ గమ దళరాంవిగుళుల యుక్తిముఖు కట్టె,
బన్నవిల్లాని చిన్నరాల బొయయగఁగ.

మ. నిలరాంతా నిఖయుబం దిలపెట్టి నురు పన్నెరా కునిఱ్ఱుంతి తె
వెల బుంటెన్నల తెలతావళులచె వింతౌనిత్తుంబుంబుతో
పులమును నెవడియుం బయమ్మయ తనింబద్ధాక్షివిక్షింబర
పూలనింతంతలఁ జెరి నిగ్గు జయగ పుష్ప మెన్న మునసందె ల్లఁగన్.

తే పిఊఁ దెల ప్రేలుఁ దర మొసఁగఁ
బరరాంబుల వ[illegible] ఁడిడి తొదలు నరన తఁగదయ్యెఁ
మెఱుఁగుం బుజపు మొనరింపు ర
యొలఱయుఁగ నిలప్రేత్రి మెచి యొందై నక్సైన్.

తే నవినఁగని యలయుం దాంచెం
నెలఁ తెా తెలాఖ్యం దు మఱు చుం నిరెలంబుఖ్యై ప్రె

చెలులఁ దోఁడి నిన్నియఁ జూపిన
మలయుచు చెఱకువిల్లంత బరిగిమల్లె యుండ బల్కెనే.

సీ. అయ్యబ్బా గుణవదోయిడ యను రుణవల
నమనిఁ గూర్చువవిన యోత్రైపాత్రఁ డలరి
పత్ర్యుత్రెప్పిల ప్రతిబాబానే జాఱఁ
దాఁడుదాఁడికి మదనోఁడఁజ పురదళులు.

ఉ. ఆరమనాలలారహు దాని పొరఁగఁ గన్నెని పుత్రిన ప్రొబదో
సౌందగందిదేవసభ సౌరతుని స్వచ్ఛివస్త్ర యొయ్యఁడఁగ
సొక్కఁగ బూని చూచియు దీనిం బుద్ధిలోపడి సల్లి వేదరిం
జేరఁతయుంటుండ దుర్వృద్ధిపోదఁ గంటిని నిజుదోడప్తె.

౩౭. ౯. చ. తననుదినిబ్బితేఁ తిరిగఁ గాఁచినిద్దుర బాని యుల్లనై
క్రైనిరుచి దళ్ళినిష్టడేఁ లిహుఁ క్షైతం బారలాక్షి మొంభజెఁ
దమపునెలుంగకేపద విధంబుల వ్యక్తత జెదఁగాభరం
బుగఁ గవ్రతయుంచునావొఁగరు వెలంపాము డింతని తెల్పు దుర్గనిఖ.

చ. పలుకులనాల్సిచూచిని సుబ్రాంతిని నిత్రి దుల్లు దాయని బ్రశం
బలుని యురరంబు సంగడియఁ బల్లె సుధాధర మూసఁ బూఁబనం
తలుసుగుబంలు తజ్ఞత వెలంగనుగోల్పుల నాయినింబు మి
క్కిలియుఁ గాఁ తహతి తంతల యందువనం తుబుప్పనే.

గన్నన

ఉ. తెన్నలపందుల యిన్నాను స్వాదయఁగూపు చల్లఁగా
బ ను
వెన్నెలగాసిక సూత్ర ఎందు లుగాంచితు బల్లు వెందుదరం

పెన్నిధి యుజ్జగల్లులంతి ప్రతినిఁ దంగ్యాఁ దాడి మోసంపు
పనితత చరవిదెంయు ధరపాంద మియసంగ్రహ బాంబుదాంకాంమున్.

తే. ప్రకృపమాంనింపగనే లంకి
వినిపించెనప్పె తపలు నాందు వృత్తాంతంబున్
సనునేలునెమ్మ నెమ్మ
తనుపెళ్లిసెంమ్ము చెప్పఁదగిన విషయము.

గీ. అనినఁ జైత్రికత్రిమొ మాఁ గ్లొను బదమంధ
వనసమలమొలంకఁ దలపాంబయవని విలవి
మెలమఁ గుగుబ్బంచ ష్కలత్రై తరమల చెప్పి
సెలగఁ గల్లుర తొవెల గలుదఁ గవిదే.

ఉ. వింతగ గాంచ తప్పెదరు ఔవర్వ్దమోరు మరో త్మ్యలాయునే
యుంత లయ రాంర నాలసుల తేఁజ గూడాన నలు యర్వ్ మంచదేమా
రుం తలయనుండి వరాంవి మెయుక వెపుదిఁ జిస్త్రిఁ బాంలు గాంతయా
వింతల తేమియా ప్రమలవేఁ గుడురా వింబము బాం ల్లు వరాంలు కిన్.

34.A.
చ. అనవిని బన్నబారయు యుతిఁ దబ్బ మలఖ వెత్తనాదు పల్లవి
ల్లినువిని సమ్మ తంప తృభాలాం యుకొలున గముప్రై దెంం కై
యునవలసంలుమొ రవిన వెంసనగాంం దుబునవునం యుజెంం
క్షేనపక్షిశాంమిం వెరు దుషివిఁ గెంఁ కిలుఁ జోరోపమ మాంలవేలుకిన్.

మ. అనవిని యమాం తఁ దెంతమదాం తులుఁ ద్రై తమతోంబ యశ్వాఁ
డెన్నిసిఁ దప్పు గాంప్పవిఁ తెనై వికాండి తనిసానా ప్రసింం

చిననునవిపించుచునె మొసలి శౌర్యులకును రింపరాజు యి
మానఁగలవారెవ్వరింత తెలివియెుత్తుఁ బలంపగ ద్విజవరుంబు గనె.

సీ. తలితదన్ని గాలితోఁ గొనిపోవ యకొక్కె
కుండి తొంగిత్రవేగుదండ మువర
వలకేలఁ బూనిన వారిపూరితముగా
డంగ్లి నవరతమండలు ధ్రామలయు
నునుపైన గొనిపించదనము చెనిపలను
రత్నిం మిం ఆనంద్గవళ ధూంబెలయు
పెదశైనకేలుసామనుడతగాఁ బూసఁగొంచు
తావిదొంవతి యమ్మీఁగాళ్లబెలయు

నిలిచితన్నులనదిమొక్కితలఁచితలఁచి
యలఁతిరగఫెఁబరమాత్మ త్మత్మకాఁ
గనుచుఁ బల్కు ఆనంద శివసాం మనసు చువన్నె
న యుక్తునపుడొరదండిసన్మాసియొరఁటు.

తే. పన్నివరాని గనఁగొని
యద్వైతపుభయమెుఁబెనఁగానష్టంత్రసుతుం
డన్నెలులుదిగ్గదిగ్గున
నిన్నద్దితెరిభక్తినెదురుగఁ జూచుచున్.

క. ధారాలోకాం గదిప్రియుని
యరిశిక్షఁ బలముం దుగాంగనంద ఆనమునియున్

నారాయణ నారాయణ
నారాయణ యనుచు నవ్వు సురసతి తిరుగా సాగెన్
తే. గరిమని యిపు ప్రముఖ త్రైశందవుండు
గరళములు మను తొలగించి నిల్పి కాపాడి వెలసె
గలుగ నాశమ్ము తలస దాశరథి
చెరలగ వేడ్క బవరాని విరుగబడుచు గుబురున్.
తే. నల తుంబర సొమసెంయని
నిల చితంగని మువనమెండు వినాయమెన
తల చింతం జై తెలుపు డబి
తెలియని కొబె రించగిరి తుయిలు ఉడెవె.
గ. ఉవలయంగ ప్రముఖుడు వర్ష్యం ప్రసుతి బూని
ప్రాణాదక్షిణ రంభనలు మాని తడవు
లువ లుపంతు వేనుయి వచ్చి జిక్ష
మనసు తప్పు వశ్యమెను గలకేందు.
క. నడు విలాసము గన్నెన
నాదగళసతి బాస్య గావింపబాహింద
తిర్ణయములు గూడ గలువే
తెలిదివి శివంగా శిఖ మహిండ కులు బళిరా.
తే. దశగిరిగ వల్లు పలు భూతక్షములు సెవ
సెవయను నున్నిం దమిం మురసిం చువెళే.

మ్ము నరసింహులు పేరు మా దమ్ము తొందఁ
బ్రతిశప్తి తిలయస్త్రము బెరసూలి.

కం. తత్త్వవిశారదసాధుమ
హాత్త్వములగు నింపరంతలుగా మహితాత్మం
ధుతత్త్వప్రమోదావిరళాంత
సాత్త్వికులవలమమ్మ దెలియ బ్రోలరలజ్జన్.

వ. ఇట్లు తమ తెలంగెల్లను వసంత తాం యుటింగితమాంటంటారు వ్యక్రం గ్రా
మతాత్త్వంబుగ శత్రుత్వంబులు మగ్నమై యుండె ననంతరంబు.

చ. తెలుగు తెరువక్కిటు యతితోయతితోగలగూలంటంధుగ్
రవిలదర్పబలి సంతవినయంబుగ సేనాలు నిచం ప్రాయలు త్రవిగ్
జెలంగి మమ్ము పక్షాలులసుకైయాక పుపుసులలక్షితిరింపగా
౩౮ నలవియమత్పరాక్రమ తల భాతిగియంబు ధీరామ్మ ప్రేరణా.

ఉ. శూరసముల్లాసంబు విజితేంద్రియుడై నమనాత్మ వరవే
దాచరితుంబుండదుల్ల భమ శత్రువులు మొందదెవల రెండింటం
దారులనవస్త్రయుల్రున తుండాంగెత్రిలోకపవిత్రమైన భా
గరధిః క్షుగాంబు పయిరింత్రవరంబులు నాశదెప్పి డున్.

కం. ఆనంచలంబుగా దత్తనలయం
బునసంరజుబాల మెఱుఁగుబాయు గగనయుం
గనుఁగొనఁబలుత రవాద్య
ధనములు దర మహోపభంగ తలిది విగప్పెన్.

ఉ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

కం. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

శా. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

పసి ప్రాయముల వారైన బుడుతపను వరాడ్రి,
జెలంగు తొంబదు తొండదాల్చి సూర్యైన
సమయమున యమునఁ జేసి తనె దైవవ్రతము లుఁగట్టి
తమిగ వలయు తెచ్చు నుర

తే. తప్పు తలయు తేనింగని నెప్పుఁ
దెప్పుడు దోషము పెదతంటి మొగ్గలెల్లం
చప్పుడు వేగమె తనుగల,
గప్పుకొనుచు పోవునందు తొంగిలు

తే. త్రిపురయుఁ గర్వగు బ్భాగ్యం
బలుబలగఁజేసి తూడెననుచు నవెనసు లుసం
గలుగ బొంబించవపు మిడుగ
సరసను గూర్చుండఁజేసె సల్లాపముల!

తే. దైవంబు లైనఁ బాపిన
నాపేక్షంగా నేనెంత యుడతతిపెరదా
పాపనవెల ఘుశీ భేదనమిది
నీవ దీన వలయుఁ జూడఁ గల్గెనె పూవుతోత్తు

సీ. ఎచట తిరిగాడు వెన్నెలచేర్చిన
మరి విభాసిత గన్నెరపులు గలదె
తరుణరిఁ జూడంగఁ గలదె యూఁ తను పొందు
నేల వింటయు మెయియా పెళ్లంగెల్లఁ జెలుము.

క. అనవుడు విప్రుఁడు మదిఁ జిం
దానవగసమసుబుద్ధి యెఱిఁగి దెల్పుదు నింతేన్
వినఁబడె నిజనాథుండుగ్ర
నినవనబ్రాయములందయు గొలఁకు నంబరమందున్.

క. పురజనులెవాంపంబల
సరుగదని తత్ప్రతిని వెడల నడిఁబారిపెలుచన్
బుత్రికిందు నొక రయాసతి
సరయులుచుంజాలరులుకొంక్ష దైరానివప్రైరే.

చ. వనబుధళాంటిని త్రిల్లదురవక్షరుఁ బాల్పుడఁ జోసై దైవమూ
యునుశిరసింతఁ దస్త్రమధరా ద్వివయొంమెయ తెన్నఁగుండె ఘూభ
గసఁగ ప్రపంచమగ్నులుఁబు పరయుని వస్తులనరుసించియు
జ్ఞునపతిమాంటిపోతెలు వస్రుదిఁదల్లడమందిమండఁగన్.

క. నలకూబరుండు విప్రుని
దెలిపింతుంగని వ్వపలసి తెంతదిగులఁ గుమ్మెతవాఁ
గలఁగంగారగాపెమూ
యెలగుఁగతుఁగుల వలపెరుసె య్యాదియొన్నే.

గీ. వినఁగఁ దగునేని వివరింపు మనఘమాకు
వింతయై తోఁచె నోనఁగ నవ్విప్రుఁడనియె
వినఁగ వలదని మీవారలయ్య విశదముగను
గానగ
బాల తిరదర్ కాదనా చెలిప్పెస్తెంబు.

క. భారతోదధి మథనాంతచ్ఛ్రీతారగా మహిన్
నెలమించ బాదరాయణి తా రచియించె నట్టి
తత్త్రీథి యొసంగ వినుతయశ్యోదయ యనెలుంయుః
బున్నతమము విప్పి వదివేనా భూసురులుండు.

శా. శ్రీరంజిల్లెడు సాధువాద్యముల సేజె తద్వాంది గంభీర ఘోషా
ఘోషారంగ ద్రుధపారతాళులను రూడిండెందె దానా రకోం
రారం రాతుపములన్నిండాపారముకై తెం తాం తనూస్థరభ
స్ఫారంబై యొంతెప్లుగాంబిలందగున్నాథాత రమ్యాతిషైన్.

సీ. తనరు బో[illegible]ండిపదప్రముజాటులతో
వేదాంతంబుతో విధివిన్న
బరగు జోతింపు దీప్త్యామోదంబున
శాస్త్రవాదంబు తోపత్రగన్న
నెసగు జోవాజపాలయసు పాండరీతాది
సవనమంత్రంబు తోరాయవిన్న
గదగు జూతిసు తత్త భాగవతానంద దాన్త్రి
పారమితయింత్ర విదయవెందరాక్ తన్న
నప్పు లరంబున బాలవ తొ శాస్త్రనా ధు[illegible]
రంధ్రులయందు [illegible]ందు శ్రీధరుచలి
తోత్రనాపరుల అందఱు గనితమతోత్తు
అందు ద్విజులు మెండగు తాంధనందుల గురువు.

క. ధారుఁడు సతులగువారలఁ
తారుఁడని తాము చెన్నదానవతి తుఁడుర్కొన్
~~కా~~ వారుఁడు వెలయుంగ వరాన్
దారుఁడు దక్షతా యుక్తఁగఁ దగ వీవె యుదెన్.

గీ. వనితలకుం దన యూహ మరులబ్బసు దెవ
రిం తెరాంల యసంతతులనం తతాన్న
సత్రు తతు వెన్నయో యన్నరాం తమలర
ము పింని గాంపెం చెసవేలధర్మ బుద్ధిఁ దనరఁగ.

గీ. ఒరులు పొయెదరు ధర్మంబులు రవితోన
నతని పంక్తిని నెప్పుడు సంతరించు
స్వజన సంఘంబు నెనగాంచ శాల యదియుఁ
దర్శిత హంబునని త్యసత్రముగ వెలయు.

క. ఆతని తిథిర్త్య పత్నిగ
గాసితం జెలుపెం దనెపుడు నతిశయ సాంద
ఇస్త్రి తతి పతివ్రతాంగుణా
నాతుల శుభచరితయనంగ నెలఁతుక పేర్గన్.

క. రతి విష్ణు ధు లాలి వని
ఎతరులు తమ రూపరేఖ వెలఁ బ్రాయంబున్
సతి యొంపఁ బారయతుంబులు
సతిపతులు యుప్రేమ వెదలఁ సంచెనఁ గొనఁగన్.

ఉ. పూని తనిల్లు సంపదల పొంగములొప్ప తతంబు తండ్రునెం
తోనియు భార్య యైన శుభవతీయుతుఁడై విలసిల్లు ధర్మమున్
దానములం బ్రసిద్ధిఁ గని దంపతులెంతయు నెన్నఁ గుణం
తానమువోని సత్వము ప్రధానముగా దయయుంచు బాలకున్ నొక్కికిన్.

ఉ. దిష్టములౌ వ్రతంబులు సుదేవము వేసు రక్షణంబు శ్రీత్రా
వెల్గె మిదక్షుయుంచి ఫలితయింపఁ దపోబని ఫల భూములన్
శిష్ట జనుల్ మతింప శశి శేష రుగావ్రతపద్మసాయుగాం
దుష్టజనాంతకుండు దయతోఁ నలతే గల్గ వరంబొసంగినన్.

క. సుతుఁ గాంచ వలెండి నగున
వ్రతమొసం తానమును చూపి లదగొరదయం

17.ఆ. స్రుతి నవిగెఁ గడాయి పుడి
తత తలిదలిన భార్య తెలఁ దలితాళ్ళుండునే.

తే. పురమునకు వచ్చెనిలుకుం
~~సామపురు~~ దినములని బహురుసు పెద్ద స్నేహముగ నుల్లెన్
స్వర తేజసుమరత్న
తరముల దొలచును నుండెగా రవముల రన్.

తే. అభవ పుని కరు గాను నంతయు
శుభవతీచూలు వెల్గెగ నసుందరి చంద్రు
ప్రబ్జఁ దాల్పగ తనరుటము కడు
విభవంబుగఁ బాండి మంబు వెలయు గ్రమముననే.

క. పాంతిండ్లు యెసునింతిటుఁ
బోలదు నాఁడుదఁతఁ బదిలపులలనిమురుండా
రాలత్రోసి పలద్రింబన
తాలం బున్నెళ్ళనలనలు వృతొవతుసల రెన్.

తే. అగ్రిశేకొడల తుత్రు
దగ్గ నడరు బుద్ధిమందమ యెున్నాసనెనడల్యఁ ందమెన్నెఁ
దరఁగలబెడంగు బెంపుని ద్దంపుతరుల
రుబడిలంగె సుఖుతిరుబడిలంగె

క. అతిసాఁగ పుష్పదృక్షగొతున్
జీవులరు యుచిన్నతొనుచొకెసు యగసున్
గనిఇలయు తన గర్భములచే
మనుష్యసలవిల నాన్ని ప్రేమించుమ కొంపుచేలంగెన్.

క. ఈవేల గర్భచిహ్నలు
గాంలావు గతి మిలఁగు దండఁబతి దసుల్రామున్
వెలఁగడుగారవింపఁగ
వాలాయము మురళులవింతస్రైవరతిలాలున్.

సీ. తనివారఁగొంగిడునె నయుంగవి భుఁగ్రుచ్చి
చెదరుచు బిగిసల్లి పెదవి యూను
దవుతంబు తొంఁ ఖ్జెతిఁ దానె తొసుతపతి
సాఁ బిత్రమ్మ రకెలుసద్దగించు

పుంభావమున తన సొంపు పుట్టించు వలపుతో
నాడుంచు నవ్వుదానత్తను జూచు
జెల్లా లులనుబ్రస్త్రీ వల్లభ మూపున
తరమోని వదనంబు గళగళలు నిల్పు
జెలియొకతె యిల్లు మల్లెల చెలువగాంచు
సొగసుగ తెలియంగ వేదని శ్వాస గ్రుచ్చి
నలుగుటిగ తళకు పుష్పంబుల నలంకరించి
37. వ. కలికి గళ్ళా వరహా ధనకళల తెయ్యగుదు.
సీ. గర్భమంతట నానాటికి ఘనతమోటఁ
గడలి బడియాడుచున్న బాలకులంగ
బలిసిననాడి తేజిగ మల్లెపూలకలిమి
నలుదు లెయ్యగుబ్బలు మెఱసుండె వాడకమెలు యుండ.
చ. మదిఁబెరగొన్నపోవాలను మూర్ఛ ధకేళి తిరుపవనిస్తై
తదవిరలూర్పులు సెబడ వికల్పనింప గాఢుచెంగటన్
బాదలు చుముద్దపల్లులను బ్రౌద్ధలుపుష్పమునంతతంబున
మృదవతిప్రియగుండన వమానములుంబును నంత వెడుకన్.
క. ఎంతయు శుభలగ్నంబున
కాంతారత్నమును తనయుని గాంచెన్
సంతోషంబున దంపతుల
తేషాంతము హర్షింపబాంధవాళిని తెంపెన్.

క. పురుటుల్లు నెమ్మెయి ప్రీతిన
పిలుపులం బాత్రెయులతోడ శిశువు చెప్పిరెన్
మెఱుపులం దుసుం దొ తెల్లఁబట్టన
ధరణిపయిఁ గొన్ని దినపడుచు ధంబున నంతన్.

చ. పలుద పలుగ బాద్దు తెల్గి జలముల్బయిస్వాద్దు సంగుబ్లంబిట
పలుద పలునను గ్రుచె ఘ్లి శరము ల్బద ముప్పద శాంబుచుక్ గ్రాం
బద రంగ గాఫ్రితాదేదుసా శిశు వుం గొని వల్లు పొత్తులన్
గొదమపు పెన్నెల తెచ్చి యెగుట్రెన్నెల శోభ యొసం గదిం ఫ్రియున్.

క. వనితలు తెం తెంద్రుచుంబది
దిన దినములు వసంబు శుద్ధ పుష్పితా తుల్రితుంద
శ్నిగ నిక్ సాబ్ర పలు తొయం
చినయం పునవ స్నేగ ఘ్లి ఘ్నెనరి పొడ్డన్.

౩౧౪. వ. అంతి దశ తాంఘుం దుఖంట పరశి పరప్రస్తావంబున గరితనిశు
వుంగనిందులె తాం గుబునయ్యా గా శత్రంబుత్రమ గునాంబు
లంటు పత్రిల్లున నియుం గాత్రి బాంరాంత పద పత్రిం దప్పతతిదం కొన్న
వుంగాంశదసబ్రపతియుం పదనియు నన మూన సొంద భూవి శేషంబులం
జేందునని యునిత్రాంబ గుపంతియా వి జెవంబున బపల పద్యంబులు
జెపంబున నియు శ్రీరఘ్నల గు విప్రుల బాంత శనిబ్దయయంబుల
సంఘుయుం పవతి తా ద్యంబున గొంఘు తెంశరాప్ల దానంబుల దివ్య
సవాఫ్రయులం ద్రుప్తులం సై దొతతాం సంతర్పణంబులు చేయించెన్.

ప్రశాంతుండై సకలబంధు భూసుర ప్రేమతోంబుగాం శిశు వునకు దక్షు

త్రివిధ వంబులకొండగి యొడుదుడుగని విభవ యోగంబున శుకరణంబుగా

తాంతంబై ఆగుచుండ శైశవంబు అతిక్రమింప, తనయులు తేమిగారంబు

నసకలవిద్యాల నభ్యాసింపం జేయుచు వివాహంబు నాశ్చర్యం తేంజాయ

తొంబునే యులనవనరంబున.

క. ఎప్పుడు తెంపెండ్లి రయారి పెం కలిగింటి వారి

నీకై పెండ్లి యొనర్చిన నేను శిశువు

గాని యేమి దుమెల్లెల్ల నంబున నాతప్పనారె

కేష్ణు తెలివినెలంచయు ఫలమిలు తాని.

తే. ఆడు వాం తయాడు మాలయను

మోదమయు షోడశమ్మ పడతి మురిసెంగుచుండన్

నాండర తే, పల్లి దంపతులు

తేచిత్రి దనియులు తెలారు తాము ధరిత్రి.

క. ఇది యేమి మాసానా, యుకి

నెదినెదులకొకనైకుంపని, తే, దగదుగదా

వెదకి తగినవరునకు

చ్చిదయ స్త్రీ, పెండ్లి సేయుదము సుచున్.

సీ. ఆలోచనం తుని నాగమౌం లక్ష్మణి

సతీల శాస్త్ర ప్రసంగాలు

సత్పురుషుల విద్యాతులు శాంతి దయాపరులు సుగుణ రాజాయు సుగుణాతలిత.

మెలఁగు ఉత్సాహయువతులన్ విమలాంతరంగుల
బాంధవతతుల తోన బరగున్
బ్రహ్మచర్యవ్రతప్రాభవశ్రీపాలున్
విజ్ఞానవిత్తుండై తనవిఖ్యాతుదయు
దేశజులవిత్తని రక్షించిభువనరమణు
శుభమహావాణిజ్యంబు సుమేరుసుధలశోభి
తనవతల శోధనంబుల గోల్ల కడిగి
తనయుదశ తాఘుఁ దలిని తిదారభింపై.
వ. అంతటి మంగళోత్సాహత్రయాశరణంబుగ నిర్విఘ్నకాలదశభూస్వామ
తలంపుఁబుడు బాంధవనాగరిల్లిందయు మొదలైనట్టిదు దినంబులన్ను
వర్తింపఁగల వేదోక్తవిధానం తత్త్వంబులు వాంతల్యంబుగా
జేసినయట్టి జనవదంతీపతులు బెదబ్బయు గురు పిత్రాంధ
వవందనంబులాచరించి వారియాశీర్వచనంబుల నానందంబు
ది నుఖంబులందు తనరంతరంబు.
క. నయమగుల తలపనంతోఁ
దయమ్మినల్లులను మొగ్గ తానింగనుర్
తిలయలలపైఁ దితమెలఁగి
ప్రియమున వినిచ్ఛయముఁ జెలఁగెసుద తతికినందన్.
సీ. అందియుందని చుట్టు లిల్లి వబడ తేమనల్
విడుందలై మెళుత్రి ప్యూడికిఁ గుండ

నీళుల తేలగాంచని తెలుతెలి పాలుగనన్నలు
తెల్ల తెల్లల పడు రబ్బు త్రరయు గెండె
తొక పువ్వు మొలకెత్తని యోజనాంభోజయు
కల కల మునిగిందు కలిల మించె
నెత్తిరాంగని యుద్దత స్మేని ని తూంచన
తూం దిగపరిగెట్ల ప బొసంగె
పొందరికేయుంగ నిబల్లినీ గెలంకి
గుజ్జు తుల తాంగని తళుకు చల్లు వలుపు వెంతె
వరుసు రానీని లయంకి గత్తి కత్తి గాని
భావము మొలకనక తుల తెల బాలయుదయెబ్బ.
సీ. పులపులా మొమ్ముల్లై పుట్టు పువ్వు తిల్లి మెప్పి
డొంకి తెక్కర తిత్తి మొక్కి మొక్కి
గుజ్జు తుల తెల్లు మెయుం గులుబాయి ముత్తెని గిబ్బి
39.అ. గాంధిందు పుప్పల కృష్ణ కృష్ణ.
మదియు పైను దుపెక్కి కృష్ణపాలు నడాంప
నసదుగాం స్త్రైకొంచుగా గియూంగి
పొందరి త్రిస్త్రిరి సియుబ్బు గనిబ్బు రయుగెండ
వెడవెడ దాంబ్లింపుచి గిణిగి
సిగ్గుచె గసవెయింపుకొయని రవ
పింపుచు తెయినిప్పి గా కప యెబ్బ దతుపళమె

తడిఁది తాండవంబు బూస రిగపోఁగ ట్టినైన
మోరయునారబాగుయ ఉబ్బు లమోరయుప బుప

ఉ. ఇల్లొలయుకొనెఁనై పనిచెయుంత యయబిందు తొభ మంగమూవి లో
కల్లునదిలు లొంకై తతుభుయ తేంగాను పిల్లలఁ గుల్లునె బ్బనన్
వెల్లుబగి రాబెల్లు దిగు బాంగ్రెరె తాపైకబెల్లి దారతిన్
గల్లులనై నెరశయు గప్పడ రెనెత వైశ యుప్పుడే.

చ. వాలుతగు లాంవనదల్పు తులఁబూవుర యయ్యాయు గుఁగానల తాం
తుల తెయిదండగానయవయ తెలందరిదాం శుచమంప వంవమాత్
గులు వేఁగనప్పు పెన్గలను గుల్పియు పద్మ యుగె బ్బు రావి తోం
నశిరద మోంశులకై బశ వయునండె పశలొకి రాజు రాజున్.

గీ. మదిని మెచ్చుచు పసరి బుంనుమూనవతుల
తనివిఁగవల తుప్రగవల్ప గాంత పిలుఁచు
తుకలలయం బూనయూసు పొదవిరి తొసిమి
దానిసారు కింపవిలవరె తెలుసుకైన.

ఉ. చన్ద్ర దశాల డొంతి సువగుం యయతుపల్లుపు దండితి తాంవినాం
పెత్తెడుకొ పుబంత వెవి తింపక గుబ్బలివే రెగ తంతి గో
యు ఘటదాత్రి డంగలి వెలయుంతి వెలంతు లపొలు బంతినాం
నక్షమ లాంక్షితయు ప్పిదమయంతరెవెల్లు గాను ఉంతు రాలున్.

క. ఇప్పది మునకాంవలు తెలిసెడు
బవివ నయున వింతిమెల గుసం తెసయుమాం

బువ్వ వెగ్గొర గానవి భుం
డవ్వని తొనుగవయు వెప్పుడని యలుండుంగన్.

చ. సిరులఁ జెలంగ [illegible] భవమున సెయలుచు నెగ్గ గద్దరా వాఁడు నన్నధరా
వరులకును గూర్చి సెప్రి యొ పాపల రుంచలు వెద్ద వెల్లి బం
పరమని బుట్టి డొంబై సూచు ప్రాద్దలు తల్పు తావెంతా పి దాం
దుము రిగి వ బూబి ఏంటా చుతి నాటఁ గాతె వరంబులు వెల్లెనన్.

క. దుడుచులను డొంబి వానిం
గరయు నమనితం కరా వయు లుప్పుల్లు రనంత
త్రిరయు లివి దరించి యంతి
తన్వి రగా వుం దిరవయు వెడలి వస్త్రం గడఁ కెన్.

ఉ. వస్త్రిఁ బూచి నైత్రె లఘువా రతగుం ప్రలు గూండి యెవంకిన్
వస్త్రి తిన మల్లి గదవాఁ డిత నైమను మంచి దాంనదె
తస్వరలాంయదె మి వని తాభు విన్నారత తె ని ఃశ్య దాం
వస్త్రిని గాతుఁ బాష్మయు యు రంటం వె నెగా తెన సంగతుస్త్రెన్.

క. అస్త్రయలు తేఁడూ రతుం డిన
నిస్త్ర దనౌ మనుచు నలుగ నియు వెడలి తిసిం
నిస్త్ర మున కై నైై
గ్రు స్తున వస్త్రు తిపి తెల్పుఁ గద వె తెనవ్.

ఉ. సిక్ష గున వృద్ధి రతిఁ నైపు వరింగద వ్యైన నా తఁ దయన్
సిక్ష రిష్మైన నైళ్యు విఁ తరెల్లు నిగా ఁపు రవు ల్పు నై నబా

ద[illegible]రథ లక్ష్మణుడు తా వెడలెను యజ్ఞాంగరంగము శ్రీయజ్ఞుడై
దగ్గర తరాలు ఉండినను తొలియు సాగుతమె లంగరాడె సోకే దలుగా

క. ఆంగన యమునలు నదిఁ
పొంగరులోనంగ రాము చెప్పె చెరు తెలుపు
మంగళు సీతారామా
సంక్రాంతికి శ్రీనగరంబు లక్ష్మి దయతో నొప్పు.

క. వచ్చులు పోవులు తిదినా
యుద్ధారా గానయని చెప్పు ఇల్లా వారిందా
సెంద్రైన గులు చెయుడు దివార
పొంద్రైవయిసే తురగమగని పొందుదల్లో.

క. పరిపలంగి పలపి భువనం
దినముగ లాలించి రతుల దొల్లావ లదా
చిన్నపిల్లి బిడ్డ పోంపని
తెలిసిన భావ పంచు వెల్లి గునసాగు గదా.

క. అరియుపడె రాము దినదిన
వయిసు బో ఇంచుకను చొదినములు?
వారి తెరు దత్తతను ద్దకు
నరుపు గొప్ప రామయులంత ఉమతీయుచే.

ఆ. తెలిసి మిదానితల్లి పలితో బుసెద సేవ నితర వంగా పెద్దం
గూడగ వచ్చి పాలనను బిల్లగల లక్ష్మిలను ద్రిచి పిల్లం

గాఁ తంగన వర్ణ్యమై వెడిన కాఫు రమేఁ గళ్తి గాండిశ ప్పనా
వారి జనిత్రి మేదుపకారక మెవ్వంప లతాంగనాయవే!
చ. కరకరి ఘూర్ణ కెంప్పు తెల కొలకుల పాయమునున్ లభించుగా
వరున కడక్కెలంకిసు ఋవారిధ వెలుచునుండ విష్ణువాఁ
ప్రళ వెల దివియ ప్పూర్ణ మ్ము తలములం దవి దంష్ట్రల సారవంచున
త్రి ంవెలదిబిలుబిశ్వ తప నీల చెలువిలు వికృష్ణ నిత్యవే!
తే. సతత తమున సాంద్యునత్తై
వెతసెంజు చునాతఁ ఉల్లు వేగింపనయెూ
స్మతి దయ శాదల్వుమెయి
తత వెత్రి డఁ గాన మమ్ము తల్లిఁ ఁడి విగదే!
క. ఆమాంటలు విని బాలిక
వెమాయుని విద్యా కలవిడరాడి
నా వెంటులు చలించు తెలిందురు
నెమంబున నేను చునావుల నావినెపట్టెన్.
ఉ. కపురఁ చెను లిల్లు పెంపు మగఁడుగాంచ తెరం దుర్భుజంతయపేశ్వతెం
మెరతల కాంబి బావ్వు ఘుఁడు యెనంచ తుంజు నెమ్మఁ పనాపరి?
దర్ఁ వల్ల తెర్లి మెర్వఁటుఁ కిష్టి శ పుదొ శ్ఛఁగలండెనా తలితే
శ్రీశశ యుశ్శైగ ంఘు వెరుతం గలఁ ఉజ్జు దురచుాతమున్నయుగే.
క. నాతుయు చెప్పఁ గవల దిఁత
నాతుఁ ఉనవినిశ బాపాంశాంకుల తెలిపై

యింతరిదయదలరినటొ
నాత్రినిపెత్తమొందుదా శ్రీ రత్నా యగాగన్.

క. గొల్లెనుకనెవ్వెల్లరె
యుల్లాతిదినితెమ్మెడని తనమూచూడన్
జెల్లెనుతెరాయనటం
జెల్లాపెద్దీ రోః గ్రపెజీ యూనడైన్.

క. అపుద్దితెలిఃపెసరి
యింపెల్లసుదిండివిష్ణు కేళ్ళుడయుదుసత్తిశై
నాసవిద్యవిమదిగాంధి
వాసమలుచిపైదనయంచువదిలిల్పైదలన్.

ఉ. అంతయుం దక్షిదాంత్రులునిస్తాత్ర్యునిశ్ర్వయమించిబింతవె
నింతిమమశ్రినినవపదుమొసుని గానివరించవెంచుకొ
యింతిపవించవెదె మనమెల్లభద్రాంపనీ విద్యమాటలా
యింతిక్రిపెండ్లిపాసితము దాని రూపమాయయె యుంగనిత్యమై.

మ. ఇది తోటమాయటీ ఆమాద కలంది రచనపుత్రకాంక్షతానైచ
ద్రిదవలుబుసన్ యానుందలంబు చిత్రయతాకాంతుండుపైతుండైనన్
ముదితీక్షత్రి యశ్వీయుండునెన్నుపెను చనప్ప్రిణిం చుపోతాని త్ర
తువదవంపెల్లవెలుంగ గానక తువ నుద్దుక్షాన పుర్తిలన్.

క. తీదువుగ వల్లెయుక్తిపర
పారమికీండ్రుకుంచారాతప ముకుల మొంట్లైపై మూడన్

మురుఁగత తాంబూండై మసా
తెలుఁగక్రా యాంగ్రాతి యంతమెలంగన్.

ఉ. ఒప్పైని మిత్రముంగలిగి యల్లొక్కి తతెలుఁడు చూండ మిన్నెం
బుస్రిని వాఁడు చంద్రుశివ శిష్య యనంగ సమ్యమూ త్వానందసుం
దన్నైడి కే గుడెం చెసతియోూనశసప్రభతోూడ వాంఛా
నెత్తులివతోూడ నెంయుదశి తాంభుఁడు నిష్ఠెనుష్కంధు మైత్రిచే.

క. చొన్నైపుఁబ్రైని మారాపు
రెన్నైలతెజో వజోరురొఋనఙగు రా
చన్నైని మంత్రిను మూలని
ని క్రైవియుదాఁబూంచెనా మదెవి భోవేడ్రన్.

తే. చూంచినదిమి దలుమరుగా
రాంచవయుపాండమ్పుకొమిశమనీవునొకై
నాంబాంశసతాంబధర్మ
ప్రాచుర్యగుణాంగబలమును భగ్గనవిప్పెన్.

సీ. పలుమోము బూడదు పరుఁ బూచెనెనియుఁ
దెవికన్నదెూయుబంచలతెలోపు
మొదపదుభుజము కప్పుడప్పైననిందారి
కంచుకంబంగంబు గ్రహ్మ యుండు
నష్టవదుపత్నిన నవ్వనెనె మెప్పుగం
చెలమఁ బూంచు పెరాపు మెలుఁగ రాదు

ఛాయనేరద యిమ్మెకొని నల్లాని
తలరేడురేఖల్లిక్కై పులితోలు ధరియించు
నల్లనౌ దివికేఁ దమకంబు పుట్టైనాఁర
చంద్రశేఖరశ్రేష్టై జరిచిన్తింతునే
నెప్పుడప్పుడె విధికృప తంబొయిదాని
నమ్మదగదాఁయదాని మరొంబు తెలియు.

తే. మగఁడుమతి పొందు తేనెఁలు యొగ్గువలయు
పుష్పబాణుఁడు తద్వగాఁ బుట్టినంటు
నలన్నవదలు వెంత తవంత్రైన వన్నెకొండు
మెలఁ గురేఁడు తెలుగు బాతితి కేలమేలు లరదె.

సీ. వలంగిడి నలన్న చిలాఁ డొంగి తపాలయంబు
తాంలెయ గాని విస్తృల తాఁ ఘనాయ
వడ్డిలోవి హంరించు బెల్ల గోంంబి వెరంల
నిలయనెరాడ్డమో యంద ని స్త్రీమనూయు
వనితే నిపని వానిపక్షుఁ బరించు మాయఁ
దల నొమిత్త తోఁగులు మల లభూఁయు
నెదుర్కైన మారతానె విదిగి దప్పులపాఁడు
. నరపించు సదలురన్ దిరిగి చరాయు
వగల వీయుల తన కఁ జెట్రినె మ్మన మలు మాఁడఁ
దవయితే మలుసు మెరా పాం మలుసు బట్టి తారకిల్లి

చెదరి యెటఁ జేని గుఱ్ఱును సిగ్గవలనఁ
భోగసుంతిం పసాప్రాంయుఁ జూగ గలుగుంప.

తే. దూరమున నుండి తప్పుకె
కెలకు తెరి రెలక్నె త్రస్తమౌ మతిగ నుబో
సాంద్రి కేలదృష్టుల డరియు
నాంద మలగ నాయలుపె కేస్త గడుఁ దపియుంచునే.

సీ. చూచు మోదిగ్గన తెంచి యోదల వంచి
తలఁ దిగా వంకటెంత నిలువ సాగె
నైదుల్కై నిత్యా వదష్ట మగుచుఁ గాసికష్టై
యెయుర్ని కెంరల్లు నరులగ సాగె
మౌపు తెంచెడలంగ భాగ్యుల తోడ నెం
దులకైనఁ గలతల పలుకె సాగె
నడకలు వెంచిత పరిహాసోక్తి వెలుల తోఁ
గ్రు ష్టైగవి కవితన వ్వ సాగె
సాష్టాంగవులనింత తపయుంబు సంశయంబు
సుదియనయక తనువా ల్పాళముం డకొండ
నతిని జ్ఞ మయుంప వగలడ్గ నతివ వెంటఁ
దుంటువిల్తుని తూపులు నూరు తంటుచుండె.

చ. వడపనిప్రేమ తోడవారిగొక్షణ గుల్లైడలం దటు ధ్యానముశ
బుడిగిని నీలుఁ నుంచుండి సభాంబుంబుగ నాంతఁదంగాం ముఖాత్రజాన్

విడువక చూచుచునట్టు లతెన్నె తెలగ్రియసాంచలంబులన్
411.6 ౹డయుతకొర్బు మొహాంచలిత దృష్టినెప్పుడున్ త్రిప్పుతురన్.

చ. తలఁ తతయొ త్రినంజతని తప్పక చూచు తలంపెఱుంగుచు
సొలపెసు వాంఛలనుంగగను చుత్రిని చెటీలు నిక్షేపస్మృత్రం
తళుకులు గుమ్మరిల్లవదనం యి తెటునదిమస్తెన ట్లుమి
నెళుకతేటయూరి బుగ్గవగచె గ్గిలఁ జొనుసు మంత్రినందనున్.

క. బాంధురైవచ్చైరదారా
బారా బొంరాం కొం రాయిలుపుళుబలు బఫుయెలరం
జొముర్నేబ్రాయలుగాఁదని
నైపచరాలునను మూసి ఖిల్లవింపుతటన్.

ఉ. చుట్టరతాకుప్పు గులనూరులకుటుల్లనకేళియెంచుటన్
రట్టిరిల్లతాపి మెురరాయుడిమొర్త్రకనాల్లిండానకా
గుల్లుమనలూడిదానిసొవకుండను జైకెనఁగౌయలు మెంపాళం
జిట్టక మెల్లడున్న నటువిందరవందరజొయ్యగా తెఁతున్.

గీ. రట్టుకైభయమునువెలవెట్లయున్న
వితోమొసాంబునిద్ధితి శ్రావిలయవేళ
తలఁ కెపొంతవినబలు తరంగములభంగి
తాన తనివిరళ వక్షోగ దృష్టులునిదే.

చ. మెలగి నీమనాపులున్నివిచిమొసందయుగంబులు వాంఛముంపులౌటం
పుగములదారిల్లు ఉనుబాతపెంగఁ గదార్తైసవా

ఱుగ రిపుఁ బూని నానవడి నాసు కైకొని సఖి పత్త్రిగా గాత్రముల్
మగిడెను వెండి గెడ్డెను దళంబుగ నాంతరి పెంపా మహాంగనన్

చ. మదిజుని తాళు శంకరయు పేర్చుట్టనని ప్రిగవాస్య ధర్మమున్
బదిలము సౌశ్రీ ప్రాణమనుభావ్యసుపై పెంటు మోహాశ్లి రతి
పాందలము శప్పి బంధువుల లోనసరే ద్రియమన్న మోహంపరా
స్పదమిడరాంబయో ఘనుడు దానిరి అంగనయం దలంపగు

1.2 సీ. రవిగొంతెం మసర్ష్మావిదూవతి పింఖ
ప్లై పదంబుల మెట్టి పలుచుసంద.
స్ఫరించె కమ్మ బెడంగు సన్నంప్రజని పొంగ
రమున సెబ్బ పూచె లుపు గులుకే
నలంచు తుంతుము పువ్వ శోకుల జుందె పులు మెట్ల
రక్తిస్సర పొలతులా నంబె నంగ
బవిరి దిశ్శింపు చెంపలని గ్గ తెసగెంచు
ము తాల్ల చాతెల్లు పయుద్ధ గుల్ల
రంగుదల కంచు బంగారు బ్రాతి రసెన
వగమెలయుతే నాండుదుప్పటి పల్లె రాలు
పెం రవ డింపగ దిక్కుల పెండు క్రొన్నడు
డెపం రుచుల లోనా జగ మెరుగ్గ పానుండు.

3- పరిపూర్ణచంద్రబింబ
స్థిర తాత్మ ములా వలోకయు సంతతము

తరుణోపలతోయము శాంబుధి
వెలవడి నలపాపం గలుగుచుండ వెలుఁగుచునంతనే.
సీ. నెలఁత యదునెడ కైన్నె వపమాని చనుదెంచుఁ
బారుగు కేగిన ద్రిష్టి వఁడాం బడసుండఁ
దనుజాంతకుని కిరీంతలయుఁ దల్లదమ జేందు
సఖి దప్పులను ఖండ్ర సైఁ గస్త్రి స్త్రీ
మురగునిఁ జైతిపట్ల నరయుచు నెలుగించు
నెక్కొఁ బుఁ జేలు తన్న మెప్పుచూపు
నతివచో నెనుసు రంచుఁ దాంప ముఁదెల్పు
జేనై బుఁ జేఁ జైక్కి రమల వంచుఁ
ఆంక్షై తోపయునె క్షైనఁ గొలువంగు
నెఱింయు చుండెడు చల్లు వెన్నెల తోన్న
వెలవు తెమ్మెర నోఁ తల కోల యవెలయు
మంత్రియుం దంతయునరాని మహత్త్వమున.
క. ప్రియుఁ దలంతేము గని తేడు రా
గయు వెలితేనమిఁ దనెప్పుడు తలదెఁమాటో
దయయుననాత్మకిని సం
శయము మొదవంత పరతబాలుం బాగన్.
తే. చపలాక్షి వాంతిపు న
చుపడనిచ్చలును పొడ్డ సంఖయుంచు లుకై

యపరిమితసురతఖేదపు
లుపములు మదినెంచుఁ బుధులు వినుచున్నరి గమితేనే.

క. ఉవిదభయరహితయగుచున్
జువ్విలుతోఁడనెఱుపెద్ద భూతము వెంటం
దవులఁగఁ బరవశమత్తయై
యవిరళమోహరతిశ్రీ యువిహారస్వైరిన్.

సీ. నెత్తిపైఁ బదాగ్రంబు నొత్తియుపల్లవాలు దాల్చు
నొకవేళఁ జైచెఱుం గొలరిఁగఁజై
వీథుగా విరులతో బాఁపులు తెల్పు ఘుటించుఁ
దోలించు నొకవేళఁ దెలఁగంచె
జగికుబ్జ తంయర్గొనితిం పఁ బత్తిరద పైన
రంగార నొకవేళ రైఁతఁ దొడుగు
రత్నతాటంకముల త్రెంపిసలనము ఞ్చ
మెఱుఁగుల తమ్మలనొక్క పరిధరించుఁ
దిలకమిడునొక్కవేళఁ జందిరముదిద్దు
హారములు పైవైచు డసలాలు సంతరించు
జెల్వుఁ దప్పంగఁ బెల్పుమాపిఁ గుచముచండ
సుదతి నడెంత వింతగాఁ దెంకసుసిలదు.

సీ. వలపుఁగాని రతిఁ బట్టి దబాగ్ని గా విష్టుఁ
నగ్నమొంచు తెసంగఁ గబొదుదుల మొము

తరవులు బిగించి ప్రప్రతతని వివిధ నిలయంబు
నిశ్చల స్వకీతం గా నిబిడీకృతంబు
శిశుపాలు నెత్తుత చెలరేగెను ద్వాడు,
జీవ జీవ ధరము చెయియునె దల్చి
వడివడి నచియస్ఫై విరిబంతిగొని రుచ్చు
విరవితనకి బాగుంటు వేఁపు చదువు
బంధనంతోం తవిలునం రవి భాషలు వెంతఁ,
బదరి యడఁ తువదను తంపుఁ బాలుచేసి
యిరు కనుము మిగుఁ జాతుల దర్శము డవి తనవ
యీశ యాంబాల తలచుం వీ తీరవేల.

క. నిలుచి మలుపు దుటుం లాలతము
తడఁ గన్నె నల యుగుల్తి తేపప్పై నెడుం
గడ జాంఘిందత్నా నిన్నది,
దిరుగుంబు నీతి నిచులు దర్శు రడంతనే.

ఉ. పవిత్ర ధ్రుప్రియా నాగన్ని వనలుబంతులు లుడుం, గిరి మూంల లాడ, గాం,
బయ్యనభాం మాలు మూల రుచి సాంచి బయ్యలు బల్లిరం ఘటింపఁగాం
నయ్యాలివేగి తెల్లుబు బుమంటూనటుంపఁ ప్రియుండు సూడఁగాం
బయ్యాలుదంబు మించున నగవెల్లు మిటూరప్పు నెలాంత వరాంపులన్.

చ. పడఁగనివీడె లజ్జ కుపుతిప్పనె యంబుననే మెలయు నెమ్ము
డిడరఁ గఁ గెంం జేచు యిటి కియాంత డాడుని మెల్లఁ పైనగాం

, డిగిన బొంగు చుక్కలును నల్లరాలు చూచుచు బావు(బావి)లను
వడిం దుముకు వెంచు సింతయూటని వర్షములెల్లఁ గానుపించు పొల్పలరన్.
ఉ. ఒరసు వయుందునందరుగుచున్న యెడందన దౌపదాగ్రమున్
సరసుని పాదరేణు వరదుద్దతి నొందెడు మొదము నవ్వి చెల్లరే
యురులనదుందు మిన్ముట్టగ నారి పొత్తరా తత్పరసారవంబులంటుచున్
గరిమను వెలుతెలుమ్మల వలదుతో తెలుపు నవ్వు నిద్రల నై చెయిదిన్.
చ. మదనశరాళి కండములు సమున్నత మందుఁడు తలిరాకు పద్మముల
జడలవిగసింతయున్న యిలపొంగ నెత్తిన గుణ పొలుచు బండ్లు
షుద్ధతాసుధా ధరంబ తేఁటు చూచిన తలంబులు లాసి నొకినన్
గదలుచుఁ గఁగను కెత్తులనె తొంగిలు (జొత్తులు లతాంతకాండ్లున్.
సీ. వెలుపలుఁ దల మోసి పండుటకుఁ బచ్చని పల్లనుబత్తియు మెడతో
పివిచిరాడు బిల్లయును క్రొమ్మెలంత వచ్చెదా మను
ల్పులవడుకంబు రావరణమో (నిజవెల్లడి గూండ వస్త్రము
విలవిలబావుమున్నదివి తెసని ధాన్యంలంబి చూడుము.
పలుంలు విసువుండనె లేయ తిత్తినె వలంబు
బూంది కిరిపి(రోనిరియుమా నవిసి యెయు
భానుల జారి శిలపొరబడఁగ తేఁటు
నిల్లమెల వృత్తిపల్లిపోయెడం తెం గా.
గీ. పుష్పలతయేమొ యింపుతో ముకనునల్లి
తెలియ జీడు వనవుపాని తెలియని యెసింత

ముల్కు పెదమానికెమ్మల జొంపముగఁ గూడ
తతి యల్లదిదె వొందు తానెంతెఁ గదలఁజాల.

వ. ఇత్తెఱంగున బాహ్యాభ్యంతరంబుల నంతటం బాదుకొని తెగని స్నేహాను
బంధుసంశ్లేషంబున నను పులకతప రివెదశంబాఠలు ఇటావిష్ఠలతా
తెఱుఁగ పడఁ బాంతుర్యమాధుర్యమాహుళ్యైకగుణ సారెసారెకు నెఱపు
చు ఋజువగు సాదర తాంబూలము వెయింత్రివభాగత తత్పరత్వాది విభూష
విభ్రమాంగత్యన స్మరణంబు ములనగపడు తత్ప్రయుంగ్రాహి ప్రసాద
దానంబుల నాతండును నతని వెన్నాడు తుబపరిరంభసంరంభంబుల న
యుబంధిము బనె త్రయున్నాళ్ళుం గా తె కౌని యుంగ భోగసంగ రత్సంగ
సాంగత్యాంబున తవకాగంబెఱుంగ తయ నెయ్యావులు నాంతరాత్మ
సంబుల నానందంబంబులు నెక్కిపలుంద్రస మయంబున భావ్య
వస్తుసంపత్త్యంతరాంతరంబున పై ద్దలకెత్తుబాధింపంబడి విజ్ఞతాభ్యుదయం
డు వెంగి విభం దియాద్దెని యుతర (మరుండు) పంచినాలుగంబున గొర
రంబునంబుండి తలరంబున గంబంపిన నత్తిన్నియుత్త మూపుల ఆత్మొద
సంబున తను వ్రేస.

ఉ. వ్రేసఁ బూవుయంచి వియవాంతి తపు గమ ఘుటాంబ్రాముం లవే
సాంబ్రమాలం బిమ్మవడి. ఓఁబ్రిన్నెపరి యూవతు ఱెడ లాఁ
బొంబ్రిరంతి పెదవిగులు మెబ్రి తరంబు లుప్పుల్ తెంగుని
భోమ్ముచు శ్వాసఁ వాయువు బొమ్మని మపువివి లవ్వై పతన్.

ఉ. ఏమిటఁ దెల్పెదో యనుచు నేడ్వఁ బొరంగిరి బాటు కష్టమున్
దేమగడం గిరి లవలయుల సంగణాలనఁ బాష్పబిందువుల్
వేమరు బాలతీగాలవలయు వెల్లువలై ప్రవహించ దలంచరం
గామిత సజ్జనావళులకి యుంగలపుం బెనుగారె ప్రవాహమై.

తే. సుంతస మసంగ దత్తోదం
వెంతయో గుండె వెక్కి వెక్కి యేడ్చు చుండ్రు
స్వాంతముల్ తెఁ బరలోకశ్రీ
చింతించువారు గాలనెత్తు గాఢ వణంకెన్.

ఉ. ఖప్రీతి యుత్తమోత్తమ సుప్రీతి నొందు యుండియుండె,
శ్రీప్రతి వారలవెంబఁ దక్కె వ్వరుకాఁ లుంతఁ బ్రాణ మూనవలెన్
దిక్ప్రతి నిన్నెనిసఁ గితన్న దిక్ప్రమ సమ్మ యుప్రేమ
శ్రీకర్షణ వప్రీ యుద్వేగఁ బాపఁ దల నెమ్మదైవలె సుఖుడై.

మ. ఒకనాఁడైన మనోహరుం గదిసి గాయుల్లంబు రంజిల్లఁగా
శతపుణ్య బ్రిల గుబ్బు కన్ను తెదఁ బౌరం గృష్ణు తెమ్మెవవి నో
నతమల్లం కొలఁ దుఁ సై శ్రీనెంత్రసుఖ క్షేమం పరంతాం తెం
పతిపాలం బగ నిత్యం చకసు మంచ నైమగా నిలు యుద్వేమై.

తే. మెలగ శిల్పఁ గాసుం గెలనీయం
పుగమదమపొందుచుం డెటబాయం దుల తెన్
బగసి పైకైనమిఁ కనె
వగఁ బాశులు దుఁదె గునఁ బసుపు వదలు లుపదెన్

క. పట్టి యుడిందతాఁ జెయిప్పాల
చిట్టుడిమ రుపాలుసేనె రాయిడిఁబెట్టెన్
నెట్టన నెలటు లొస్నెదనది
తిట్టిఁడి యూరి తిట్ట కుసెన్ని కమునుండకేలూ.

ఉ. ఇన్నితలం ఫ్రపామిలయుకి నీతని నేటుకి వీడ గాడుఁగా
నెన్నివిధంబులం గదఁగితోనె ట్టుబిగ్గయుఁబట్టి యున్నగా
తెన్నిరితంబు వీని తెుడితంబు గపెగమె యుప్పుగింతుఁగా
తెన్నిగ నెందుఁజూన్నన యిలందు మలు షామ నెత్తైన్న మూనుబం?

5. వెగటుగ జోవవాపి యలగు విత్తమలు గూల్పడు పెద్దైబరన్
బగతురుబుట్టు తెన్న భయపడ్డ యల శత్రు నిరతిఁబట్టునన్
దగులు తవస్మృబుష్పఁగని తల్లడమందుమన్గంబు బాండ్నుగన్
దిగులుబూనింబిపెగ్గడి విభ్రమఁబెంద యతండు వేదనన్.

ఎమి ంయలఁబోఁపకటెవికన్
దాంమ రల నెవిడలుగ శ్రుద్ధారలు నత్తితె
బ్రామిబెటు త్పన్నెమొటున్
జోతిమాటం బూచియం తెపెర కృప్రఁగరుణన్.

6. పగరాని నెలుగునెనా
పగమాన్పుడుఁజెల్ల యుసు చుపగ బియుత్తిని నె
వ్వాగ యుతను గడవి తెనెంతనాం
పగవెఱిఁ బిక ఁటపుడు మెలమెువగమ దిఁగసుచున్.

చ. సభయనయోత్తరిఁ జంద్రశివశర్మ పదంబులతోఁ గ్రజాంమనో
విభదయుల్ప్రొత్సాయుఁగల విన్నపమో రసికాళి తత్పరా
విశదవృశాయుం డనితెవోతొకని చ్చెసుజొ రవత్త్మన
యుభజవృందె సాక్షినమ్ము తెలక్కైనసు నదగు సాంమ్మ నెజ్జు మేం
క. అని తెతకేదళంబున
వని తాండవ శిశాంక్రి గిరారత్రాపి సవి యున్
జసు సెప్పి రెలుంగ తుండన్
గనుఁగవ నగవెరయునయుఁ క్రైకెలని యుతచురున్.
ఉ. సంభితబుద్ధిఁ జంద్రశివశర్మ మగోవిభసాత్త్వసంబిద
48-A. వెంబిభిజంచులప త్రితవవిగత తెన్నిను బావలంబురా
రంబితకేరళ్ళై బరిఁగదల్పురు నేనల్పర విలంచుడాంతన్
చంచలనేత్రమైరరతి సంగతిసెంచ శివుండు సాక్షిగన్.
వ. అని విజయించితాయసులతోంగి తెలగించె సుని యల్లు కైతకే
సనలసుభ్రాయుపద్యముల నర్థగతింగ యుతెంచుఁ గన్నులన్
దనియఁగ సుత్తిత త్రయము లాడాంచె నతలయసుగల్లడెంబులో
సుని వినుకొంత యొండు కరులయుల్లములంగొని పొలపైర్తి.
ఉ. అంతలుభాగ్యాతిరోదశితాల్పుఁడుసాత్త్విమయామినీవిభా
సాంతిసుసత్త్వ వెంలుఁగుతు రెంబున నం పండలంబి యంతయున్
జెంతలుసున్నదానిదయబోబలు మాడునబు ద్దగించిన
తాంతయుగిత్తెలపోన తమగాదియుఁ రంచుసుబుద్ధిదెల్పుచున్.

ఉ. కస్తురిలసత్ప్రఫుల్లదళతోఁగిలుఁజెంద్రి మెలఁగంబుగాఁగుతా
మెల్లఁగదాని కొంకవములవెలిఁగియునిల్పు కెమరుగొనెవ్వలన్
వచ్చియుహాఁతలిద్గిగుల వైభవములందనరారిచ్చియూ
తచ్చియు యుత్తమాంగముల తుఁగొంతకమెప్పుననప్పగింపఁగన్.

మ. పెకలిన ధీరతావులెంపు పెద్దల కెల్లనుమ్రొలు క్రొత్తలెగెం.
చతలవితొంగిచంద్రశివ శ్శ్య పదంబులమీఁదప్రాలుచున్
బ్రకటపు తొంగనాసురుబిరసాన సుస్వరమంజీలంగవా
రవము యెత్తిమొద్రవితురాయని గుండి యుశ్వగ్నగరెన్.

ఉ. అందలితోఁడఁద్రొవతను నంపిన ఖిన్నతనిం చుఱెగుచున్
మందగతిం బవిల్కఁడిడి వలాలుఁ కెనల్లును చుండనాతనిన్
సుందరిప్రాంతికోఁ దిరిగి చూచుచు మ్రొక్కుచు సారెసారెకున్
గుందుచు బాష్పముల్పడిచి తొంచుఁచు నెంబునవొతెవెదన్.

ఇవ్విధంబున శివశరగ్రామంబున రుంబును నెక్కుంబురయుం నవేయు
చుంబురగు మనోజ్ఞ క్షేత్రంబుల మగిడింపంబాలకవనోభవప్రధంబా
తాగిలినిత్యాతాతరనగరంబునం దెప్పటియట్ల దళితాంభుమందిరం
బునఁ జంద్రశేఖరునిఁబొసలందగ నెవెతుండైవవాచనంబులందినత్తిరాగద.
సరసనారితిఁ బడి విష్ణుస్తవముగట్టి
యిటువిని వి ప్రుఁడుతెంతెనస్తూరకుడ్డ
నపు డుతనలని మొఱంగయంబడగయాచ
నత్తపతిసూనలె తొండని ల్లనిచమచ్చేయు.

తే. మణి యొకరకధుండె పెదన
త్రాతి, యది విన రయర్ల సొంవద్ధాను లశ్రేత్రి
తరమై ధరణో రత్నా
తరలుమసి కల ఖ్యానంబు గలరంమహేత్రా.
తే. అపురమును కదిరాక్షం
హైపోర్శ వతిరంబవే లెనగరి తర్కాశ్రా
టూగావ జీతారిసాగ్రేమలుల
చారి కళాగాతలు రతుల బు యుడూంలు గగన.
తే. ఉద్ధేవి సలగవరుప్ర ముబశ
నిర్వాపి తాంతేశాల్య బద్ధ విపుడారి ఖైపు లుండరు
శరార్పు లక్ష్మి పతి యలుత్రుండు
సర్వ బుద్ధుడంగవాని నపుండలగున్.
తే. తారాంబు తేవలేపు కై
భాగమలేతకుండరా దుర్లభ తొలనమున్
సాంతవలతిసల్పుచుండెను
ధీరుండగు సర్వజ్ఞుండతుల తేజోధినుండై.
తే. అ సర్వజ్ఞుని కుసుమతి
యొప్పె సద్గుణము గోపతిప్రతాప కమలంబున్
దొసగు లాయం గలుమతిలుడై
గానకలతింగాం ~~[illegible]~~ చె రాపు లుస్నైబరలన్.

తే. సుతుఁ గెలిచి రవి ప్రసాదం
పతులుగ ద్రౌపదియు నందు - - భర్తల నిర్భర్త్రి
స్తుతిఁ బొందు వలసల్పు ననుచు
త్రిపథగ నెపాపాతుర తతుల తత్కర్తెన్.

చ. ప్రతిదినమిట్లు నిల్పసులభంబుగ నప్పన్నమునందు వారికిన్
శతపతి శైలగ స్పష్ట వరంబాంతటు నెప్పుడు వేడుక న్గన
స్మృతిఁ గని ప్రొక్కి యోయ యుభయము న్నవతాకుర యాం పవేదయ
యుతగతిఁ గూర్చి పుత్రుఁగతి నత్రి కినాయను నాయకున్నవెన్.

ఉ. శంకర భక్తమానస విశంకర దుష్టసురారి నాశనా
శంకర యోగిమానస విహార శంకర సంతతభాగ్యభాసితా
శంకర లోకనుతం బెదన శంకర తే శివ దాంబర ప్రదా
శంకర ప్రాణనాథ యుపాత్త శంకర యశోఘన శంకరా శివా.

తే. వందనము తెంబుల్లురలమి
నందిరెంగ గడఁగుల రాతి సంతరము లనెఱుం
గందలఁ పరక మొంగక్షేమ
నందు దంరుమ్ముఁ జేందు మనుచు నడిగితి మానన్.

ఆ. పరమ ధ్యాత్రి కుల తా వ్యధా వకుల మిలు రు
అలయవలెనె మొరకనప్పులా యునవ్యలార
మొంతల న్నసుతఁ దానయు బొక్కంతు బ్రేమ
పెల్లమ లరఁ గను బులల్ని యుండవలె ననుచు.

చ. అనిమిషకేసరీజులనం శుభమతియాత్మవిభుండలసుధాంశుపాదికో
మునిసిఖాత్రిరింయుండమును మహీధవనిఘ్నువరంబాసంగుచున్
ఘనిని వితాన పోతువనుస్వాధ్వము గాంచిలతాంఘ్రినిప్రమే
ల్లసితకాత్మసంతతికెరుఫ్సుఁడెప్పి న న్గతతాత్ముడై.
క. పలమిగని వరవరేంత్ర్యము
పలుమెరుగు తాంబిరంతెఁ వతంయుగ్నతయల్
లలితశుభవర్షనలరఁగ
నిలవసనెనలనంశుమతికనిందితమతికిన్.
క. అల విశ్వము యుండిశుఁడు
46-2. పెలకొనఘన వైనరతి నెలఁతయుదరమున్
విలుపై హెం ఘనఁదధ్రుచ
వెలసిన గతిఁ బాండిమంబు విశదంబు ఒప్పన్.
గీ. కెంతరుచి చూచు కెంబుల గ్రావిపింప
మెసలు కన్నవతాళ్ళబాష్పసాగరంగ
చిందెవన వెళ్లినగుమొనఁజైమలుబార
గర్భగతుఁడైన శిశువెలఁగాంతయులరె.
త నవ మూసంబులు నిండిన
నవిరళ శగధ్యానతారమునుసుతుఁగాంచెన్
ప్రవిమలశుభలగ్నంబున
సువిదవిభాంధోశ్వరుఁడుమహాన్నతశైలగన్.

చల్లఁదనమునఁ గాంతిచేఁ జంద్రుఁ డనఁగ
నగరి స్థైర్యమునఁ [illegible] యనఁగ శివుఁడు
చెలుఁగు నగరాము దరహాసంబు చూసిరంత
చంద్రశివశర్మయని శాస్త్రచతురమతులు.

సీ. జైవాతృకుఁ డనంగ సతత వర్ధిష్ణుఁడై
శాంతియుం డనఁ బిత్రాజ్ఞలఁ దీర్చి
దివ్యబాణాసనఁగ నుపవీతధారణమంది
రాము [illegible]డన భజియించ[illegible]
సత్త్వశాలి నియోగకళావిద్యలందు
మదనజిత్తు నరూపమున వెలుఁగొంది
చంద్రకాంతుఁ డనఁగ సత్కీర్తిఁ గాంచి
చెలువొందుఁ [illegible] యశోభితుఁ డగి
అల మాతృ [illegible] దినాఁగ
చంద్రశివశర్మ యను పేరు సార్థకముగ
ప్రబలుచున్న సుతుఁ గనిన తల్లిదండ్రి
ప్రత్యహంబు సదానందభరితులైరి.

వ. శ్రీరమితబంధువ[illegible]డు రుచిత్రములఁ ద్విజన్మ [illegible]
స్వరశరస [illegible] సత్ప్రభయు [illegible] రాము ని
[illegible] చంద్రశివశర్మకుఁ బెండ్లి [illegible]
[illegible] దాను వచ్చి [illegible] వచ్చెను.

౪౮.౧. శా. తదిజ్ఞాన్ రాజసలక్ష్మణాఖ్యాక్ సతల విద్యాప్రాజ్ఞ పుష్పద్యుగాల్
సుజ్ఞానసంయమశ్రీ శంభదానవ కంఠకులన్ సుగాత్ర యుద్ధావారుల
ఛిజ్ఞానగుణ ల్ప సుమనోరమ్యంబ్రోవక ర్మంగాంబశోంచ్ఛ ధ్యాశ్రీః
ప్రాజ్ఞుండొక్కయదేవుఁ దర్శితివై నే ప్రస్తుంబౌ రెండాలోయందై

తే. సకలజ్ఞానఁదంతసతతము
సురవందిగణాధీశాల యెల్ల నియమ్యయున్
నిర్వాణపదముల శ్రీకరు,
నర్వ దిసెనర రించెసుతుఁదుపరితర్కంబుల్.

చ. అర్కయలువాని ప్రాంతిఘ యుద్ధాలుఁగు మంత్రి తనంరుప్రాప్తం
దనుఁదుగనిశ్రయ గురుపలదంబునఁ దాయల దరంబువేల్పుమ
న్నీనతఁదుండదాజ్ఞమది. జేసినాబ్రాహ్మస్వయంభుండనా
మును నవిష్ణుండుసెందేషు సమంత తరంగ తత పుణ్యలోకమున్

క. రాజూస నంబు దైవని
యొంతరంజిల్లమంత్రి యయున్నలికైఁపం
గాఁజాలక పూరవిపుస్తం
తలంజితలువిద్యాధులతునుమర్మములసంగన్.

గీ. రిపులు వశలు సెనతురె నెమరించినదై
పట్టాభించబు నగ రొంబ యయుఁజులప్పురెండ్ల,
గడుఁగ రైనెత్తరైనప గ్రామముననం
ఖేదపాంధీప్రభుతవంక్షు బు మింపగనని

క. డొంపంబు వచ్చెం దగదుగ
దాసోహాస మిప్పుడనుచుం దనసతి వెంటన్
రాసభ్య కృష్ణసుతుండే
యోపను యలు మది తోచె తచె యతర యలుంబు నని యున్.

తే. తరి రగరథభలాదులల
వరధన మంత్రి కింకరాం బ్రూవర్ణంబులు వే
సరసవిడకాండిరని యెన్
బురి వరగామయు దాలు యొడిని పుంగ పుత సురాల్

క. ధనధాన్యరాం బ్రాణిలుఖశిలా
జీవల ప్రియులం బాసి పోవ బూంచియుత వెంటన్
బాసుత్రైకాల ప్రియ యెలా యుది
యెడ దోడనె భూ శ్రవజ్ఞ క్రిసలాగం బునియెన్.

చ. అతని తివంత్రైసఖుండక్షై పరమాత్ముండక్షైన సింధుసం
తతమయబూడి తా బుద్ధిడ విహారిగుస్తైత్రవలుడింబపాదా
సతిపమలున్న చోట వెలుంగ దీలత తత్పురిగాంచి శైలకవ
క్షితపతిక్షై భవిష్వదకె తిక్షలుదక్షిలం జోక్షిత్రిదబాం.

క. వినువంలయు శోనిపురంబులు
వనములు వీక్షించి యంతవాంఛనలయం
బినసేలప్పుసగ్రవర్శవయు
గనియెలు కదిలంలయం బులగాంచితివ చయున్.

క. అందుఁ సరస్వతి వేడుకా
నందంబున వెలసె తెలుఁగు నరసంతతికిన్
డెందములలరెడు తెలుఁగు కవి
లందిచ్చె నయిల్లు వరము లతిదయ నెసఁగన్.

సీ. బహువిధ వస్త్ర పుష్పాత్తర పూలగుంభ
పాత్రికోపకల్పనయువారు
భోగ్యభక్ష్య భక్ష్యతత్పరవంట జాపీలల
లలగందర్భ వేల లాంఛపువారు
పలుందివచ్చరుసగాములదుపు వెన్నెలలను
పైడు పాలపొంగళ్ళఁ బెట్టువారు
పెయ్యసిప్పా రాసంత వీరుస రుక్మ తద్ది తెలుఁగు
లోడలఁ గప్పుకపడియుండువారు
పారపేదుబిత్తులగుగుతు తెన్నెయువారు
సంతతమువర్థఁ బదవులు సల్పువారు
నై బసా ఘు తెలుఁగు వారలెల్లఁ బాగె
వందితముగాఁ బెద్ద తెన్నుపాదు వెంబ.

గీ. చంద్రశేఖర శర్మ యదు గానసాంతపుఁ ద్యాగురు
నాలిచెనె మ్లేచ్ఛులు తెలుంగుల దేవులఁ బెట్టి
శారదా విదానేలు పుస్తకరారయ
మెచ్చి యేలోయర్థ పుస్తకం బిచ్చె నన్.

క. వెలపునదిపదువు తెలం
తిరుప్పు తిరిగి బడి మెుల్లంగి మొలమొగ్గలం
తెరపురితివచ్చి లేలరయింబు
గరిమన్ దశి ఊం ఘుశ్వ తాపలంగం తోస్సోద్దిన్

కె. పరవశ శాగస్యు గౌవి భ
విరహంబునసుగుణ బలుమిత్రింబు వినన్
వెరగునందను సొగ్గ శ్రుతిన
విలయుపురము త్రితీతి మికోంగి తింబు తెవంటే.

గీ. అంతః దత్తేద మదం యుక్తింబంతరునలునా
నిరుపురమును బద్ధ యునఘు లాంఛనలయలు మేల్పడు
తూలుం తూలుం తాం త్రుప్తి తూలుటలారు
నలునుమునా స్తోత్రిమ స్వభావ లితెలుం ను.

కె. త్రితాపితనా యులపలుతెలు
తితితతన తెలన నొడుప్పున రంబునతనుసం
దలల తోని దర్శనస్సైన
కైతితోమం దంర భ్యధ ంబు చెప్పినతండుల్.

తే. నాయకుతాం త్స్వ ముఖ్య పొగడుచు
క్రోంగాస్సు సాంయుంతనాను బలుకి గానాలం
లేను రాత్రి వశ లు తుంది దాం
ద్యాగా వెంగద యప్ప తావేశ గలనెవెళ్ళి తూం.

సుప్వానితీవ నిర్ఝనైయు సుర్ఝునై యయాంశప్పవేంని యయందమూ
యవ్వాలలరాసుడా లిన్న యవ్వలనే లేగసాలు వనల్లలు
త్రిష్టిరిబంతాపంతుపనగుబ్బలని ల్లరమూ తెలంపవా
త్రివ్వెరరింపెదానితల్లు తుస్సిల్లుతుంగులు తుర్వగల్లేలు.

మ. ఇలరాజ్యాదివిభూతిపో యెడరగఁబోనా బంధుసాలంబులో
నిలుపత్రాని యుత్తిత బ్రోగసురాంగ యోరాను యుత్తింటు న
నెవలఁ తెంగురాడు ఉదుస్సరంబయునఁగాక మొంనిర త్తనము
గలయుం బ్రాణములుం డుపోతునితనితో బయంబుంరా వెంట కీ

శా. ఆనని కి యుప్పత్తాను వ్రనిమి తంబైన శీసుజంబుందనీ
దెన్నక్ లేదళ్ళ జోల్ల దారిలో తావనేహాంట్యోదట్టింయ మో

49. ఉ. తుభ్యాం గాదని యలండూం భున తా యుయ్యూపయం తేరబ్బైనిబో
పెంజి సూయు యుసూండు బాన్క్యమయుమనంగానం గతోనస్సాం.

క. వెంటలసు గంధిచ సురుగ్
మా లూడంబెట్టగ దొంతవల్లడి హెూసుగా
మాలెటునా జో తెూ తెనంగిన
చిలుగ నాని ల్వేదై జోవములన ల్పో.

తే. మమతనగు సూడవెనెను
ప్రమదదై గడా యుపంచు బెలపలతెూత
త్రమముల సత్రేలు లాప్పి కయ
నలమగుత్త ల్లే దమడ బెస బల్నిల్లుం టుకై.

క. కాలంబు వానికి గాంచ
మతి విధముల నవన్వైన సురయు నెల్లు మనంతున్
దైవత్వాతంబు దానాదన
నానాగతి విభేంచు నేదయుక్తి వర్షన్.

ఉ. లెమ్ములు రయంబు నంబునన దోష్పలకు బ్రాహ్మణోన్ని తెల్పగా
నెమ్మన ముపృహింబున ముదావిభు జైంద గ బాయుగట్టిం
. జ్ఞానమ్ములు సవిత్త సంపదలు నందర సమ్ము దివి సమ్ము గాగ
యమ్ము మియు సంగు తెమ్మ నిసనాగ సుమాసరాత్మన మ్మురుగ్.

క. విశంఠు సమ్ము నదళి తాళుం
డను పగ మంత్రీశ్వరుండు నిబంగన తొడన్
బను దేవగ ము ష్వ్వర మున్
ఘనమగు వేసవి నిద్రోవ గద పురుసుండన్.

సీ. ఇలగిడు చుక రుమ్ము తిగయం గసుడి గెలుచు
నిలువ తపస్ని మానిలమువివ
సతిలపలూ రితమలూరింలు ములంబులంతలూ
కెంబులనింతెంతెంబు గాగ
మస్రి గసంఘములల కుమారి బ్రహ్మంతిగ పద్విం
మల్లడి గెలి మొండ మాపులదర
నవని బాలులు వాయసి యల్లు నమింబడంబు
పెల్లుగా కొండలు చిల్లు గాంచు

బగలరోయియగము నై క్షైత్రైభానందదీప్తి
మెండుగు తేనె నన నడపులఁ గొండ వెల్లిఁ
ఖండద వనవహ్ని కేలల మండుచుండ
50. ఆ. నిండు తేనె నంత త్రొక్కుడు ఖండశిల.
తే. అప్పుడుదుముసు ఖనందలఁబన
నెప్పుడును తలఁగను దప్పిని బాడాలు వులన్
గొప్పలగొను బలు తిప్పలు ~~దెప్పరమగుచును~~
దెప్పరముగు బొమ్మల్లు బ్రుక్కి తాము పడవలదు గాన్.
క. ఖైరవు చొరఁదపుల గువాలన్
గోరరి చయర క్షేత్రములను లఁగుండని బోలుచున్
మారుతుసన్నుతించయు చు
భూతరని పొలుంర ప్ర~~[illegible]~~ద్య (దాంత) పాదాశ్రం బొరఁగన్.
సీ. అరవిందసెట్టు క్షేత్రమ్ములుఁ గుబురద్ధశయువీల
నానావిం ఖాగంబులలతగంధ
బైపోడి తెలగుచ్చి కెప్పుటల సోదలఁ గప్పు
బడలుపేములు బూత్తింద్ల తెలుసందర
దగదిల్లు తెప్పకత్త్రోశయు వాక విడెంపు
మొంపు దంపెనగెడు పెదపు వెండఁ
గంఖువులఁ బనిలఁ గతిఁ బూఖియుగతిపాడి
యుక్తి మూపాదము లొప్పజేపోవ

నెత్తురులు పొంగ్గఁ జిప్పిల నెలదడుగు
తొడలు బలు గడగడ వడఁకెల యు గదలవత్తున్న
భవ్యగుణ రా ధావు సరసప్రభాలలామఁ
తలఁపని ప్రీత్రైనఁ జెందు మెదంబు మరిని
క. అలయ్యాని నిదేఁదఁగఁబో
అయుమ్మ దెరమ్మ నుచు నాఁ తూసలఁ బొడ్డెం
చుమ్మ లాతకొ గనెలుబులు
తెమ్మ గుసెలకమజ్జీగాంచి తమితిల మిపులంతనే
క. ఆవలిపులుబలుపుదిలుపులును
నావలిపులుసుగాంచి మొబ్బి అయు ఉమలుప్పురమొ
తాంపుగని ల్లిచుఁ దెతియం
గాం వెడతెయలుగ్ రలిబల గాఁనతతయఁగా.
సీ. అప్పుడా దంపతుల సుండెఁ డసుబల ~~[illegible]~~ నిప్పి
తెఱువనరంబు నెంత్రైనఁ దైత్యునసుమ
దరతి యయు వజ్ఞసెత పరసీవతంబు గాంచి
యెలుప్రజనెంతెప్రైతిని నాస మెస్రైదైన.
క. తరతెరి తెగు రియలు బవన
బలభిందు దంష్ట్రీనెల్లెలరుబులందు తుపా
సరుల కొసెలల రాసుల
నెరయిబు నరయొఁగసంబు నిలువు నిమెదుటనే.

సీ. సారస్య విమలాంబు పూరస్య రమలాని
వారస్య శైత్య శోభాదారమగుచు
నందత్వ విరిబారవిందత్వ మధుకరం
నందత్వ విలకరందబృందమగుచు
మందత్వ సౌరభానందత్వ మలయని
ష్యందత్వ తరగాగ్రహారాందమగుచు
~~గాంతత్వ సతతత్వ శాంతత్వ సుమతతుల~~ సేవిసాంద్రాంతత్వ సతత
శాంతత్వ సుమ తరుస్తాంతమగుచు
బ్రతితతలపాంసపాళి కలితశీతలమగుచు
కలవిహంగమిథునకలితకిలకిలాంయు
మానసభంగసంగీతమానసమెంత
సరస సంచారకాసారవరముగంటి.
చ. కని యదమందిరాయత గవాక్షమునం బ్రముదంబుదారగాం
చని విసరంగ నీలయములద్రాక్షపుపొదలు బద్ధపత్రపుంజ
పెనఁచు నలంబుగొంచున వలెల కెరటి దిని వెన్న చూచు
వినువుల యున్నతైత లవ్వనుమునేరసుతాం బిగార్చెరె.
తే. ఎవరు చెప్పు దుఃకా యలయల్చు భూమిగర్భంగ
దిండ్లకొలలఁ బాంగ నెమ్మనులమలంప
నెంత యలపు పదచందనము యలంత యెదల
గుబ్బకేనిరిపదిమానిపూర్ణమెల్లుంయుంత.

కొంత తన సుతుప్తి దెలసి కొంచలి కోనల జూచి పెరయం
యింత కొదుష్టాం తు ఫలు యెమి యొన్ గ్గ్రసి పెట్టి సదా
వంతల పాయి గొసి తనివార లయుండి నమొ వు సుర్వమొం
నింతదు రంత మెుండుదురె యెగిలనె ంతయం పాపకర్తి సేరా
తెలియు వ్రిష్టి చని వ్వరిందు రని యొగ్రకసర్ధైర మొ యలం బుసెగా
వెరిటూం తొయుర కిల్బు వల్గ్న నిలుచా సంబొంధ సకెల వా
శలరక్షించుచు దానికుంటెల తంగారాదిందు నెంద్రైనసున్
పెలయం జూచెదు ప్రేమ్మనె గగనవాకెదెవియుష్ట్రానే
అంతౌన త్రి స్పతంత్రైన తద్బూచనంబాల కించి యెుతించుచుక చింతించుచు
స్తుయంత్రైన మిత్రవియోగవేదనంగ టుకయుంబదియుస్త్రీయూత్రైకంబుక
హయుల్లస్సనైదురానినివృయుందిరుగుచునరరాత్రియుదుష్టసత్వ
ఘోలంబుల మెప్పించుతదవాంబుపుష్పభూముల కరిబంతునసూ
నష్టూయుకదవిప్రాజ్ఞాబహిర్గ్రత్నె కందమూలఫలపత్రాదికంబులాహా
రంబులుగాత్రితోశృతితెంబగవానవద్ధంబులంబునుదెంచుచు
సుబ్రహ్మణ్యశ్రీంతకరాంగుయలంకృత్నానంబులొనరించి తెనతూప
శివరుంకనుచుశ్రృంగగిరిత్రైలావెయాబలపుసద్దైవంబులను
విచిసకిలతనశిఖదసంతరించుటంతించువెంతపాశిల్లరుచ దవం
కజాతమ్మలకుదండంబులుగావించిత్రికాలశాస్త్రవించగంబున
తీరంగంబులరపలాతించి పర్ణశాలలుకనతోరరాసుండగవార
రంభుటితిప్పిమినతురాజర్షుయుననంబు వరదరాజులు ప్రార్థించు

కామితార్థంబులొసఁగ శక్తిం గనుంగొని యెల్లవారు బ్రహ్మానందానుభూతిం బొందు
లు గాంచల ప్రస్థాచలేశ్వరులకు ప్రత్యక్షులై సముద్భవించి త్రిపుర
మస్తపురప్రభావంబులు బాగుగను శ్రీమత్ప్రతిష్ఠితంబులగు గుణసంపదల
[illegible] ప్రకాశించుచుండు [illegible] మైనారంబున సారంగా
[illegible] [illegible] విగ్రహంబుల [illegible]
ములు గావించి [illegible] ముక్తిపదంబు [illegible]
[illegible] దైవతంబుల [illegible]
[illegible] సమస్తంబులగు [illegible] లక్ష్మీ [illegible] శ్వరుల
51-ఓ. [illegible] తీర్థం [illegible]
సప్త [illegible] తీర్థంబులు [illegible] మహా [illegible]
ము [illegible] పదంబుల [illegible] ఉత్తమంబుగ [illegible]
బుతే [illegible] మహోత్సవంబు [illegible]
వంతరంగంబున [illegible] దర్శనంబుల సర్వ [illegible]
పతి దేవతలనంబున్నాని [illegible] సంబంధి [illegible]
శ్రీరామ [illegible] ప్రకృతిం [illegible] ప్రతిష్ఠితం [illegible]
సంచరింపుచుం [illegible] స్థాపనముల
చరణంబుల [illegible]
[illegible] శ్రీవేంకటేశ్వరుల [illegible] వందనంబులొనర్చి
[illegible] సంవత్స
రంబు సంచరింపనిచ్చి [illegible] సంబంధ [illegible] కల్పనం.

బున రుండి నాయను ఖుండగుచరి తుంగభూరావాదేశంబుల
నశ్వరియయుచుం జూను దెంచి విలోకింపు చుషెదంబునఁ బాదంబుల
పైఁబడినచైత్రితొఁ కియఁజేశ్రి ఖనగౌఖనరబాంధవప్ప బునంబులతు
కిల యుబు లత్తునవలనందె విని మంత్రిగందసుప్పత్తాం తంబొప్పౌ
నెఱుంగుదు వెరయునిన తండ్రె రదా శత్రు రగుదుర్గయుని క్షిలా
రాజ్యంబుఁ జైకొని వు రాయాంభ్ర తుంగ్సై సింహాసనంబునఁ గుండినవాప్ర
డసుబ్బవెడతిలి మెడ్లు నిరవ్వు నింయు తప్పయు త్రాయు గాంచంపిన
నాదాంపదేశంబులు వెదతి ఱువు నయవరయు దెంచితినని నమాపు
కుఁబరి మానందభరితుండై పునర్గ పునర్గవరిరంభాంబుగాల
చితపప్పా త్తాం తెంచెల్లు నినతెండిల్లని యెు.
అనఘుమొదుంగరాన్వవ విసారి మను సూనుంవరిలుఁబల్లగాం
బునకొని కేయూనంబునను బాల్యగుణకలివి నంయునప్పుసం
దనమునదాని గర్వ్వవిమదంబునదుర్గయుభురాబ్జత్తవి
చినరథసాంపయామింవిశ్వ జలుసంఘుము తూవరు వైభవంబునన్.
చంపకమాల. తురంగమెలగ్నియుత్మి తింయ రధరుఁడెప్పుడెూం
దురంబుల నానసంహారించితనుయావనకున్
ధరణిబలంబు విశ్వ త్రుగ్నఁ దప్పనా క్షణంబు న
పురంబులోఁ ధురికారాత్రి పుత్త్రైరంతనుల్లినన్.
సకలదేశములు లక్ష్మివిములోఁ గని వితలయ
వగిపెన్నెల్లు వసుఖమాపంచలగుచు

శ్రేష్ఠరీతి వేగతెలా ఉపాంత క్షితి మహాయు
తలు తెలిసి నీవే యు ము భాదాం లం రూపి మె.

చ. దివిషులు గమిమ్ము తెలుపదము ముత్తెరప్రతి దద్దావతాంట్లకెగుచున్
ము లుపరి రరాం ము నన్న తల సైన్యం రయ తయుగా ఘూర్ణి నట్లుండు
క్షితులును దుర్జయులంగనుచుచెంం వరయుప్పల తేకి పలట్లుమ
క్షే పమోన మిత్రులు రప్రశారశ్య సుదిత్ము గుణశోభ్యం యయు తాన్.

మ. తనమోదరాయన సాంతే దశ్రవ మునాడి శ్రద్ధ దిక్ర్సన్యాయమై
చెరె బాహ్న త్సుశరగంబున రదలుమునాంత్ర్మలాం బునరెదాదన
యత్సన వుంయతి పరగంతగాంతని తిన యత్నాంతా శత్రుశులం జుట్టు
శిర్షునన వ్యోశర ప్రసన్న క్షితి యల్ప నలుదిక్కుల్ ఘుతెలాంబుగన్.

క. తనిమలద ములనంశలమత్తా
తోనయురల సద్భక్తి సంపుల తాగృహాంపులనం
డినని కూనతాసపిం తుంటై
చనవునదం దంబువెట్టి సంక్షాంగ ములగాన్.

ఉ. తెప్పనియూ దరింపు చరలవేసెల దాంయి ఫ్రెంబ త్రైాంరుగం
నమ్మిపం బు ఛ్బిజ్ఞ తేవుతల చన్నద్ధం తయు వేదుశ్లేషవుల్
నమ్మ ములశాంవర్షేఖుభుదనసుర కృశాంపుమలతోబునమస్త రాం
జనమ్ము నోబు యుంటుములక తామ్ము ములెద శలగారాం గాళై.

క. తాళ్ళె రంజరిమూర్తుగ
నావిప్రులు విశ్రినమ్మ నిరతీ పలు తురగం

బాహ్యశుభ్రాంగములు సుమీ
భావము నిశ్చయము శివమగు గుణమువలెనె మున్నలా.
. కరస రస ప్రభవ తెలింతి
పాపుర రగు రాశిలవ్వ త్రిప్పిబియు ంపలించు
పాపతియు యాగశీలబడసె
పాపుతులు బసుపూర్తిపంతులు లసు జాగరాతులు.
: పెనుపులు పులు యలు స్వాప భులు పిలుగనఘుయిలు న్నై
తేరములు క్రిదియు ౘి నిక్షిణి గలదు
దాని స్వైప్లు ములు వలు ములు గను
నని తెలియు పేలుచు ఉచ్చి నాయిలు పృథ్వంతి.
౫ ఫ తోయియు తుం ఉ గునతనిత్రొ
యు తేజంబున దొమాడు తెలసుము నరినిన భక్తిని
ర తాంత్ర ప్షెష్టాత మెయి రాపి
ర తాంత్ర తరమలు రముబుగలులు రాబున మెలులవే
౯. నెలగెరాజ్యము గెలిరాజు శోభతుండు
ప్రాణముం బానికి కల్పితంపదలు రాజ్య
వేలయలు నుగు దుఃఖంబయి చలుసన్న
నరకి తెలు ప్రేమర మ్మునయుచిత నన్న.
౫ మట్టియలుసనయ దిక్కులలను
. దివిరితగలం బంధాల తెలుగూరిని వెదకెర్

గుణోపేతనమో యుతేహో

పరువడినో కాంతవములగను బల్లుపులింతో!

గీ. అనుచు గుభ వార్తఁ దెలిపిన యనుజు తెలుండ

కాంత్రి పవలన తధి కతోప్రమలున వచ్చి

మనే విభ పుకలమో ప్రింపవుకును ~~పోడి~~ ఖండి

కాంపులి తిర చూపింటి నిక్షరిన వార్త.

ఉ. అప్పుడు దగ్గరి ద్వారకయుంబున తప్పరిత్రా నవి

వృప్తురి తైత్రవెరదిను వచ్చెను ధృఖ్యులు యూగవుంగ నిన

పెంపగ గాం గుజ్జె బరవులోం ధవు(దంపు వమించలవాంఘనే

నిప్పయుతే గుదెంబితాని నెత్త నిగాంబతిక్కెదులు మెప్పుగనే ~~[illegible]~~

~~మ. రవివంశాబ్ధిశశాంకశాంత~~

వ. అని మఱియును:

ఆశ్వాసాంతము.

మ. రవివంశాబ్ధిశశాంక శాంకరదిశా ప్రావేయశైలప్రభా

పవిసత్కీర్తితరంగ రంగదుదరశ్రీ కాంతైకవక్షా మల

స్తవనాలాభ్రనితాంత కాంతకములకల్లోల ప్రదిశాద్రిభూ

ధవనిత్యోన్నత ఘోషమేఘ మకుల కాంతా మాధవా

క. అరివరదరితరవిస్ఫుర

దరిదరతర సరసిజోత్క వాదిరమణుటో

సురవరవరదా నగధర ఘృణిదాస

స్థిరతరపాండాక్షవదనజితపూర్ణాబ్జా।

మాలిని-

సబలబలదడాకా
సంస్తుతాత్యంతమోదా
విబుధగురుదవాంవా
విశ్రుతమహాపబంధా
వ్యాడీగవిపినదాహా
విశ్వలోకైకదీపా
సుజనశుభగుణాఢ్యా
శైలేశ్వరవర్ణ్యాంబుదాంగా.

గ. ఇదిశ్రీమదద్వంకి పాశ్వరవరప్రసాదలబ్ధసారస్వతవిచి
త్ర ఆపస్తంబసూత్ర శర్మాంగీరసవిత్ర శైవభవతత్త్వ
పాండురంగ కెలుమూత్రిత నూభవ సరసాంఢీత్య
లింగనామాత్యప్రణీతంబైన మదనమోహినీవిలాస
బను మహాప్రబంధంబునందు

—: ద్వితీయాశ్వాసము :—

"శ్రీలున్నాయువున్నవ్యాయుతుండగఁ గాందు
శ్రీలువు నెవ్వప్రపూర్ణాలప్రినాండు
శ్రీలు చూపువిలారులవని తనిచ్చెదమున్న
శ్రీలుపూరవి బున్నవారింతఫలము॥"

శ్రీ

మదనమోహినీవిలాసము.

తత్ప్రేక్షాలంయుతాంగనామూత్రప్రబోతము.

చతుర్థాశ్వాసము.

శ్రీమహితపాదశోభిత
తామరసాత్మజుకి శిఖితదత్తవంగొ
ధామములదశాస్త్రము
స్వామి మరిపుకిశేశిషక్షైలాభసౌ.

వ. శ్రీమాంయుతవధరంపుకుట్టుతురభ్రాష్టిగెరంభా యోగాంగత్వం
ముత్యాలపల్లెన సత్తిఅంగులనాటుకొమ్మరుపత్తాంతంబున మస్తం
ముసలవానికుట్టెరతనాలంరబుల్లజితునవలోకించుచు

క. తెరమొప్రేయువయలెనకు
జేరంగలరుమరాలకు చూపిన శుభమం
భూరమునెపుడుచెందెను
శ్రీరామసంద్ధిపనగగోంతెదవత్రా

క. అమనంతలోనతనివెం
తనయుండినచిల్లతారిగి యుకపటితెన్
ధనదమరిపుడివిభుతో
నెనరునచెప్పెను శుభమునెనెనసుమా.

నాపుడుశ్రీదనందనుడు గాశికంచర్లనిజైని యువ్యాయో
యీం వటతెన్నగుండె లుపవేటకి తాంబత్తవ తెలుంగునా
భావ జస్రత్రనినిలతుంబుంట గొనామిత్తు మన్నా నా
క్షేర గస ంఠరింబ్రీచితవ యుంతయుసంచగ దేవబింటంగొ
అనవుడు జిల్లపుస్రీధన దాతృబుమునిర దాశునె యుంచె
మనసిజు శైరిదావియుజు వంష్ఠవబెంపగనుం యుంనావయుని
నెనరుచెలంగ బల్లుబడినెత్తునుబు డ్లయుగళ్లబుంచు పివే
చనవున నిర్జరతత్త్వము మెసంగి సతత తులాంధరింపంగొ.
శివుధుబంవనాందుంత్రై లాంచ శిఖరి లయుంచు
బ్రాముఢ గరావులుబులుబులునుబవి సి తిల్లు
సంగసాంవునికొండసింహాసనమంగ
నమితవిభవాత్మి నెపద్దేలంగముగనుండి.
హిమశైలశిఖరాగ్రమునసినబాలాద్ర
హయుదీక్షలనజయుంపుటలిలితనర
దిడుంబడు వెలిమబ్బునడుమ ఝంఝావల్లనా
తాళమేలాయనవీరగాంభీర్య
నమరద్రుహాంసాలతాంతమాలికల
ధళధళత్ఫలయుతాగ్ర దామములర
గంగాప్రవాహసంగతిని సెల్లు యమునా
నలుపొందుతీర్థవ్యాళిసంబుమెఱయ

రంగతాఁచలరంగ క్షేత్ర రంగరంగ
రంగమిత్రాంగ పక్షిగ రంగదేవ
రంగ రంగతను దివ్యతేజ భ్రాజిలంగ
భక్తి నొసంగరా జోశ భాసితుండవు.

క. తనుగాని చేదుబహాలు తీరుగస
వినయంబులుగా దలంచ విమల మతిని యయా
సనతెలుగు గొంగ రెల్లండగునది
తెలిసి తెలుగం జప్రైశవులను తెలుప్త వెలిగనే.

క. శ్రీరంబుల యొప్ప దీయు
మీ కుందివియుని దీవు లమిపరుని గతిని
సైప్త తనుతతలమై వింతతో
సాధంబులు దురణించి నగారా రదురుడని లెలుగు.

క. అంతత దరిస్తుంతి తసత
లాంతి రూప్యమి వనువాళ్ళు నర యయిని చాత్రలే
వింతయు గల వేద్యతను
వింతగ మదిఁ దొలంచెను తయు వలతెం తెలు భాషా.

గీ. భర్తృమతి దాశి తాం భువి కేశ్రోత్రాఖ్యాయు దను
నుతనాల రచ రస్యాసియు గాఁచ రతసునత్త
బద రితా తుమ భీతా వించదపంబుదొయు
మనకాంతాఁ దాతలతా త్సాంబు నెవ్వఁదరమె.

వరములొసంగ మాంధాతృఁడు విభుఁడిలఁ బ్రహ్మ వేఁడినన్
సరితలొసంగు లింద్రుఁగని సద్ధయొసఁగ శ్రీదయొప్పు వింతనా
నరయుల ప్రదాయిన్నిఁగదు సద్ధ తపంబుచుఁ బాంబి విత్రమా
సురయుని రత్నా యింపుఁ బొనె సుందరితూ వ్యశ్వాధిరూఢుఁడై.
బలుగండభేరుండపు లయపులా యబ్జాయఁ
గయులని దాంపుసింగము లవెంత
వర తయిలయ తెలంచెగల శ్రేయులతోఁ గ్రాలవె
జ్య లులప్లైఁ బదిబాలఁ బొశ్లిముండుఁ
దమ విప్లుబ రిత్రా వింఛమునకలసు ఫణుల్
త్రిశవిన యింపంచు ముంటిసలతోడ
మాంటికంబులకౌత్రి పెంపసు రమాక్షాల
ములలెపులసు గూడి వెలఁగియుండు
సకలసంతుబయంబుల జూతిశైర
ముడఁబవిశారింపు ముసలపు పా త్స్యమెంబ
బది రితా శబ్దా ము లయసాంజి భవ్రుఁడగాంబెఁ
దాంపుసర్గా ఘయు దళితాఘుల మునుదొఘు.
తే. వ్రబ్రనశ్రీఁగని ఘూసురుఁ
దన్నంబగులక్ష్మీ తెలాని జూంగనతోడన్
మెచ్చుగనతులఘుయింపఁగ
మెప్పునుఁ దన్న తింపఁ బాగళిపుడుఁ దేఁతెకుదాన్

క. వరమిత్రు వేఁడుఁడనినన్
పరిపరిదండంబుపెట్టుచు మాంహాంశ్వరశం
కరరుద్ర మహానిసున్నత
కరిరాననవదమనదేవ గరతంత్రశిరా.

క. పారశింతశపరమశివర
సురగిరితోదండచంద్రపూర్వానలభా
సురలోచనమువిప్పింబుయు
శరదాశిరగాయు యుబ్బాత్రిస్తింతంబులరన్.

సీ. వేదంబులునునీవె వేదాంగములునీవె
వేదోక్తసత్కర్మవిధుఁడవీవె
యజ్ఞకర్తవునీవె యజ్ఞభోక్తవునీవె
యజ్ఞస్వరూపకర్తవీవె
విశ్వంబునంతనీవె విశ్వేశ్వరుఁడవీవె
విశ్వంబులోనుండివెలయుదీవె
జీవాత్మరూపుఁడవీవె జీవుండవునునీవె
జీవకోశమువావె జీవివీవె
జ్ఞానస్వరూపుఁడవీవె సుజ్ఞానవీవె
చిద్రుఁదవ బుద్ధుండవీవె కేశవుఁడవీవె
బ్రహ్మమునునీవెయా పరబ్రహ్మమీవె
నిన్నువర్ణింపశక్యమెనాలతంత.

సీ. అవనిరతాన్నకరుండు ప్రత్యక్షమయ్యెఁ
దివ్యక్షేత్రైన రమణీగిరి తెలుగుదేశ
మందబుద్ధిని రాబోము మహిమ మహోర
వైభవసంతానమడిగెదనసుయు ప్రేమ నర్సె.
తే. తరుణ రాజీవ తీరరసధారలు
వహిలంగనస్త్రీలంబ తిలాయు వాసు దావిలవాసు
ధీరమతి మహిమ సంతానము
నడుమ డూగా విపులము త్రినడిగితి విగడా.
తే. మగులయొకఁ బద్ధరాగము
ఉ. ప్రగుతిఁ గనఁ జెలఁగి నల్లు భామలలానఁ
గురాపాండ శ్వంబులఁ గడు
జగానవతించి నత్తురమాతితాము రాత్రుల్నె.
తే. పారిష్మానందినిడి [illegible] విమల
[illegible]నమ్మలపాడు తనునై క్షీరాదుతోఁ ప్రా
మ నమ్ము నగము తోఁ ప్రథన
రాష్ట్రల తోరఁబరల తోఁ బ్రనందయుసుఁ దల నగాస్నె.
మ. నగమ నవంశింబు నిలసాధు సుధాధరమారుమనుంబుశ్రీ
దగనిదియు స్మ చెల్లమరి శైనము శైనపుశ్రీగు రెడెయుఁ
వెగటు నయుంబులాఁ గలదె దేశ్వతు నైనమునల్లుచెల్లినా
యి గునగునంబుదశ్ర తాంఘ్రుని భావ్యయుమన్న గర్భ తిష్ఠె

సీ. స్థైర్యోద్దేశ సంతతి యని పూస్థానములగు
నచటుంపిల్లల తోడ నేగాడుచుండి
అలంతి యనుసుగా లకించలాచున పుడె వచ్చి
అలగజు తూఁ దెల్పునా యయమ్మ. యుగ్రహములగ.
సీ. వేశ్యకైనను జెల్లది విధవలయంచు
సనలు నిందించిన ల్లుదరానఁ దెలియంక
వేశ్య యుగురంచు శవియుంచు విధమె చ్చేంగ
వారిదలసతి తూఁదఁ బ్రైసు నంతలోన.
కం. ఘృణాశపింపఁ జారెసుము
ఆపారి కొట్టెరాక తిరుతాంచితసుమ్మా
యలూ కొటలంపతే యల్లా
నందాసములు దగునే బాహులుఁ బూలునలుణ్ణన్.
కం. వెూ ఠలదిగాడలునగను
నాఁరమునరిరెసుక్ష వింయసంగనత్తెర్గ్ర
బారవరఘూవల గెరయుగులని
నాయలూరనెమూపములఁ బునియొగంతక్కపురకిన్.
కం. అలుపాంరచని ళావి విమ్మలుఁ
దలు తెలనన సుఝూబయల్లుతెంలులవరూఫలే
తలువలులను ఘూలలియలుంచెదు
తెలయులలతనాలుఁ బాల్పుత్రిప్పితిరెూలే.

. నేనెం తగురవించిన

వలాన పుగోదులఘుగాంబులపొంకెము మెచ్చెన్

నేనోటురనగా గింబయు

నాంనదంయి వని లైవ్ గూడుగాని వసుకున్

౫ తులనిది నిమా వలు తుటు

గనిదాలని నిపింపె గంపెగయుబ్బి శిలెనం

బనవిని నారదులుడురుబ

కుజనన విన్నానహారలుడులవిమెటో నగిత్తిరనన్.

౬. మారుఘుటలబనల్లు పనిమాపదిలెదెయునం శ్రీమకో

నారదతెల్లావల<u>త్ర</u>రశనా మలను గారపరశెల్లుకెన్

జరివరంబానం ~~[illegible]~~ గనదిని <u>త్రి</u>మెయుంగదె నన్నెకానయా

యాంరలుదెబ్బబాపుడిదియు క్రీడలాం దుతవిన్నా జారరమున్.

౭. త్రిరుగాన్ సుద్దయు యుది

గిరి బుకు విని పింగునసుదుగెలవాన తినుకన్

గిరిసంధది కనసిడి

దరమెగణాభశ్వడెలతుధనరాబసుతా.

౮. [illegible] కెలం <u>దెన్నై</u> దొరవనవున

సుందెదలనాని తెరినిరామునలనిశికెయులబరమున్

రెండుగుజెడి యుంశిలయువు

దంద మునరులన రన్నా దొం దుదనిద్రమ పేలా.

వ. అంతనక్కైలాసగిరిదరులకుఁ బెలయొఱుయఁగ వ్వింపుమదియు
బాష్పాంబుధారావర్షయోగంబునకు స్థావరమాతృబంధుశంకయు
త్ర్యంతశోకాంధకారంబు గ్రమ్ముచుండ నంతఃపరితాపదండముఁ జె
భూవలయంబు దాఁటి యనుదిగ్గజగణంబు లుదుఱుదలంపకయుఁ బాపోఁ
వాంఛార్థాలానికత కాపట్ట్యపరావాదిదుష్టసత్త్వసంకీర్ణాదిశృంగ
శాఖలైన సతీహృదయవిహారశుభమార్గంబున కుంభాదీ యయ్యొ శాపమార్గ
ములం గడచి యాప్రాంబుదయంబునకై గ్రాంత శాంభవానన్నతంబు
లయిజ్ఞగుణయుక్త మెుక్షమార్గప్రాప్తికై సృష్టి మహావర్షంబు లుం
దిర్వదినుపులుగలిగి వరంపులుండ నెప్పటిదప్పిదుతాపదారయంబు
మునింద్రుదంభ్రమతుండ విప్రులుంబు త్రిందణాబావతానంబు
66. ఉ. సతీసమేతంబుగానట్టి తాపాంతరంబు లతిలంబులై యుభయ విరలంగా
నతి విప్రలపింపన తొలంగునపు నల్వురు వేరుకొండు పోకుండలవ
కుంగారవాంబున నెలుంగుడు నెలువి త్మ్యయ నాకంబు నలుంబున
యింగజాఠిభూలోకంబున నరుకపంబున న్నునసంపదు
ననియుఁ దన్నుతిత్రంపెప్పులఁ బూచెదవాయునం జోరంగలవనియును
నారదముని ఘునిపోతఁ దెలుపంబదీ యుక్తవరూపతత్త్వంబునఁ
బురంబులకుం బ్రవేశింప యుప్పుట్టగాంబున మహ్యాంగనము
సమ్మూహంబునన్నిలయుక్త విశేషంబున గాన్తిమయ తారంబు
న్నుళుఁ గంటుకుఁ గనిరింతె యునమోపాన తిన్ను నతెలంగును వింతె
గదాంధ ప్రాశ్నంబు పరింపతిఁ కుమారనందనానాయందుదయ

ఈవల ఖండవ శిఖరముచున తోని కరంబు వాడిబి తత్ప్రభాంబరాబున్
ఖరతేజుం డోలి పదంబులం బడిన నతండును మహీప్రజ్ఞానంద్యై తెలిసియు
కెలన నండె ఝుచు మేని తిరిపెంగ దాలు మొగంబు నండె క్షితమ ద్రిదులు
రాలించుచుండెనభుడు.

i. గారవమున నను ప్రాణి తరుం
దారా యతిమెట్టి యరా త్రయంగా బలురా
వీరముల నతి నెబికను నెరుల
నారయువి రెండు: బో యుర నమ తమని యనె.

3. సరగున లంబులెలా రుబిజన త్రమనారయు పాత్ర పిమ్మటన్
గరగరి పల్లవెం డ్రుతలు గల్లు వి తారల తప్పు వెంచు ది
క్షీరి చెరచూపులుం జరయు గ్రక్కున వన్నె తపుం గ్రొమ్ముత్యా భూ
పరుసను సన్ను డో మొదలు కానడు కడు ప్వాడు యద్భుతంబుగన్.

. ఎప్పుడు దవ్వె నదారి
ఇలరవనమున సుందరనినిన నరముదా
నెవ్వలర దూర తునినన్
దవ్వారి యలు దతంబు చూపె దప్రమ్మసుచున్.

: చెప్పవి తోలు పల్లమణి బింతి తురాయున నొ ఖతోరమున్
నిక్కిరల ఘసింగి నియు నిగ్గు పెడంగు ఖగా వి రంగియున్
గజ్జల తెంపు తెర్లసము గట్టిన తొయ్యె ఫలంబు తంబు మే
లట్టు ఒకైన యము ప్రధవళాశ్వ ము రాండెరిగించె దూడగన్.

కం. చెంచుదొరయైనను సామీ
యెంచఁగ మాతోడి దానికి ప్రియుఁడు పుడో
మంచిది లకుమన్న మాటలు కిఁ
గొంచక చనదిచ్చునన ఁగ మకుటి తోడన్.
కం ఉదరంబు స్రోలితమాచె
మదవత్తమరొగమ్మ ఫ్లెన మనపుతమైన్
గుదురగు నశనంబును మది
సె
ఱు రాజుకొస పెద్ద దిగారా.
సీ. ఫణివేషుఁడు నాయమ్మ యిరంపురెపుడు
బ్రీవాపురమున ఫ్లుడో యిగనిచనిమ
నిబ్బరంబున నశనరత్నంబు మెయికి
మరిప్రొనాయిని లివెలు తనకు మాంయమచ్చె
గీ. అంతయుఁ గన్గొంచు నెకవిర్తం బా గు
మునసుంలయు నాగ్రన వనితమింద
చను దెంచి నలుదిక్క్రమతెలవ్వారి
ఘనులనిదిగు తాంచి కల ఁచఁ గుంది
యశనంబునాహిరాదన క్రమముల వెలి
తెలియఁ బైరిమిగాం గలరెం యుంతెఁ
గడుఁ గనిన త్రిమంచడియట్టు ఁదురబంబు
చనుపైలవడీగఁ జెప్పనుచునె గని

చాలదప్పి నిచూచి తిసతియలుఁ దాను
కులగౌరంబు తమ స్త్రోత్రి కుంజరోమ
నెలకొలఁదివి యలు గలిమ్మ కటాక్ష సృష్టి
జనపతి తయాన నెలకొన్ని వేసవులతోన.
ఉంతపసంతోషములు
నెల్లొంతవయునంతారవావసవెగాభంక్తై
పంతగున్నాంయారాజుం
బంతియలు వేడుకం చుచుంటుం నయవుల చింపే.
బికుదధ్వ జూత్రుమాభ తమనా క్షోందన
సెమిపలుధ్వాసుల్లిని నిముట్టఁ
గరిట్యాంతారానోత ఘుంటూరవెస్తూరి
దిక్కుంభికర్ణములద్దివ్యు రానగ.
నెడలెని ఘెూరకపోలశా ఘూషములే
వరక్షైల తలకు నోళ్ళల చెరయ
చెలులలక్ష్మాత్ప లోపబలు హెూలుకెల కలా
క్షేలులతాళాతతుల్పగులు పాలు
నిలగడ గడవడంతబిక్షైగయుని ష్టి
శంభువు దివివలుష్టి యుందు తారంబుదెల్లి
సరభిసంబు నవస్త్రెరాజుస్ఫ్రెడుకంఁడు
విమితెక్ళుడునాతారమునాను; జ్జొక్తై

గీ. చెలువ్రియురాలు చంద్రునిఖూ బనప్రెదె
తెల్లి యమహంకా యమలం ంయగురు నెకెరా
చిత్రీంగదమూరిప గవసాావితినేంటు
పెదకెందగుతోవతగికెంబో పదములనందు.

తే. పల్లుందలు మెల్లుంజలుంయుగు
ధల్లుంటెపుయసీన తెలుంరుదనుంఘుల్లుహెాన్
దిల్లతతెాజిబిపుత్రున
జిల్లారతయెన్రైయి తలలనింగిగెంసొగుయన్.

తే. శ్రాందరించు పతాలుగంచిన
యెుదదిలుపములుంగెంలు తెంలుుని దియపుల్లులవత్
పొందు తిరుగడంరాష్ట్రువుగున్
గెుదు కత విలుకె కొత్తవెల్లు గురారతెమొసంగన్.

తే. ధరసౌధరములలలదము
దరల కర రైంచుపల ధారలమూద్రిన్
లర శరపరంప రయిపడి,
ఖరంశింబయదబ్బుందెరవెవలములుయుఖ్ోతన్.

తే. పనిమిడిఖులములు పెంటుం
ఖనియూ క్రైపనుజెలుంగుచతుశంగములన్
ఘనపత్రుతూర్యుకశిబిన
తెలుకంయమునుండెపూ దైరా ఐెలెమ్మ పయిను పెయిరుండున్.

తొడిఁబడ నుద్ధతి రథము దూఁకె నరాతియలు వీవ్రఁ వేగ్రవే
కెడఁగుము లెందఱైయెవరుఁగాగ తలయుంచఁగఁ బ్రూమ్మదై చెరిన్
వెడలితి తమలుగ్లు నక్షులతో నెక్కైద షౌవెదత్రంగ ద్రైకేమే
ముదపరత్నిస్సైని నుగ్రనియుతె కెనగెఁ బరిమూర్ధ్రసంపదనే.
ధరలొండ్రైదాంత్రనై పక్రినిల్లొనుమునాతేజోధనుండౌ మురా
యోరిదు ఘయయు మా పెల్లులక గహంపెలుండెంజ్వాలుం మెలుంఱున
శలుంవ త్ప్పోంబునై యులుంగమా తగదు పెబ్బు ల్ప ల్లిఁగాపూ యుర్నన్
పెరింశౌఁ దత్రవెపు పలుం మెలఁగు ఉ వెన్నిఁ డెళ్ళనై బలుం బెదురుం.
అనిసుని శితశరములు ప్రేలు
చనుమొనగాం డుంగనె యుఁ బడి తెలఁబడె
ష్షనరథము మూఁదఁబాష్పన
యుసుపునమూ ద్రి ష్ట్రైమ ద్ర్యుయా దిక్లోఁ టనేబో.
అద్దిరపద్దు గరధితులు
వద్దనెనె మఁ గొనసుమనుంగ వసుధా శుఁడెతుల్
మ్మొద్దామం కదాయోటుఁ కి
షెద్దలనుము వలములతి రినిబుూదత తాంచునే.
అక్కుడ యాదవద్మ్యులు మహాగ్ర పాంచ్చత్రిఁగఁ దంతిరాంమత్ర్
మొుప్పుమిలి విచ్చెఁ మెల్లనికిమాం మునకొ ధ్రువిఘాలు జాల్లునా
ములుళ్ళుడెలొ కెల్లొవధి యుంచెద మంయుమెనెప్రమిత్రైస్తై
గుణుణఁ మూలుకెల్లొఁ ఛవి మా ఱుల పాలు దుంరంచ యుద్ధ తినే

చ. తురగములు తూఁగెఁ దంపిరఁదులు తూఁయుదిముద్దినయోధవీరులు బం
ధురరథదంతిఘోటకరితతులు ఖలుసంఘములూఁ గదుంగడున్
బరిచన రెంటబోయనక బాయక త్రుళ్లెడువీఁడులుంగునే
సిరినిశితాస్త్రములు ప్రియలఁ జేరి కలుంగప్పుగ నుత్తరత్ముడిదే.
గీ. ముద్గరంబుల శక్తుల ముసలములను
ప్రాసములఁ దోమరంబులఁ బరిఘములను
చక్రములఁ గత్తులంబుల సబ్బళములను
పరగనినిశితబాణావిధ సాధనముల.
ఉ. తర్జ్నుఘోరశాబలుల ధారాధరాంధకారశంబసంఘుతూ
ర్వమ్ములబ్రాఁతలీయుబనియుంబరములుంబగిలింపసింహనా
దమ్ములునట్టహాసములు దద్దయుగ్రధ్వనులొసైప్రమఘుల్
గ్రమ్ము శంఖనాదతననాదధ్వనుల్ బాలకయూత్రఁగుండితన్.
ఉ. చెన్నెసుజిత్రసేనుదు రథపునేనలు బెట్టుగాఁగ్రుచుండఁగా
నె ప్రేతవచ్చె నీయువధియూసు కుమారులు నెంబునేము దిం
బాప్రేఁగఁగులంబుసేము విరిబోశలెత్రులాచనళవదిక్కునా
సెలసీము రుములందెవియ కుండెను నీ తనిభూసులరాగ్రణీ.
సీ. సంధాన నిర్ముక్త శరజాగంబుల తూపా
శింజినాతంత్వ తెబ్బైవఱుపఱుకు
పుంఖానుపుంఖమై పాదమెదురిబదాస్త్ర
ములు బయిరి రంధ్రముల గఘుయుంవ

వల యుధనుర్ఘోషా జ్యావల పరిపాటాగ్ర
తోడ్తో నతపోయాత్రంబు దలిలు పెనగఁగ
హా రిరధఘోషలు త దిక్కరిదూర్ధతుల మింబ
తేదగె దల్కై జూరిచ్చ గతులు చెరయ
నభుండు దెప్పెరె రాము భద్రార్జునాంప
గాంతీనయు జూమద గుణ్మాల తార్క్షికైక
తౌశిలంబులనా శ్రుత్స్వశరవయుగాఁగ
ప్రధన రంగంబునందు సర్వజ్ఞసుతుఁడు.
సీ. తొఱతొఱతె చెరయు శస్త్రల వివిధాయుధోం
త్రైలు తటిల్లతలుచె తోఁచుగాఁగ
జిలుబిలుదొరఁగు ప్రస్ఫుటశరవర్ష ధా
రాప్రాంరదములు బెలుంపు రలు సుజెదర
పెళపెళమగు దుందుభిప్రతిధ్వాని
ధ్వానుల బ్రూలా వారాలోద్ధతుల రంగ
నతినతిగాఁగ ఖిన్నంబు తొపలుప్పెన్
అల్ముతేస్త్ర వర్ష్యాపలములు రాల
విరిసెనప్పుడు రాబుశైతశశికాంద్ర
మంగలదుర్లయరా జ్యాసైన్యంబుదంబు
శాంతి రఘుదొప్పెల తత్ర్కర రోజ్జుమాత
సాంతరాసామసతాను ఉధ్రాతమగుచు.

వ. వెండియు.

సీ. తూణీరయుగళంబుగా గట్టులను వ్రేలంబంది
కార్ముకాప్రకీర్ణాగ్రములు దాల్చి
స్ఫుటమగు రుద్రఘోషములను భూరిశ్రవ
విస్ఫురితంగ ప్రాగవి రచియించి
తుండ శాఖాపతిత తుండితతు ల్యాప్తి ~~రథ్యాత~~
రథ్యాతతు జీర్ణపత్రములు రాల్చి
అతియోధ మస్తకాళీఫలంబులను దున్ని
గుడిగొనఁ భటుల మాంసపాదులు పడి
యుం శమనుతను తనూజ రఘురాములంబు
ప్రతిభవాకు గ్రాత్రము నీకె మెల్ల
చెల్లె పల్లవపు తీర్పగా వెదివిశ్రుతగ
జ్ఞానమిది యంబు లోనగు రత్నె లకి పొంగడ.

లయగ్రాహి:
వారవారిరుచుల్లరగవారములవీథులను
దొరగమియాడలుకిలా రపాప్రసాయక
శూరవర ఘోరమునరారమునుకొమునుకర
పారపుత్రి బారవయులు మారు దురుదురంపు
నారమును మెప్పు రబా పారధిగలు యంటెనపు
దొరయునభూతిము లు చెరిని యిదయంప

69.4.

పాంచజన్యము మ్రోగి వేయి నోళుల లగు తంపటలు
శూరతతుల గుండెలన్నియు వఱ్ఱ భూరమున మునుఁగంతెన్.
అంతఁ దమము నెఱ మూర్ఛదేరి యున్న సైన్యము మోడ్చి యు
త్త్వాంతము దాటి దుష్టయుద్ధ రాది పుంగవంగ దనంబునాని యు
ల్లంతర పట్టికా భపథము౦ బొన సల్పె నమూన మూపాముల్
చింతను లంతఃకాంతి లియనసై యయుయు నింత రీరా గుద్దిరతన్.
రక్తుతు లందఱుం బూని యయు రాజు దురంధార రంపు యుండఁ గా
నత్తియదు సొంయ్యబుతుంభయుష యుంబుడు తోను తుఁ జై ప్రేత పెయి
పత్తి ము బాము పృథ్వీగతి బారా వి మాంస తుచైంది ఖడ్గము తో
తక్షాణము ద్విపడి గిరథంబు తురంగములై క్రీతా శ్రైన్.
మొగనైబారలు దిబ్బ దుర్గాత పరాంగ వలత్
దరలుని ఖరముల లంద శాకిల్లి
లలొగుని తుడి యొడ ముల విల్లులుగచిత్తు
ల లశంచుచు విన్నాణములను వెరశై
రదు నొరు ద్విరోటించెల్లు వి దుఫుల సమ వెంద
ముల లని ల్పద ము తన్నా శ్రు లుబ్బుచుం
లయ శ్జాలు గాన౦ చల చలు జ్వాడనన్
నతిమిర సండిగొని నమొదఁగాంచి
వెల్లువలు తల తళ్ పెళ్ళ శ్వేల్లు దొరయు
మిగ్గము లంటు ల్లు శుభ నీ ఘనాళ ఘూరాలు లుబ రవ

మంత్రిసుతద్వయాధిపతివెంత రాజు
యుద్ధసంగరవార్తల నెఱిఁగించె నపుడు.

చ. సరిపడఁ జొచ్చి యెదురు విచ్చియు సంగరమిచ్చియు పొచ్చియుద్ధములన్
గర తెరిగెల్పు దాసల తుగ్రుల్ల తెయురస్వరు పోరు బండిలో
పుడుచుకొరలు మంత్రిసూనుఁడు తెపొలునదుల్లయు రాజు మస్తమున్
నరకె సురక్త ధారగ నంబు నంజిల్లని బిమ్మ పొందఁగన్.

చ. అయుంచ తివ్రతాంతిల కష్టైనిబాంధ నదిచె నొయయు మం
వరునితలంపు మోహిను వృత్రమయం బౌ యెయుంగరందు సం

59. ఉ. గరశిలునసస్త్ర శస్త్ర యుద్ధాలు గాలిదేవాంశ మై
మెరుపుగ రేఖ మేలయు దివి మెరు మహాత్త్వము భూసురాత్రికిన్.

క. ఇటులు మహారథదళ్ళడబె నింత భయంబులు తొవ వీరికే
చ్చెలునని త్వత్సహాత్మ్యతులు సారెకు నెన్నఁబు బ్రాహ్మణులకుఁ జో
తలుని బు సంగతేతకు తుతం బునన వ్రతుఁ దర్శిత్రుడునన్;
వలు మెఱుఁ గతే గితిరిదరిగి వారాబు మిత్రుఁడు నా లుచుండఁగన్.

చ. వారుడు ప్రసన్నమైరి రథయుక్తుడై మొప్పలు రా జ్ఞాసంపదల్
గరిమవహించి నెల్లుంతరథకౌతుకయొప్పఁగ మోరు చెప్పఁగా
ధరణిసురాంత్రగణ్య నిధనత్తు తెలిందఁగ మోము చేర్చెన్
నెడిఁ గినవారు దక్షిణతనితోవన వారిని సద్గురు జొచ్చులతోన్.

వ. అని యుత్తరంబుగా దక్షిణమత్తుల మిత్రుని మహాత్త్యాంబు నదాత్త్యం
బాండుపుత్రులం బేరులు ప్రియత్తులు బాంధవులనకు వారలయు

ష్టాలంపగూఢ వరవరభాగ్యంబు బయల్పడకే నల తుంబురాదుల
వైణాలాయ మానమౌనస్తైంచయుండుసమయంబున నభపూజితుం
డు వినయవినమితోత్తమాంగుండై కరంబులు ముకుళించి శత్రు
విశారదయతిసార్వభౌములతో నిట్లనియె.
పరమహంసేంద్ర యోగితులపావన మెలుస్త్రైయు విన్నవింపదన
సురమునిచంద్ర మాయెనతసమాచరణాసినతాశిరంబు ఘా,
తుల శివరతంబదేమి వినఁ బెంపొరెడుం దచిత్రము వెల్లనందునం
దరితని యోగదృష్టి గలదన్నలుగా పునమిమ్ము వేడెదన్.
నారదుఁడంత సాత్వికనయనంబుల వెల్గద్రితలంబు చూచి వి
వేకసుధావదాత్రుని కడించిత గంభీరమౌని నాశయమూలయున్
భూవరు డెట్టిదో యనతి పుణ్యవిధుండతి ధర్మవర్తనుం
డావిభు సత్రుభాగ్యతమలాంగ సందయయుంజెలంగు చున్.
ముదిసర తెలుప్పుదంబున గుమాన్లునెలమాన్తైలుగల్గి త్రుష్ణున
బాదలఁ గసర్లెంధ్రుయనఁ జూచి చుమిస్త్రి దుష్కృఖలౌ
పదలకి గంగలోనఁ బ్రతిపాసరమందగ మల్గిపూజ్య
బదయదరిర్పు నామగుప భావమెత్రెంగి నరేలలామయున్
నందకునందఫ్పురాకస్తు
తుందదుండదను తాంత్రి విజితక్రూమలవిద్యు
ద్వాందతుఁ బతిహింతసుగురా
నందకునుదయించె గంగనందనయుగుచున్

క. ఆదియు సుశీలనను పేరన్
సుదతులు చెంపంగఁ బెరిగె సొంపగు ప్రాయం
బాదవిసంద పెఱుఁ గరిగెన్
మదశాలి తనల స్ఫూరింపు మహిమ వహింపన్.

తే. గంగాసాన్నిదలౌనాయుచు
సంగమున భూతి నలందిన యూసారంబె
మింగ్రై తెనకె తపంబు
యుం గనగాంపెం బ్రముండె నతివలు నిష్ఠన్.

సీ. పద్మంబుల సుప్రాలు బ్రమరపుంబులు రతి
బిడులు పాదంబుల సుడిసెనంగఁ
బసిమి రాబంగారు ప్రతిమ కుఁబలుకనా
భువనగతి గాంభూతి చక్కదనర
పలజిత్తు సెలజుత్రివలు సారవిసె
పరిమిదఁబూతెంద్ల పరిఢవిల్లఁ
దక్షిణ మంత్రామృతమలు జెందువగవింద
పాసంబు చరితాధరాగ్ర మెసఁయ
మలకుశీతాక్షి తలలుశస్త్రీ మలలమడించి
నెలవు పుగఁదపంబునాయుసు శీలమెంచి
యచ్చన్నమెలుయచ్ఛూరమలు మునసొరఁగాంచె
శాంతిశీలుఁడు సాబ్రహ్మణ్య రసమె కఁదు.

సరసవిలోలచక్రపక్షులు పామరంబు గ్రమలుగాఁ దనూరుదుత
పరావరసంఘము వెల్లివెలుఁగ భగ్గపదాబ్జసపుష్ప వాసనల్
దరిగెడు లతాంతశ్రేణు లుదిమ్మ నరాజసమొప్పుగాఁజూచుచుఁ
తులుయుదిగాన ముద్దుపగడంపుఁ జెందిరి తలంబులింపుఁ బరఁగ.
అనుతింపబడు గంతులోల్లుతుల సంతోసంబు సదా సుసంప్రీతి
నిష్ఠగల వారివంద్యంబు సదత్తుమూర్తంబు నయుతునిష్ఠసుఖము
నయ్యాశిరోవిబుధాంత గాహనధౌతపవిధాన ధారగాదౌతపాత్ర
క్షీరాన్నభోజ్యాదికంబులనే నవగేహసంయోగ్యారంబుల నత్యంతము
గోత్రాంతరంధ్రై తనుంగొను చుండి యెుస్మైనాం యతిశిద్ధ్యా
యొగంబు తాని తూర్య్యనగసపు యుంబునవి కటాక్షంబునను
వశ్చి చింతితమనోరథసిద్ధిరస్తని యొసగు శిష్యాసనంబుల
రపశింపు చునుపితానుగు తపిపోతంబు పెయుంగని యునితెంబు
తులర త్న్వంబున నిల్చినయది.

పువుల పొంపు గ్రాహంబులుండిరయు భూస్థలంబ వర్ణింపఁగాఁ
సువిరవెల్లెసు గిల్ఫ గద్దియయునెలంలయిని ప్పువరింపఁగాఁ
నవముగొను యు భూషలా ప్రకీర్ణాంతి భూతియుల నఁగాఁ
నలయస్సలయు కిరిల్లు వహానప నాథనదిదశ్రై లయయు.
స్మరణిగమా క్షిపాగారసద్ధితి యూరతాబంతురాసుసో
వారపరిరంభతెలఁవరిమశ్వాలితకేళిన నివిపారబెలా
తరుణుల ముఖపెట్టాంబులుసదాను సుమప్పలుగాడ్పు టెండలన్

వరియించ సమ్ముదలా నిలువ వెనుక తిందపడు వెతమతీ.

ఉత్సాహము మొదలిడ్రా వ్యాఖ్యాలండ సన్నుతి మస్తువిశ్వాసాహోత్సై
వంచబో గాంధర్వమ్ముల భాగ్యమువ్వలంకగాం
జంచలాస్త్ర నన్ను నెలసంతతాంబు జాలు
కించియుస్వరాదనదు చిత్రమంగనామతీ.

చ. అనవిశిరోపాభగ్ననసుసన్నిశిరాత్మృతి మండితము రాయ
ల్లునదగుణాయలంకనత ఇయాదితిరప్మృతవెల్లలొల్నన్
మనసిజు ప్రైరమద్దిభక్తులు వలానసమొంచ తయంగజానసె
రనియనరంభ బంపనగరానపిప్పానదవు గాంచ మానిపే.

ఉ. అంగడియుం డాంగిలు ప్రియులంబు గల్గొండల సత్పుత్రా దిశ్రా
ద్ధా నవ్వులాంగ బ[illegible]నయుం[illegible]బు సుదాతల యుంలు నింటుంబు
వాంఛనము చెప్పుటూ నవ్వబులాంగన లంగని బోసి ప్రదక్షిణా
వంగడపు స్వనారము వెళ్ళుడు లింగలు గొర రుపవెళ్ళు రా.

చ. అనమనుతూపు మొనెదలు తొయగ సత్రిరా త్మరావా
తలనిశిత బాణా[illegible]తములు స్మర్త్రాగ జేయగదుఃఖతా ర్థిలో
ముని గిరిజుండు బాహ్యములు మోము నగ్గగను త్తరయుమ్న్
గనుగళ సొత్తి తుమువు మతిగ్రు ప్పనవెబుడుంచెను గ్రుద్దై

కవిగారి జీవితము:-

వరమదనాంగాలెడు తపోవలంబులు సుబరతపేడి వినెరమటూ
విలువమయోగ తపోధనుడొ నగు సమరుత్తులనాడతిపే

పురుషునిపైననునితానురంగుగలబాణంబుగ నేవేలజిహ్వాగ్రమున
గరిసిద్ధా త్వారాయింపుమున్నవనితా దానశివశివాయింబెన్.

క. అలయులు చని దానిపైపై భేలం గాంగ్యం, పవిత్ర
పంతగింపు, గనింతొల్లి భవముసందు
దినిచెండ్లాడుబడున నుచు, దెగువనిటికె
శాంతికేలు, తబగంగలోన రభసముగ.

వ. తదనంతరంబున సుశీలయొనర్చిత వంబున తమెస్వెజెబ్బిదానంబులు చు
నిన విమ్మట.

సీ. తెండిపై వెలుగొందు త్రోనెలపుష్పతోం
నరుతనుసు రుద్రాక్షసరముతోడ
సొంపు, జెడంగుల పొలుంబల్లు ధల్లుతోం
నుదిరియుద్ధాగం పుపోలయులతోడ
గమ్మునుసుడులయి పైం గస్తూరి తిలకతోం,
బుంగన నిర్ధం పుభరంతి తోడం,
గంపుదాంతవిదియుం పుదాం లొలంపుతోం,
దళ్లుపొంగల్లుబెత్తంబు తోడ
మెరిదంతంబు బిరి విపావాయిత్రిస్త్రి
యుత్తితారా బగరియెడా లంబుటంచె నార
యుండగబున సంగళ్లొంగారనంబంగముగుచు
నభవుండుసు శీల కపుడు ప్రత్యక్షమయ్యె.

క. చేతుం ధ్యానాయతమతి
భూతరతిర్భంగనేదులు బొడసూపవారున్
నాతిగ నిస్తుల్తో విడిపాల
జ్ఞాతినతానాప్యర్భయ్మైన నభవుఁడు వేరుగాన్.

క. ఖళ్ళిఖళీవతిపప్రజిగివ
ఖ్రాలవిఘవలుర్ద్రనిధారాకాంతులువెప్పుడమున్
బలఫలజీలుగుండెలలో
ఫలవెలిగెదుడిపకిరగాఫంత్రులసంగన్.

చ. నగధనుఫోందివిుంత్రిపురనాధులమోదులయెంత లెంటుసం
డెగనెరమోనిదినిమచదుర్గములొందుఁబుతుర్ద్రశాస్త్రము
ప్పుగుభంతనంబుయింబురములన్నియలుఁజ్జైత్వెసవమ్ముయలాదనం
గుగెలవవ్యుఁగానఁదేసుఁగూబ్బలునాదు..నడిగిదియోనలదే.

61. ఉ. మ. అనియయ్యాంతిమసోవాలాత్యతికిమోవాంబాంత్తర్లెట్లైంపగా
వనితాగ్నదితోలానయ్లుమమతిప్పరింపెవలాడెందమై
ననున్ గౌతనువెందుఁగూడదుగదానాథున్రమింపంగవి
ప్రునికాపంబునదేవబుద్ధిమునసాపాందెప్పిదుపంగూమతీ.

గీ. అనినసత్రజిజాపాజ్ఞవియురుగుడెంబి
యుభవయింపెసత్రీబుద్ధింబునందుబిని
తెండ్లియూడుడునవియుద్ధపృథివిసురుఁడు
పోరనల్బుపోకంచెనపుత్రముడపే.

౪. సాపుణ్యాగుం తోనోపలము మసంబు సంజ్ఞాంతల గంధక్షుంబు నటం
పొంచని విప్రుం దట్టువెవి వాహాంమగుం జైవినంత పాయగుమం
దావి భువిడ సాడేలలి దాంతిసుఖించు సుశిక్ష్య తంబుగన్,
ఈతను పుసుడాంత్వతివరించు నమమ్మ తెప్పమెం జెందుచున్.

౫. సావె తెద యూన తప్పై

సా వసుధైవాల స్కంధమున గసెలా
హా విప్రుని మదితులా రత
యూవగ సిద్ధంచెను గుపాల దుంబుని మెన్.

౬. తదనంతరంబు త్ర్యాంబకుండు విశ్వంభరయందు రత్నాకరపుల్లిండంబున నంశుమత్సర్ప జ్వాలకు నందనుండై చంద్రకీవర్శ్య యున్నెబునవంబంది జయద్ధామునిదాంబ్యంబున కధినాథుండయ్యె. గంగాప్రవేశంబునెన్నెన్నిశ్వా తిశిలుండు విష్ణుపాదయుండై భవంబునుండె. తాళిరంగుడు తెంతయు శుభవ తిదళి తొంటుల కుమానె విభవయునసుదయించెంగా పునసాంధుని వంచించి యుచ్చిపెట్టెండు దించుచు గ్రహాంబున శాంతిం బునదిభారము నందగు. నిజైశంబు నిశ్చితరజున గ్రహాంబులు త్యాజించివె డుప్పరుం జేయుదివేశ్య యుసంబదలంగాలిన ధర్మవర్తను కువలాంతయు పరబ్రహ్మం బునవిహాగాంబైన వాంనివిడిచి తమ్ము జెందంగలదని యుంగ్నాంరగం గతోయిదుపేంబి మజూనితెలిం గాంచున పునెలు తపదసారదుండు వేరుచా సినపనిలింరెడుంగిరి యున్నెడాపునసాననిగంగాం శబుల్లినయ యుప్పంగసాపతెన్ని త్వాంబున తసూయపతింబుంగాపునదుత్తు కుప్పు

త్రాంతంబు పర్వ తెలియుతలతుండుఁ దత్రిధాతెందును వ్యాపింపకుండ దేవుడు
సంద్రసాంద్రా కించికేరంబునందుండ నికభూమియందలంబున తుందళ్ళెము. వు
దాయదివ్య బోధనంజేసి తెలిసినంతయుఁదె పటాబతినసంతసిల్లి సాక్షా
గనదు స్వారంబు సేసి భూసురుండు డెల్లనియె.

ఉ. చెప్పుదనెల త్రసంశయముఁ జేందెను నేమ్మదిద్దె వక్త్రాత్ముడ వే
దప్పవలయునందు రూగదాసదయుంట గుమంత్రిష్ఠారతా
తప్పుల గంధిరాలుఁ జడెఁ గాంతతుర్వై యుత్రాఁ దెల్లురుగాకముం
గప్పు తపింపగాఁ బెలగాఁ గ్రాంగుని తెం త్రమమమతెల్పుఁడా.

తే. ఆనిపుడు మందస్మితుఁడై
మునియా నతియుక్తె మదనమోహిని దగ్గనే
వినసంశయము దీర్పను
వనభూమెదుమనఁ గాఁ దదళి మునులిట్లైనన్.

చ. వినఁదముకించి తత్ప్రథలు విందు శర లంబులు వంచి పల్కఁగా
మునుపె తెడంగు మున్నదన మోహిని వాలియు నుండి వాలె.
తెనుఁగ వభా ఉనిరు సగంబున గొలరుసఁ జిమ్మెక్కైఁ లుచ
యన్నగచను దూయుచక్రైని దియాంసన పెంత్రల తాంగియుల్లనే.

ఉ. ఓ పసుద్ధామహాన్న లయప మోదిగరాంతయు శంకనియేమున్
భావభవాస్త్రభూతముల బారి తెలియుచు సత్త్వయుంటుకేన్
భవశ మంది యెగనమగెడి భవేరి యుండెంపతారి
నేవినవ యప్పారిపెంబు తనికేయూడ తెలవ ఖ తప్ప రాత్రముల్.

ప్రాణాపదమైన విషసాంద్ర భావము విడిచి
బలిమిన నెమ్మదిని తమిదంత్రి పక్షులు బాని
యమునా తటమునకు పోవు ప్రాగ్భవ నందము నల్లు
ఆత్మ పెంపున నాగి తని గదాము స్వత్వ.
విను తెత్తురు నయన తున్
జనని దిమొదలింపు కుండ దైవ దుదినలయున్
తిరునలు నడోస వి దొరంబున్
మనవి తనే గ్రుడ్డు యపురేదల పొంయు నిఖంపై.
ఆత్మగాంధి నిగాంచు యోగమిత్ర గాంచ
ఖూమహారధలసూంపైనే పెద్ద మలగాంచ
మగర్భవ ప్రింపకా నిద్ద వగరగాంచ
జిత్తము నిదొరంబు గదయే మెచే లయ తాని.
మారి తలరాంత పోతల
దురాదయదాగొ మొదు చూరదొరా దై వదనం
బాధ గనాదల వెంబదు
దారంపుల బతి తెమ్మ మిగులు బా వలయమెల్ల ప్రింపే.
వరర త్నభూష ణాం బరముల ~~లను త్తాము~~ తిరుగాతురా
వరుసనె త్రాంబున వరు దెలసంగు
వడిరా ప్రమూంపను గడి మూడసాయంగ
నరసి భైరాజన మిథుర త్నగాంచు

చెలువారు ఫణుల మొక్కనన్నరమ్మ

హేమారుదయగారవించువరువు

ఉల్లంబులను దమ తల్లిగా భావించి

గరిమ గాంతురు భక్తిమెఱుఁగువెల్లి:

మోదిపోదంభ్రు వెఱమోదలనె గలగురు

మత్స్యవంశా రింతుమోఱుయుక్తి యుక్తి యనుచు,

జెలుల తెలుపంబు లయత్రుల్లి గలదెలియ్యు

యింత యెఱ్ఱన బారపాప్పై వెలంతునెను.

తే. ఆపల్లిలనె ద్దతిరా

నెఱపుతెచరిత్యలంబనెను నెంతగుడు యుతుక్కె

చెలెట్టిబుద్ధినెల్లను

దాంపు నెనెలు లయుదాగులు తలదేవుఁ దాసనే.

సీ. ముద్దాడఁగఁదపింప ముదితతానే మ్యాడు

అంబరగత చంద్రబింబ మయ్యె;

బావి చూతునొయుఁగఁజూన గౌతెమ్మావి

యందని ప్రూనవండయ్యెఁ జూచె;

బత్తి దననఁగాంక్షఁ బడఁ తిగ్గొావిండ్ల

గమతిం చలచిత్రవాతింబులయ్యె

కాంగిలింపగఁ గోంపఁగాంతనెవెప్పను

నతిచలచంచలాలతికయయ్యె

శంఖపాందమ్యోనెన్నన రతిదలంప
వజ్రపాత మెయ్యనేయెలు తొలకింపు
అతపుసు బగరేని యుగాఢ వేయు కెంట్యుఁ
దాంశ్రఁగాపెనెవు రుబా తాబాలవనవె.
పతి కాల్రదయుంబెడింది యొుకపళ్లనువెసరకామావెప్పునన్
పంతములుగానావరింబు చునుసాత దేవ్రైవము యుంచునత్మ్యన
మృతిరతిసాంఖ్యభోగము లమర్త్యవనుండినేడు పతివ్రతా
సతిసతతంబులందెలియఁ జాలుదువిన్నియుఁదెల్పి యొకన్.
కంతుని చే తత్రైర్యము వహావతన్లై చేరెదుంవహ నోవధూ
కాంతుని పెనెబలంబసుపు గండెనుటేలు చలంబు నామన్ర
కాం తుడుఁగాఁకెల్పు బ్రమయుఁగాఁ గెలుఁగార్పు చెయొర్పుఁజాలకన్
కాంతయుటంపుగెన్నపలుకన్ విభుఁగాన్లి నస్పైఁపుదామయున్.
గుల్పుఁజేరెల, త్మలములుకొల్పుడుదానికి కన్ర్రసిన్నెలుఁ
బుల్పుపుగాంగనావె వులువలూని వబంబెదబత్మిబల్పుపైన్
జెప్పివత్తెన్నగండుమగవానెలబకెగ్గినఁగూలద్రుబపైన్
జెప్పెలఁ బోడునెప్పుడ తిరానెనపాంపములు చెప్పు గాంపొనెన్.
పడిగాసెకందల్లడఁబడి
సుడియుంగాఁ బోలిదెత్తి సూడినగాత్రమున్
వెడపలు త్మ్మడెచు చుండన్
బొడ మెంబోయి యులు వగని పొంపం యుంబున్.

౬. బుద్ధుడు చెప్పిన సత్యములను బోధన పెద్దలకీ [illegible]
సద్ధర్మ [illegible]
[illegible]
బుద్ధ [illegible]

౭. శంబర [illegible] గల్లగా
శంబర [illegible]
శంబర [illegible]
[illegible]

౮. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౯. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౧౦. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

దానవైతం
ఉ. సాగరమిటంబు నెప్పలు దారంబు లుత్తరగతిఁ గంది యయ్యయో
యాగక ఖాతమ్మైన సదయా మతిఁ ద్రోదెయంచు సాంద్రార
సాగరశుభా కరధౌతపరి ధాన యుతాంగికై ప్రతిమాన్నతం
బున నిప్రసూనరమాతి కలఁ బూంబ యొనర్చు వల్లడానను ంటుగా.
క. వియదమున నగతిసారి
ప్రాదతీరం రాముడు నెమరంచెలుదెవినె
మతి భక్తిగ నల్పా సుకేసాఁ
ఉదరుగడ సివభుజవప్రియం తయుఁగనుమున్.
ఉ. జనత్రిసాఠిియ ప్లుతమెయంచఁగ నారిత యమినీ కుసం
తాన ముతెద లుంచుమున తంబ గుసంపదలర్ల వెంచుసూ
మనసున నిత్యయ కలం పెంగల కొలము తూడియంచను
వీనులుచల్లఁగాఁ దెవియుచిందు వచ్చఁ తమ వుంద గామన్.
మ. తరతర నిఖాంగి సంతతితఁ గల్గదె తెంయ వలు మేము పారాయణం
చనమఁ సెలంపద భ్రాదుతెవాలఁ గనింటుమునింకెసు నైతవ
మనసు నెత్తంగి వెన్నుద యమున్న నదౌత తామనికి త్సామున్
జనలన బంచుచూరారి తసాచి రసాయంబునింజోల్పనె సతీ.
క. ద్వారదెపం తతమునారం
వారం బున వెనుదప్పెన యమ్మయ త్లో
త్రారం బు గుసాంవాంసమే
మరమునానెమ్మ జూంబి వెడెత్తెద సాంధ్యా.

సీ. అనిశ విధి యొంటు నందుం డనిశంబు చెంది
మా ప్రువలు తెంగని శ్గునౌలుల నీనల్లు
జొగ్గునను తోబరెబ్బ తతి జానవారోయ్యై
పద విదితతత్ప్రగతుల చూపద నయనను.
తే. ధీరత సాంసద్వృత్తిన
తూరఁడి యెరు సంశయుం డకలుండె ద్విభుండున్
వారలె నిరవిఘ్నుడయిగా
4.04. గారెత్రెక్కెల్లి గుతిచెకదదివి సయుగసే.
తే. సేఁదలగదానాగసులప్రత
మీదేరన్వితెద లుంచు సెంతులా బ్రక్రిస్
పోడులతెన పక్లి నప్లుడు
పేఁడితొగాంతు దాని గొలాంత్రై విశద వయు గాఁగన్.
ఉ. బ్రంబిసముస్త లాకెనిచ యొుంబు విశాంలన వాటంబు బాంబతా
త్రేంబ తలరాశిసద్గుణాస్పదంబు వలసాంబు దళలగాత్రిబ
త్రాంబరధారి తెన్ మవతి యొుంబర వుధ్వాంతెయా గ్రజాంగవా
డంబర నాశకాశివ రివ్ఫుడాఁ ని నవలం గ్వాలఁ బూడల గాంతరీ.
ఉ. అత్రేయుల మాయ యొంచలగు మహాపదఁబాంపద దత్తుం లుప్పు లూ
విత్తేయుసంగ్రహాంబి వరి వేదన బాండు నమాత్సూనస్ఘశ్
సత్తేమయైన చంద్రశేఖర్శు లుజైందఁగఁజై యయు వల్వుయొ
సాధుంఁడ, నితాంత కజాక్షిలుంద నిల పూజ్ఞు సుబ్రా వేఁగరమ్ము

క. అమ్మా యింటిం అతనిం
కిమ్మూర్తా గంబ ప్రేమనె తమ కన్న దుబ్బా
రొమ్మిదె మెప్పించెదనని
సమ్మదమున రెదుగువ మున్నసమయము నందున్.

చ. తడవలునేడు మొప్పశేము గొలిచి వేడుక నిలుంచు నేమొయ
శ్రీద్రత్నఖమున్న వజ్ర నిబిడాం తముదు చెంతనె యొత్తు బంగరం
మెఱిసిపడి దివ్యయున్న కదిలింగ నన్నె తన్నె పూత పొందినదె
ముడిగొలిచి గుప్పున దుమికి మెలగలము దల లట్టె యుల్లలలై.

క. ఓ సోదరిల్లాలని
యూపాంగ లసుందరు గాదె యుయ్యా తులలమున్
గాంచి యొకన్నెన యువకుని
దాం నోసె మిసు బడి యుప్పె దాని దానిన్.

క. [illegible] బల్లి తండలుగా
సొసికన్నె పాంపంబు గలదె తెలంచ తనిసు[illegible]
[illegible] సిరనా ప్రొసిరనా తులమున తన్
మొసలు గుండాపు యింత తయుండా యుసురున్.

సీ. చెల్లం బారినితే మిసు బాటా పెంపిదు మిలుంచు
బిగువు పొండ చే పాయవెనుగుబండ
దిప్ప మించు వెలుగుల్ల దిష్ట లను తీ పొన్న
మెఱుఁగు పూపులు వెల్లి విరియు పుండ

మాలుఁ గూడఁ దత్ప్రియ ప్రేఁతు బయలుబ్బుదు
తులతుచన్నవ తళుకుత్రాళ్ళయి జెందఁ
గడిమిఁ ద్వాగ నీడిగలఁ బడుపెడగుండె
దడదడలాడఁ దానంపడఁ దలవలంద
బిల్లుమిడిచెప్పుఁ బెప్పినపల్పుతోడఁ
64 b. త్రిశ్లోకికోఠలయమలుగుఘల్లరనఁగఁ
బాంపమునకుంటెంతకవానిబతిమిత్రుంగ
వదలకయుమాప్రాదంబులొత్తైచెనయ్యా.

వ. అంత నమ్మదువునంబడి నిట్టునంది నిగితత్ప్రాంది గవిడిమిన చందంబున నిరంబు శరీరంబు సోఁకతనిం దిత్రోవరదిని సభంగిఁబ ఫైన గ్రుష్మునివేద్రి తెలుంగునఁ దనరారుచు నెక్కభూతలంబున నిల్చి నందుఁగనంబడు గారత్పాదంబును దదారావలంబును మత్స్యబాహ్యద్వ్యంబుల శోభితంబగు నంబరాది వింగారంబి తత్పద్మిత ముసుగ్న నంయుల్లొంజైరిదననయ్యా మ్మాతురత్నినిస మొవ వంబున కుంబిలిబన సెదుఁగుపుంబు నీనగాఢదరంబు లనుగ్రహం బుదేలుఁ గరంబున నెబలు మాడుమే నీమిరిమక్రువంజైత్రైనెమ్రూచున్న సాధుండుమక్రరుండు దక్షమమ్మెనవరగెబి మిత్రవక్త్రదనబయలోగయుంబును దిదవ్వనంబిది మెరదాం మంనద్వయత్రతంబు విష్ణువుంబు బారలయుతుం డును తివిరాలెనఁ బదంతంబున బ్రసన్నతం జెందితిమ నీప్రియం నమంత్రి నందనుబకార్యాసంబుల బుఁడెందఁగలవని యలును వింతకరనన త్రాంత తళాంతరాంత సంగీత సాహిత్య సత్యాది విద్యల

సత్త్వసౌందర్య నిత్యత్వంబుల ప్రభావంబుల నాదిలోకైకాంగనల నౌతేరం
వంగలవనియును, దర్ప తుల్యేనుమోహాంవంజే యుగలలోకావిలాసం
బాలంబాదలి మదనమోహానియనునామంబున నొకొల్లగాలంగ
నాలత్రంబు తెలుంగునవి మారింపు మనియును గరుగా తరంగరాంత
రంగంబు తెలుగుతియు బ్బంయ్యుట్రలు సాంగనంబాన ప్పు మని యాబ్లా
వింబనంబున ళ్లఫుళ్లి క్రపాము లుఘటియుంబ తజ్ఞలాశయుబు
నతుంరిక్తి వుబునంగి దిగ్గన తెలితత్ త్రీగాంబు సతలసోభాంతర గ్రాహ
పత రణ ధన ధాన్య తెన తరత్నప రిబం అరాస వాప్రపరిశ్వతంబగు
దివ్యాసాధంబున నిర్పుల్లుగాంబున నృత్తిరంబున వెళ్ళనంబునుబడని యు
క్షంగాల్రవర్తించుచుటంగ్రదాననని సపుస్తంబునందె వ్రుమటి యుగున
ప్పుదన మోహానియుల్లనియు.

3. తెలగతెల్లలజూవజన కౌశలము నెఱుఁగత్య్వధార్తై
ఒయ్యల సుమబాణాలతైన నుద్యా ద్రాక్షా ముగాంగనుగొండు నెఖుదో
చెలువుని జూతున నంపు మిచ్చెలెనుచ్చు నుంటి నేడునా
వలపులపంట గంటి గయా ఉగగనుపలతీర్చు దీర్చుగనె.

4. తరగి ప్రయాస మొందినదిగాంబతెలుంగున నిర్పాలులం
బడియుదబూడగల్గిందను బంయుతరణేనమును దూర్తిదా
నుడిలిరతుల్యుజాతెనూవి భూతిభుద యుంయుతొబ కొలే
తడెమునన్నచేటగొని గ్రన్థంపుమందరసుంబెద తెప్పభర్తే.

మ. పతితోన్నెయెంతకైన రాదు దయసాంపైన యోగసంతాపదు
ర్మతినెట్రిన్ తెప్పైయొంటె వదన బింబంబె త్రెమెగ్గెత్రవ
ర్మతిగంధ రవి సఖాయనోద్భూత ముషారమెళ్ కీర్తాలతా
మృతమాధుర్యరసప్రవాహములు భూమిన్నిస్సనంబుగ్గంగన్.
అలుడు రాజశేఖరస్వామి కృపానిత్యనిబంధనమపుఱ్ఱముల్
కెప్పులనెప్పుడుంపుయుని తెవిరయెంబుననచ్చతత్తమున్
గుప్పురగంధి గుచ్చి బిగితెంగిటుం జెప్పి తదత్రుపుంరములే
చుప్పలుం పెంగుసందుడి బి దుర్గమములు మాన్పు వబు సృగించగన్.
ఉ. వైమొంతెందెల్పిసిగ్గుమును పెన్నిరనుండె నుతెంతు తెంబుతూ
సాము పెచ్చత తనబులయంరలె సైన్నె సుదారిసాతంటున్
65-ఒ ఊంపుగు పుప్ప పోంటు భునతప్పనియుంపెను రంభ వింటివే
నిను గట్టంతయుంగనియు నెమ్మిగ మంతయు జెప్పి భావింగన్.
చ. ధరణివి భుంగ తెత్తమదినాంచి చిటి యొయ్యంగ దివ్వెంగా
యియపురిదెప్పు తెప్పడతతె ర్పు రదపట దివెన్ బుసుల్పినన్
పరివలపుల్లగంబు ననిబంబుగ నిల్పులయుండ సుప్పుబం
ధురసుతకాను భూతి తని దొంతెనుసాను మదిన తప్పుమానునే?
ఉ. అంతటమానవ రుచ్చల దౌడి సుగ దారాధినాథులన్
సంతసమొప్పంబూంబుననెన స్వతబాంధవ రత్నరాంరవి
మంతటనిల్పిరాండ్రగది చెట్టు మిమ్మునరంజంధ్ర భూరగాం
మెంతపుయేబుగంబుసను తెండినిబాలు శుభ్రంబుల యొబ్బడు

నా మొదన్నన పుర ఘపూజితుఁడెంతయుఁ దక్షభక్తితో
మేం యతివర్య పాదపద్మముదుప్ర పటికొంచము తోదె సర్వ నః
తాం యుద మోదపరవముల గాంఘ్రియుబేనము వాత్సల్యము
తొంమొదలంబ్రు మోజాగములోను ఘటిబెంయూన తీయవే.

క. అనఁగ నునాం యోగదపెం
మని తెల్పుము నను నన్నిట్ల నగుదెల్పన్
బుగలఁ గద సన్న్యాసుల మై
తనరెడు వలెకేమి వినుఁడు తద్విధమెల్లన్.

సీ. పూర్ణాత్రేయముననే
పరిపిండు రలు జోలలాడు బాలరామయమ్మైయుం
యు రిపిఁ దగు విష్ణు హృదయుఁడ
సద్భావములు మోరచ ఉపాన్న చరిత ములే తేదాం:
అద్భుత సంపదల కెనలరి కుమారులు
సుతులు బాలుఁగ గళ్లినాం పుమాజి
చండి కాపురములలో నుండు పురుషోత్తములం
డను చిత్రభూసుయుం డార్యావినుత
యుం ధర్మాన శునేను నగ్రనందనుఁడను
జదువుదును తబుషీశవిరుని వెంటఁ
బాయ యుంబుగ నశ్రేను బ్రహ్మచర్యము దాల్చి
వర్తించు చును గౌరవంబు తోడ

గుసుమఫలతండములాల ఫల ల్గానుమొరంగ
గురుపుష్పసంపుర నగవితాన రసిత్రిమల
దళపిఁయయుతకాంకలపెంపొన్ప్రదారసగా
ఊరి బొకొచుండకింతలాంచరగొగ్రాంతె.

క. సరగున నాసంధినగ డెందం
దొరయుచు బూని దూరౌ యునవు నలుగంలిని
రత్నరాప తెదెతుపెలుగంక
యురుగన్ సేవెవారజ్ఞ రసర సిగితి విప్ర.

మ. కనుల్గల తుంతతుంతగని తాననివృద్ధనిదొందలతెంచు దాం
దిన్నగని క్రొత్త్రనిసతతోలని యొగుచు సుస్వ ఖూమయం
యుశ్నుసనోర యుమలంగతిగ యునిన స్పృయలాండె రాగ నాం
కనుల్గలిరూప గురుతాం తివయూవిభవంబు వెన్నుచుర్.

ఉ. అర్హులపంత జొందుప్రృయుయాగదమ్ముఖ్యలు యుంతెగారయూ
చాత్రపుమద్ద లాండె బశివారిబలయుజ్జరి గుబ్బలాండె నా
చత్రినిబల్గులాండె వెపొంబాలులురువ్విదిన స్ఫులాండె నా
పత్రువరెంబదంపదగు పరిదెనవృద్ధపు గూర్భవెఙ్మనే.

క. అని యూవి ప్రుని బాంతం
చిన యొరలంకింతుననుచు జై వెంబాయ కెనే
ఘొనచాలంత మొయిలె దొం
బనభవలవెడినారొవింగ జెలనెందమెముశ్.

క. తళతళల మెఱుంగులడరఁగ
ఫెళఫెళమని యులికిపడి బిల్లు పిడుగులు దుల్లన్
ఝలఝల వరదలు దొలఁకఁగ
పలపలఁ దొలుచినను తులువలు వలువల ఖండంబు గనఁగన్.

ఉ. వంత తరాష్ట్ర గర్జనలఁ బూలుగ బిల్లులు వాసి విల్లు బ్రో
ల్లిండ పయశ్శ్రుతింబు నవసోవర రాదతనాంధ్ర వైతతిన్
గుండలఁ బ్రుష్ట్రరింపఁగ తిఁగొంబ రేటూప మధాంధరోదయన్
గొండల వెల్లువల్ల నిం తిఁ గుప్పఁ గవిక్షు మమౌంటె భారమౌన్.

మ. పడఁ జూతయామ్ర్ల నాథ సేతఁ బాయక వేఁపు నదాబ్ధి పాదకోఁ
దడి యయుమమియౌ పయి పిల్లువడిఁ దానఁగ విక్షు వదిండి చేఁ రథంబున్
పెదపెదనే ఘుఘుస్తైఘుల పెంబడిఁ గప్పడలెను త్రసాంద్రటలువ
గుడిబడిఁ జొత్తితెం బ్రగను మెంచ వనె నెనుగూడఁ జొచ్చెతెన్.

చ. మఱను తెలియింతిపె త్తోనగుమూలనుసాధునిత్తింబు వేఁరమె
ల్లిను వరియంగఁ జెలమువల వాడిఁ బెట్టి వలి ప్రదంత గా
నవల దమల వెదవెల్లు వెలన లాయ గొండు నయం బయిద్ది వమూ
యమూయు జెలమెచవి తినంద నప్రత్తు ము జేరయు బదగన్.

క. వరఁ లతో తపుం గెలువు గవుత
వరఁతఁ దగనల్లఁ యుత విరుగు వేఁరయు గూర్చెన్
గడలవగను చూడు సతియున్
జెడలు బుద్ధిసాంపన రతుసా యతిసాయున్.

గీ. పావనదశ నిరయము మునుంప బాగ బుద్ధిని
సఖియు నెఱయుంగ నిపుణత పొందయుంచు
బదరికా ప్రస్థ పర్వంబు పదపడిన
చని తరచి చూచి రతి యెఱుంగన్న మునులు మెరాగ.
చ. తివిరి బదరి బదరి విష్ణునను వెలి మెయి ఖోయుని తూగి పిల్ల జూ
ల్లు వదల తుంతరవు ష్టీ రో యమలుం జనన తలయ దేవ దేవ మహా
యమ విదతి తుంచు జూ ధుర్య జాయతు తృల వేదని వెతె వింపరా
శశిశరి విం వలిస్తు గుడి పౌరి నయా పయు హేమరి గంబులన్.
తే. ఇరుపుర ముష్కల బుడుల్లు రుం
దరి యుంపగ రాని చవి నిత్య పాంతి పాద తనన్
జెలుపు సందు తెలింగ ద
పురుషులన్న పారదారస్య పాపాతని దిము.
క. వర తెరినీ పులిడి వెలి వీరల్లుడు పొల్లుడు నిద్ర తెలివి
తరుణ తలసి పురింత వని తారత తప ల్లిన పల్లు విద్దా
పరమపత ప్రత్యగులు బమ్మ యెలు తింత తయు తె తక్షిత్రం
బరస తా బమ్మ బల్లున నా పారుము జెందదిద్దె తపో బ్రహ్మ.
మ. అపుడా విప్రులు భార్గవ బులను దానాంతంబు యతా నా ఖఖా
తపముంబుం గన బాల క్షేత్రి వని నన్న శ్లేన్న మెటవా త్రమిం
67A. సువథుం తంబు మదొర గొలుచు తెలి యుక్షన్న మ్మ యుంటుం గదా
యుపరా దరావ యుతెలిసి నలి బ్రహ్మ యెూర దప బ్రహ్మత్ర రా.

క. అని సిస్సిపెం ష్మనిశెన్
వని తాంవి ధులితం కంలు ధుసులాం దేమి యుంగుల్
వుంగకేలవిని యూంటిది
యున్నసంబ త్రిపురాంబ కెదురులాడనిదాయెన్.

వసుధనుద్దేశించుసాం తేయ యాధావయా
గరవ్ యున సుమెుం ధుకొల్ల ముసలి
ప్రాణాన్యానిసతియుంచు భయమించు కయుతెకె
యక్షియె వృరుతెని యుద్య యుద చిలాన్న
రాంత్రినిద్దరవేళ రంతుసియుత వచ్చి
దుర్వ్యాక్కమున యూంపత్రిక వగుచు
వసుపొలుం పొంద్వించై తానగ్గంగత్రిగాన
నింకగా తుల కీర్తి యెులమించ గలు
సిగ్గు దగాం దిస భేలాస్న జైరించెుకని
తెంగలుసుజై ందం జూం తుపు గాం తగాపు
ప్రొంవెం పెంష్మా నిశపియుంచి ప్రాంసిపున్నె.

అంతట దెల్లవారెను. వసంతోత్తి మెుల్లుండు వాద్య వాద్యధా
వం తమువిద విస్వవితవ ల్పత్తి గొంతెనల్లుల్ల లంతుల్
రంతులు మొండి మిస్లె వలరాయు రాయిడి మాడి నంధనా
రాంత తూంగంతె భూగర్భ బుధణాగము దగసాగె వేడుకన్.

గీ. వారుగ నయింత్ర నరవిలోఁ దాంటి తా చి
దూరి పొందవెల్లఁ బరపాదింయుండు నేరె
యుం ఖరుండ గౌనాజ్ఞకై లతాంగి
వెంట్రికై నిత్తర పూని చెడ్డవెల్ల.

వ. అట్టి పుష్పవనమ్మున వసంతోద్భవంబందు దిరిగి మొదలు ప్రారంభంబున
బడపైన నది తీరదగ్గ బ్రవర్తింప సప్తాంతరంతరాళ దేవి యాజ్ఞ
కదా? అది యెట్టిదని ప్రశ్నించు ఋషి సాంప్రత్యంబు దనసప్తవేదలగణ నన్నే
జ్ఞానియాజ్ఞయంబు నుడివి సుంజెంతయు ప్రత్యుత్తరంబు నడుగంగ
స్తలంబున వర్ణింపు ప్రకాశాదిమోక్షంబు పాపసుపాయంబు వేదయుర

67. ఉ. త్యాగముల దిరుగుచు సిద్ధాంత ఉద్ధ్రమల సంభవ వరంద సుగుణంబు నీంద
సంబులగా పంచ సాంఖ్య తత్త్వంబులు శాస్త్రవిద్యాభాసంబు సూక్ష్మరీతి
పాండిత్యపరిపూర్ణ వంబు మూలయుంభువ వలుపదిన సంబులు
తాపారుండక్షి భోగమ్మునివసంబా యు సువర్ణంపు పురాణసంబుగాను
పుడు దట్టి గెలిపారుంబులఁ దశావస్థ్యం దక్కైన యుండ మండలంబు తిక్కమం
పసారదుం రుపుగుట్టి తెంబ యుక్తిగురుచూడ దివ్య తపోదీక్ష
సా త్యాగమోక్షము నుదయింపక తీర్పంబున బోధంబున సంపదంద
యుక్తిమతితంబు ప్రత్యుత్తరంబున బరిపా రింపతి వి. ప్రత్యు
వ్యాధుల సాలిత పంబు గారింపతి సాంప్రస విభవపుండవు .త్ర
విశ్వ రదా ప్రభాంబుప ద్విధుల భూత త్రివిద్య ప్రకాశంబుల
సాధుగమగంబులుగ రీడున యోగవ్రతంబున సాపట్టుబడ్డ.

యం త్రంబున గతిశయదీన యుల లాసతలపు సుఖలంబు వెన్నెలంబ
యిలు ప్రసాదుఁడూ క్షేత్ర తాతనాఘంబున కుఁ బాదయుత్కంఠము గాంచెం ప
ఖాదంబు వెగంతు తుల్య లగని బ్రంతెంబున వుయంబున.

క. అర్చనలో లక్ష్మ వర్షంబున ందుఁ బ్రాప్త
మగనల పత్రి తారకాతే మగు భవింప
తరా క్షేత్ర లారకంబున కుఁ బాగసొంపు లనుట
దగుదువే యని పల్లెనాగగన వారని.

చ. అదివని భాగ్యాల తర నిమా కృపలంబు యుఁ క్షేత్రమ్ములంబుగ
బదపతి దివ్యదివ్య క్షేత్రంగ ని భావశిఖారి దయయూర్ధ్వ దృష్టిచే
బ్రదితినరాతి శాపము దిరంబు గనిష్ఠ లుఁ దీర్ఘ యుయోగముల్
విదితము గానె జోంగి తాని వి ప్రతుల ల్లాస్యాయుల ప్రవింపవే.

క. తాన్సతి యాగుమ గావి భవ క్షేమ
భన మెంతాని గాంచరాంబు దయ చేసచ్చిన
వినితను బరిరంభ రామునే
నిన యరుఁ గనం సొంపు లాం గొంపమంత పఁది వెనే.

ఉ. ఒరిమ సురెండు బుద్ధి మలల సుండిసదాం శశుసాంత్యాం ఘుం
నరుదుగ నిండ తిరాం సు గలక్షైనఁ బురుష్ప దిఁ నొరాశతే న్నఁ దుర్
పరమ పత్రిప్ర తాముశాం వు పొంఁదు తొ నష్టవియుం పఁ మూం రతర్
ముగు వ్రాలంగ నైవిందన మెంతాని పస్నతోన యశ క్షేమవు.

వ. వచనము.

క. తానశాపము దప్పించును
మనసిజకాంతుఁడుఁ జుగాం గమదినె పురకే
వనితను వేశ్యాత్వ తిగాం
నెలనగంబుఁ గదింతె వినెను దుతిగెయఘుమలెన్.

ఉ. అంగజుపైరి భూమివెలయంగలఁడంచు నెఱింగి గంగతో
త్వంగత్తరఁగా రయంబు గువచందవియుజ్జుని యెంబెఁగానఁ బా
మంగళకంధరాంగము(ఁదల)రంత్రిసంతుం ద్గగు రాజకేవ్యుదుఁ
పాపిఁగ జనె భుఁదలంచలఁజ ప్రబ్బు లగం తురుక్షైవలాతముల్.

మ. ఆనితరుగా ప్రద్వష్టెలలకాంగఁగను రమణి దిగ్రజంగి యున్
వనిత యెఱుంగనెల్లు తలవంచితతుల్యనె మహాపె రాదునే
ననయమెత్తారతల్పుఁడని యాత్మఁదలంపక దైవయత్నము
తైనయియుబెరింయుగాదె వదియుంయునే స్త్రీలను నత్తి ప్రేమింయున్.

ఉ. నదువి~~ష~~వాంరవయుండెరెను నీర బలాదనయుర్ద్వలాకయున్
నాదుతహామహాత్మ్య మును గంబుఁ గఁజాంబి యయువిగమల్లైన
మేదిని తింకసాతెలమునిగనుఁ బూడఁగవత్తి పాదునే
తైదుపల ద్క్షగాంబుననగాధి వుఁబాం దలమ కాశ్చితంబుగన్.

౦౮.౬. వ. అనవిని మందహాసవియునంగన మత్తప్రియత్మ్రని ల్వనిం
పునఁగ నితెబతతత్రిన నపూజి తత్త్రదబరాబికి మరల్
వినిరులాను త్పుముం బసుపవెగబెత్త్వ విశారదుంలుబ
యఖ్యాని వివితెశిసత్ప ధమునంయులఁకుతంఁగ తదివ్యెత్యిబుద్దె.

౫. అంతట ఉద్భవదము తోన
తీవ్రాంతరమున స్త్రైణవ్రాతమెల యువనిపింయుకొ భూ
కాంతులఁ దులచనెఁ బరఁ బరమయుత్
సంతసమొనఁగొలిపె మిత్రస కాంతులఁ గయుల్.

౬. మరియు ఆవృత్యుమ్మదన మొంకొంబ్రౌఢ్రిక్షితు బొగసూతి హేల్
సురవరమువృష్యుఁ బూర్ణ నిదేశా భువనములు ప్రమతుల్దె నిప్పుడే
స్థిరమత్తాం మనోహరున జలదఁగఁగ దండనివాపుసంధయున్
తొలుదెనుఁ దంయు సెగ నవనమ్సప్పుడెంటుస మోఘవాగ్జాలము.

౭. అవని యవారదయుంతటయు మహాత్ములకాక్షిక తొట్టిదదోడా
మునిసుతులంటు తొంపుదన మొంకొంబ్రిందుసతక్షతాగతే
తిరుత తకొంబాపప్రిత్రిపికి రథమల్లులయు పొందుయుత్సుకై
ధ్వనపత్తిలోనాసుటుంబాసె వృద్ధాన సుబాలహి యుటయుంయురంభయున్.

౮. వివిధ త్రిగంగనిఋలుంలా
~~...~~ (యతి) గౌరవ కాంచుపంలు (వీణకీ) విధల్
దల తెలు చురవృప్తి ధిలారమున
నల మాయురుడే యుల్లియున్నాల్ క వేయుశ్రీ.

— ఆశ్వాసాంతము.

నిరతోక్షసురదేవతాపావనవన్యానిర్ణయ ప్రశ్నై లపుభూ
తీరసురాభ్యప్రభృతంహోమ శ్రీలు ధనవవ్యాప్యాదిది ప్రాపోలకం

పురుషస్తోత్రపవిత్రసద్గుణగణాసక్తాత్మప్రభావాంచిత
నిరతానంతపదాతిశాస్త్రగానానందాబ్ధి మగ్నాంతరం.

౩. పాంసాంసోక్తఫలం యుద్ధం

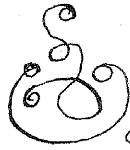
ముంగదలఉదిప్పారత్న భూష రామలు
నాగరసాయలకలవాడ
శివసేతభ్రవ్యాహ్నము తాండవభాగం.

ఉపేంద్రవజ్రావృత్తము:-

తమోరదారాంతకభృత్కలాపనాగ
బ్రహ్మశక్తిభూతశక్తిభక్తప్రశంసాం
ప్రమోదసంభావితశక్తిమంత్రో
రమామహేశానసదాంబుజాంసాం.

గద్యము. ఇది శ్రీమద్వాంతక పోశ్వరతర ప్రసాదలబ్ధ
సారస్వతపవిత్ర ఆపస్తంబసూత్ర శర్మణా
శతపవిత్ర భరద్వాజగోత్ర పవిత్రుండు -
త్రింగనామాత్య
ప్రణీతంబైన శబ్దనామామణి అష్టోత్తరశతము
చతుర్థాశ్వాసము.

శ్రీ



మదనమోహినీవిలాసము.

తమ్మెశ్ల పాపలింగనామాత్య విరచితము.

పంచమాశ్వాసము.

శ్రీధరణీవల్లభలో

కాధారారాధికాసుధాంచితమాధు

ర్యాధర రక్షోఘప్రియరా

సాధితతతనతాఘ్మ శేషశైలాధ్యక్షా

గీ. ఆవధరింపు ముఖరంభా సుధాంశుముఖికిఁ

జతురభాషిణి యుల్లసితరంగ నిల్చు

లాత్తుఁడను మోహిన్యాంచెలి యురుగునంత

కైనరాఁడు తప్పని మరండంబు బాక్కి

వ. మఱియు నప్పుడదవద్దంగనాంగనమనకు దానిస్తైత్యత్రతకరారికాపేక్షంబు గన

బుటుందరలకొండెలినంతఁ జ.

. అలకేళీపరతలముసఁ

జెలువములవిఁదలగించియూపసిద్ధిఁ జూఁగఁ దగురా

వలనలకారాబరుఁడెంతెూ

వెలవెలఁబోవుచునుండెచిరకాలము ఁస్త్రై.

౨ అలరుపొన్నజెలంగునంగనామనతతి

మారుల మృగీమదరాసిఁ జూచి

మెడలోని పొగడపూవ్వాడి సౌరులపుల సొప్పు
పక్షిలు దద్ద ఉరుగుల దొడఁ జూచి
మగువ వక్షోజమ్మునున్న తోమాని బృందము జెందు
పోనలితావి క్రొవ్విరులు చూచి
వనజాక్షి కెంపులు ప్రాసిన జోవదంతంబు
సంతసన చిత్తర వుచి విశఁ జూచి
కదిసి యుచ్చోటఁ గ్రొత్తనఁ జిదిమె సిందుఁ
ప్రతి విహారించె బంతాగూరించె నిందు
సతి వసంతాలు పుండెని సృష్టి సౌరవనము
ఎంత భాగ్యంబు గనెనంచు నెంచి మతియు.
సీ. ఉడురాజువదన యున్నదన ప్పెనొంసుధా
కరశిలాంపు యువాదిక ఉఁగనాఁగె
నవ్యతా మృక్తి యుటగాన ములరంపొనోనిర
సంబులవందరి రాంతవ తెసఁగెఁ
జాక్రై రజా వృక్ష యుచ్చుల తీగోంధ లండెనెం
ముట్టిసికి రుగుఁ గిరముల యిచెల రెగ
సుమగంధముల దుపొంకుగ నోలలండెనా
సరసినే మరకతమ్ము తరపతించె
సౌరతన కొండె తానదలసె యుబ్బరలిందు
పలువిహరించెఁ గాంచోలు వనికినంత

శాంతిచెలువెందునే యని భ్రాంతి మింటి
బెక్కలి యల తండుల మురు బారితే క్షవగుచు.

తే. త్రిగుణుం దద్భవ విధిని
సెలఁగు సెల జాంతి తెన్ని సుస్లురువు సుచున్
మఱఁగుం గూరిమి కొంకక్
సొరుగు ఁదెమ్మెరతలఁ బునిసెమ్మొ ఉంకె యరుగుగున్.

ఆ. అంతయును సుజాంబి రాఁడని యలూరి విడిచి
యుపవసుండఁగ స్వైచ్ఛ యూగ్రవాయున
నిష్ఠరంబుగ వచ్చె తిన్ని ల్పాకేసు
నచయుకేధ్ను తెుఁ దెల్పుఁగాన నసుచుఁబలుకే.

చ. పదఁతు వేళూలు తేకెమెదభగ్నన వయున్ విర వాగ్ని కీలలన్
సుడివడియున్నపొం జైవుల సూదులు పొప్పరతి తిసుందునా
నుడువులు వాంధు సెప్పెలఁ గసుంపుని తే సుల్గలన్ రుసాంబియెంం
క్రదగతి యుంచు సొరతనకాయి పుడే వెతల గచురూక్షితెన్.

క. అప్పుడు పెగ మెచెలఁగుం
గప్పిచె వింగ పుళివుండి కొంతలు తేప్పన్
దెప్పి పిరి తెసుల నత్రులు
చిప్పిల గోఁగలు చెప్పఁ జోరప్పుచుఁ బలికెన్.
వలచిన దానిని ఒంతవల వంత లఁజింతిలఁ జేసి యుస్సూరం
దలచికె రాంతరింపుపుమునంబునఁ దన్నిర సాదు కేట్టిఁడిన్

కలఁచి యయ యొం తన్నెరించు మగవానిని గంటిమె యెందు వీని
వలచినదెల్ల నాదు తలవ్రాఁతసుమా విధానమిసేయుదున్.
ఉ. ఎన్నఁడు కైనవానిగుణ మెప్పటికన్మనె తెలియంగ చేత్తెలా
తన్నిది యోర్వలేక తా జగంబు విలులూరులు చే యయునర్చెదన్
సన్నలతెప్పుడెప్పుడని సద్దుఘటింప లేదు దుర్దప్రెబ్బున
నెన్నని తమ్ము పల్కుడులాడుచు నదావె మనబాసలూ? తువేదనన్
క. ఎన్నిబాసలు లంచెత్తిన నెట్టులోఁగి
యందుఁ దెలతెల్లు పిన్గులఁ బోనాడినాఁడు
వలపు తలకెక్కినే నుండు వాయువు యుండ
వాని దూరంగఁ బనియేమిపాడు నైన.
ఉ. చక్కని వాఁడుగాఁ మిగుల సంపదచే త్రిలు వందినాఁడుగా
పెక్కలు తెలుంగులమై నరతి భేదములం గడించు వెన్నుఁగా
70-ఆ. మత్తిల వన్న కానిలతవేమా నిమిలు సేయఁడుగా యటంయనే
దక్కిలి గాని వాఁడెలు తప్పెత ఘుణ్ణ గలుంబులనె లుంకర్వై తనే.
సీ. కొంగులున నంగళ్ల ల్ల నఁగింపయు ప్రేమ
యుండదని మన్నదేమిను చుంచిపికి ?
యయిసురంచునే నుని ల్పూర్లు బొందసలవిచ్చ
నెలంత మత్తెవిలేదను చు నారయ
నింతెం జాలునాయలంచు వితవిత లాపవ్వ
గళ్ళె మునెపెమ్మ గంబలము తొనుదు

నెఱుఁగఁబొమ్మని యుద్దనెఱపఁబొమ్మనఁజేసి
తమిరేఁచి కేలనాస్వామిఁ దెమల్చి

చుబుకమెత్తి మొగాడిగఁబూచి మ్రొక్కి
విడువకుపరతికైన నన్ను పోఁడి మెసువు
ముద్దుపెట్టుచుఁ బురికొల్పు మోహమెంచటి
తరిగొనెనొండు పుడునలకూబరునితేటతేలు.

ఆలరతివెన్నెదిదొంతగలన్నయునెజ్జతపట్టుచుండిసి
వెల్లయుఁగఁగేలనెరదలము చులన్నఁ దెమల్తి మదింజెలంగిన
గలకలనవ్వఁ గొంపములఁగాంచి భేభారుఁడఁ జెక్కుఁగొట్టినీ
వలిగెనయుట్టిమోహం మహంపాసఖినెయుంకి వెలిచెఁబుచ్చితే.

అలిగిచలంబుఁ జేసి విడనాడఁగ నెబత్తిమూలి తొంతసే
పలుక తావెనున్నచెనున్నలాజయంబవశింపమునంబుజ్జోవితాం
గలయఁగనెనుమెల్గానులంగాంచి యెటుంగని రీతిఁజూర్లిన
చెప్పులయుఁగఁగ్రుక్కబెక్కినకెయుండెదుమయుము దిందలంపఁడూ

ఆనిమిలఘవంశాబ్ధిపూర్ణుఁడు
ధనపతి తనయుఁడఁటుచక్కదనమున వలరున్
జెనకంగలఁడటు మనుజాం
గనకుఁ బతిమాలె నఱునప్పటంబాలదెసా.

సంపదగలవాఁడుఁ బుత్తిని వాఁడంచు
దలఁడుఁ బాయుమలతనతల్లుకొంపె

విలసాంధ్ర భాషామలె వృత్తనెపుడెపుడ [illegible] నఁ

దలఁపకే తనకే మదగులు తెం

పైయజ్ఞుడు బోళ్ళ తెంబది రిపాదులతుఁ బో

వెడల కేత నతునై వెలిబియలుం

సరసుఁడుగాఁ జోలుగత ములుగాఁ గవగూడి

నను బాయఁడని చాలనమ్మి యుంటి

నెడువతె మరంభానల తెూబరులతుఁ

జైరిమ పెలుయతివి ష్యాతిఁ జెందియుప్పు

ఢెంటుఁదనొనగవడి బినౌనలండులు ధమ

మంత యమునియమే [illegible] మలు చింతచినౌ.

గీ. దిగ్గనను లేచి వెలు జెమ్మనె తెలుపనేటు

జలతములనాడి సరిగ యయ మధువగట్టి

మెరుగుపాంమ్మ్యులు ధరియుం బవిరులసం

తరుమునసుదాని శుప్పుఁగఁ డెూయుజాంకి

సీ. పలుకేకె యొండెరు ళ్ళయమంచియుదిగంపు

వెలఁదులు ఉరకె తెంట్లుఱంఁగ

గను నంతనేను నేనని పెదెలుబంటులా

నవనిరాజులు గ్రద్దలండఁ డెరాఁగ

నున్న బ్రాహ్మణాఁడ నెు పెలయంబు నెం [illegible] యజ్ఞ

[illegible] పెదిరెలు తెలిపా షానె పుడుండఁ

దనుజోరగసురవియల్లనదపుత్రులతోడ
నిశ్చయంబుగ శిలయె నెల ~~వై~~ యుండెరంగ
జూచి తాన వృక్షమూలముపై నాంబెసంగ
జెలువగ మయుందతోస్తైంగ నిలువఁగూర్చి
తుగువేయలును దాను దివ్యవిమానమెక్కి
రంభమేతెంచెఁ బాండవాగ్రజుని పురికి.
అంతోకస్పుటనర్మదనలాంతోంగ్యాంజులికైంయుంత్రెమెంచని.
ఆరాజులును మత్తిని జూ
గారములనకుబవేగవని యెగాంతలతోడన్
భూరమనుఁగంతలెంగా
రారామములేడలిపెఱదలంత్యఁజెలంగన్.
చతురంగబలతతులావరణగాత్రంబు
బగలైసాద్విపుల్వారజూచు
బొడగాంచుభటసంఘములఁజేరుకొని యెద
మారతటితలు రాతెనుయుఁదెల్పు
దిమ్మరటంపునర్తకులనిండారి
సంగీతవాద్యఘోషలమై నలంగ
నధిపతిసంధిరపనంపినసామంత
పార్థివిశతులువచ్చిచూచిగాంగ

సుచితోల్లాపముల ముదముల్లసిల్ల
దళలదులల సుఖోంటు తెంబులఁ బెంతి యొదుటు
రథము నిల్పుచున్న సారథి యొసంగు
తేరములెనసుచుఁ జీపుమ్మ నరరథమెక్కి.

కం. చనుదెంచి ధర్మనందనుఁ
గని తానంత శిఖ్రయయుచిత గతిం దనిచే
సని పించుకొని యయు బహుళాం
చినవిడిఁదిని జ్ఞానాంతరందు నిసెలు నిల్చెన్.

క. బ్రందలము తెక్కైమల దులం
గెలందలు డాడిగెపు తెగ్గులు గెల్పించగా
సందెము నమెదన మోందితి
యందపు సౌధాంగనామములు చనివిడిగి యలచయున్.

సీ. నెలంపుఁ బోరితతిని యలపై మతిలాల
మెలగి గెంత్ జీలుగుప్రొగ్గులు ఘుటించఁ
గలికి పాగెంపుఁ జోక్షేప బోరుతెల్పుల
పవరగావె జ్ఞుకెంఘాంయలెన
తెలెలుత ఘాంలరెంత్రిం చుదప్పు పుడుల్లు
నెలరంగు పండువెన్నెలలు గాయఁ
గుమిలెండుపై దూంర్శతుల ద్భుద్భుతులు బచ్చ
రాతెంరగాంబుల రతెం. జెల.ంగ

వజ్రరుచిరాగ్రతటసంఘటద్వారపయోద
గతతతటిత్ప్రతతిస్ఫారకృతలక్షితి
పరిఘవిస్తీర్ణగోపురయుక్పురిఁ గాంచి
క్షితితలతెంపుఁగదలద్వారశోభమంజులె.
త్రుటిని విప్పి వంది మాగధ
నటగాయకసత్కవీంద్రసేనాపతుల్
స్తుతిచయరచనాతిశయోద్య
ద్భుతయుతవిద్యాధికులు లకిల్లాంచెలంచితేసన్.
పురమిత్తెఱఁగప్పాలం బౌనిది.
చాలు వగలు బాగులు వాగ్రుతియుచె క్షేత్ర పుంబనితటె క్షేఁబాపుని
ష్పులమగునిల్వ ఘట్టములసంతసపునె జగిగొదగదె త్రుటి.
దశితుదశుక్షుటుంచులఁబదల్ల దరింపుచు గెంపుదొండుబ
ల్లలందగుడిల్లితెల్లుపనిలాగిదిబాగనిపె ఉఁబాబచుచుస్.
బలత తెంబానెలత్రాంచ తప్పకలకిశుం కొలిలోఁజి క్షేరులుం
డలసన్నలమగిశౌరంబ్సరము నందున్న తెట్టుచుంబస్సజా
బలుడొనెంబడి మణుంలులను స్వనము తెంపఁబక్షిపెచాళ్రమ్మెతా
పులుతుందాలలతా భవం తిబుదికెంతము తలయుఁగక్షింపగన్.
వలకల వివ్విత తెఁటు తెలుగెరవడఁబాలులుపాడుచుండు లొ
త్తోనైకాల్వాయుం
వ్వారిపొదరింద్లఁజె త్లుచుచు తెల్పులగ ప్రైరుల

దరహసరవేషత్పలజతంచి ఫూనంగనెట్టు లాక్షసం
దారలను ష్ఠపష్టి సాతి లలి తెప్పెరగ్రమ్మరసమ్మ గ్గాంచుచున్.

చ. అలుకవడ రప్పుంగంబులులనాంచినమా చాల జలజాక్షి మత్తెప్పం
బతితప్పు మొల్ల వెలుంబవికెవజ్జాలిలి గజ్జెగెనీటి యెటి చెం
గలితిరలపాఘకెంచ్చు లాడికెంబకు పుష్పాలమెతి తల్లును
ప్రేలువలగుతా ప్రగమ్మనఖ గుల్లానసెలె పిదుచపూరంబులన్.

క. తనియను బయనా వలివలె పే
లులవడి ంయూకలు ఖసిందిమెయుంగుంబు వికస్
ములకింపు తెలా గ్రావ [illegible] కెలలు
వలవడుచు చిత్తేయుపు త్రపె తెనిసగు బున్

మ. తనుబంగారపు పొల్లుచాపడి వసంతం చెన్నచు గ్రీష్మగన్
నిగమ ద్రాడి మగారాల తిన్నయుల జెల్లోన్మొందిలు వేదంటి ఎలన్
జగరంగుంబగరంపుంగం వెలలవ్చ పుష్పు వి మోదలన్
సాగసారంజున్ మగసాల పాలవిద కెంజొ ద్యంబుసందింపంగన్.

ఉ. ఆష్టేచనంగ సుత్రేమొదనందపు బాలవిల్లలన వ్యాశాలన్
దిక్కు బయిద్రాంద్రమంద్రవు కేధ శ్రీలుయుంచునటి ంబలెలలున్
ముక్కు మూలల ప్రాంతసరి గళానికపుంగపటింపరం గుకోతే
జెల్లు లగ్రుద్ధు లాండుల తుం క్షిత్ర వయన స్వేరగం దచాయచు

సీ. అలుగారించు సుకలుంతి యుధ్ద రబంబమలు గలకం
బెనసినెన్నసంబులు ప్రసంశనలికి

కని తనదల్చిచె త్తెల్లి గాంచి త్తైచెవిం బాసి
తెప్పలుడా మెడనిగనిగలుఘున
మను ప్రపంచాల నెమ్మనుగ పొంగ గలదాంలు
మరత తత్త్వాంధకారాం వదిని దీక్ష
ప్రాచీన జ్ఞాన బలయుత్ ప్రాంత సౌభాగ్యంబు
దేనికి లేని నదియయు గి జ్ఞానము దియుగ
వెలుగు బింగలుల చుచు మల్లె జల్లు తర విల బాలు
వస్తు జాల బల్లగాన యుంత వనితోల్ల
ల్లిననుగవృత్తి లజ్జాంతి తెమ నో గిత తలుంచి
జాలు తెలనన ష్ఠుతమహో యయుసదనవెయు తేవి.
ఆవ్వలనివ రత్నదృష్టి
నెప్పలనె దానివివరమె రవిలు చుటు తెల్పె
వప్పగుసొతభవనంబున
జప్తానువిదె ప్రాణయుగ నుతెగటునెదలనే.
విప్లవమునకు జిగేలుబని
గొబ్బె తలుకొదాంకు నెదురు వెలి తుల తుదు మెలె
విప్లావవతి మెయుసగుతేర
మహ్హూరకులగనిలరాంది యతివిభవ వియుతోం.
ఆక్రీడాంగు తెరాలలు
నర్దికక వెన వివరములున న్నక్షీ తెహా

.. చిన్నారి దాల్చె గదంతపుఁ
జిన్నెరపు బ్రోత మమొందెచె యువ ముగనూచున్.

క. చిన పురసంతఃపురికిన్
బిరాల తేములు లాంఛ మంచి చెలులు పలుక్షేత్రం
సిరి గొంప్పలు దాంగులసు భైరం
బిరవియు నరిచి యుండెసరసల్లాపములన్.

ఉ. ఆంత్రము బాగ్యమంచు వలపొందు [illegible] సంతసిల్లిభూ
కాంతుడు నెన్నెలు బ్బాలువ [illegible] తాంవిశ్నై
ఖంతులు దిబ్బి [illegible] నదరించి చెదుతోటయుంగుంపులం
తంతినెలంత వేడుకతెలియుం దప్పుఁ బావడలం డోలంగగన్.

సీ. పతినల వాంసతూరి తపల్లుత్తెలు యయు సూ
రప్పులు రిబుపడి వెరంగిబయొవు
~~[illegible]~~
లుసరిగె తలగడ పసిఁడి పన్నెయుగిం
డీపరింగిపలు పటికపుఁ [illegible] బుగద
నాలదంతపు - బిరి - చదరంగములలయుబం
తులు గందవొడి పొళ్ళుమలయి తపురపు
బాగాలు దిప్పె [illegible] వప్పిలితొనపు
[illegible] యుబాలు వెగుతూంబుర [illegible]
గలు బాపుల గన్ను తొవాలు బలపం గాలమయ్యి [illegible] లెపల్లిపాల

తత్పూర్వపశ్చిమముల నల్వారు యుద్ధమ్ము చింత
చందురుఁ దనుమించు కైశికాపదనముఁ గను.

గీ. తాను సంయమ నృపుని వల్లభుఁడు వారి
ముఖ్యుల చారు క్రీడల సల్లాపముల దగ్గరుండెను
తత్త్వావాంఛను సుమతి యుక్తాదమున సింహ
బలవద్వమౌళి దిరింతురుకొండు బలముల కేమున్నది.

సీ. మెఱుఁగు గుబ్బ గ్రంథితంబు నఖరోక్ష సుగుణాంధ
వళి ప్రదేశ సాయమౌపద ధరించు
కలికి పురుదారి బంగరు తీగ పన్నిద్రం
జిగిమెలఁతవచ్చి యపోలఁగట్టి
తెరిచి మొత్తయును బలిదిచ్చి కంటులం బట్టి
పైనా రెక్కలు కేశములు బిగించి
తలబిరాకవయి యందు గోరోజ మందుఁ ఝాణలు
పరిగె కుక్కుల పొలుదిబాటుచేసి
జాంతి గుబ్బజాంతి ప్రాగ్రెంకపర్ణంతిసంపు
లుంగరంబుల పైరాయి చెంగలించు
బహుదా కొల్లకొంబులు పై దొరాయి
ఒద్దిప్రయంగనే లొద్దియు పాండు పలుచు
నెఱవధులలదాయు లెకులన్
కుఱుపెను సుందర పనులవైనతంపినాయి

క్షరపుం బుసుగవతెం తోటలఁ
దలచుగ రాతి మించు సంది దంతలుఁదాల్చెన్.
ఉ. పుష్పల చిత్రతంపులజిగి బంగరు బుద్బుగ చందమూవెంపు తే
గచ్ఛల వేయుత్తి యుంపు గుత్తి తెంఛున బుంయు త్రెసంగి సత్తుతోం
పృథ్వి కలాంతరంగు విడెమూని కపుం బద కంబు తోమసగా
దియ్య ఉం జైయలు బన్న సరయు సజి చస్తుల జైస్తుమాటలగన్.
సీ. పేరవల్లి కల బోధాంధు బీరాసులు
ఉంత్రేర బుండెంపు లూల పుంజూంపు
పొంగసు ప్రి పట్టడి కిత్రో చ్చగ నగలం దిస్తు
తెలుగంటి తాంవజూముల పురెలుయఁ
జెలునప్పు తెలుచేఁ జెకి తోడె తెరుగెలచ్చు
కెట్టుఁ లెకిమె తెవయుంగర జేలంగఁ
జైసు యుద్ధంముల జెగి రాయుగిలు బాంర
గులు తుతుంద నపుంగ పూలుదశల్లు
సొంతద వీరెతెం పుప జంపు సూర్య చంద్రు
సొగంలు
తిరుగ రల నెం వృషు మూతురాం బుస్తె పులుత్తి
గసుపు
రఁగసు పొ్దారెవయు త్యాల సరయు నంటి
పొసఁగు తిర్ణ పుం బాంఁ పలు బెప్పె సంగ.
తే. అల్లి కరోచి యెద్దారా మున కెపెగ
పలుగుల గండులు గరాగ సింగణాల నెలుయు

సెలుసరిపెనొమెలిబసుంబుబాలకవులు
పెరగనయుంబు వింతలపెంపుమీఱి.
ఉ. త్రుళ్ళు తెగులు మఱుద్ధమెంవటాటు తమ్మికి ప్రాపిగ తేఁటి పిల్లగాం,
తిలకమ్ము ~~మష్టైయులప్రవళి~~ కేస్తరి గుజము టఁడెంబు మిసంగ విభూతి తోయమా,
పుల్లలజులు మోజ్ఞతాటుకవియంబుగ, గన్నులతోగ్నిగుల్లఁడు
యుష్ణాతిరయుడోయుటువిద్య యువు ఉద్దమునందనవెల్ల గారుకుటన్.
శా: బింగారంపెలు మష్టైయుల ప్రవళీ దెల్పంగ పుష్కరోట్లుపుటన్
వెంగలుష్టి తెలదేఁ యంగుంపు బిలువకేత్రిగంధపుంబుం, తరితో
బాంగాస్త్రీయుతోవిపెల్లి వవదక బూజ్ఞాం దుబుంబాప్స వేటల్
శరంగారంబుగాని జ్ఞతాప్సు వెలుబడుగు శ్రీ లక్ష్మీ వందంబునన్
తే. ఒక్కరుచి రాంగితమ దుమున్
శ్రీ తెలుగనాడి గెల్పుకెంపు పురవేతె క్షేత్ర ఫుం
జో ప్రపు వర్షపులు బిరదల
చక్రని పొంపాలు విలయ్యింటి సదవులల మతిమ్మె;
ఉ. మెఱుఁగుముష్టైయుల తొం సెలయియుతెన్నులనె దుర్
పఠఁతయొక్క తైయుక్కు పెరలలీరఁ,
జెదర గయుకేశాఁద్రి చితి విలిగాతులను క్ర
తెలుపు విముంగురు బ్లాడు దువ్వఁ,
జిరబంబుల శౌరీర్ద్ర గరగరిశలుదేటు
సెకవే మహైఁ లుచే సెక్కు వుండ

గవ్వారి తావి బాగా లోసంగుచు నెడ్జై
మదవతి తెలపూతు మడుపు తీయ
నదుబి రవిరంచు విడిసిన [illegible] గతుద[illegible]టి
నదను వదరంబున తుంగ దవెత్తుచుండ
గుబ్బచనుల లంబ యెవ్వరి కొంగుజారి
సాంట్రి నెలతెంచెరా యటంచ నదుల తొండ.

సీ. తెరిందియు గంగుండు టెల్లు రేచి దావి భునంచరి యెంబుబల్ కమున్
మునమున నాంచి యటంచి ప్రుధముప్రసాయుధ్రి శ్రీకింపుంచెం
పుసులఘు టెరి యుంచుము క్షతనములంగ నుల ల్లు గాంత్రి రెస్త ర
మొనపుచు వస్తు దాని దిలు మయ్యు దిమెచ్చుం గాంద యలుయ్యెడన్.

ఉ. ఎరతమలందిసి యుప్పు తలకై త్తుగవే తారగందం జెట్టితొ
త్తొరర వాంస్తువై బరుల లోత్రగృవ వింటివ జేరు రయబ్బులం
జోరల జోదులాత్రి తిరిబా మ్ములవాలతలం బక్షిపొంబున్
జోతంజై లంచలచిత్త రువు బుంబలచుసాంనరరా లుంద్రలంచ్చగన్.

చ. చెలులు మదంబు నాదరు విధేయము నసురసి స్నిత్రె భావుకన్
గలంపనసూయు తాత్రి తమ పంబుల తుంగల వాంబుని యలవేల్.

74. తే. తేజుతులె సంగుచు నరియు నధావు పయు బంగరు పూంతసియున
ఖిలురల తెమ్మైవస్తు రిచెన్ని భుచెంతస బుల్లగనిం చగన్.

క. చెరిని భాస బులుచనిన
దరితా ఘునియుం లు సాంధల తమ తరి వలస్త్రున్

జాలరాశి మెరదళుచు

నిలు వత్ర యిరుపుర నడుమించె నెడ్డ సుధాకరుండ్.

౧. తర బలిగె నైలుల క్ష రపదాంచితయందా యుతమున్న వెంటామె

రవర బత్రిఘు ఘంగ రమయు బట్టియయు బట్టు తెమున్న మున్నగా

వెద వెదజాంబుపోటరయుడి వీడి యయు విరతమున్న తె నైపై

ఖడిగొనమాస్త్ర దప్పైమెద బట్టు కుమె నెట్టు నె నె ట్టైనెం యయన్.

౨. పడిన దెపాం లయగాంరవి తరప్పిన ప్రావియయురము కొమ్మతో

రవదగగ బంబులను తెలిబాంవిరనెవిన త్రమ్మ తాం గిఉన్

సరలత కట్టుచున్ బరవశింబుశ రాను సుపాం త్రైనాం తం దల్

వెదవి లుతాం దుతెరి రత్తవీ ప్రుబ ఖాంయుర వానిన ప్పాగన్.

౩. పదంయుత మెగు తాంక్ష్మటగం తినజెనిరరాత గాంగిఉన్

బొదలు ఉతెతబ త్రుయుపు బాం ప్పలనాప సియుంచరిడ్డ ఉన్

గుదిగొన దుంలు వింలు విరి గొంల వెరుంద దరంలు సెన్న ఉన్

గదియు గానెంయు గాదినరి పట్టిన బైవరిసె మిచె ఘుడున్.

౪. చెవితినె మున్న సాధులగు జైయుప నతు నృసుపె నెలంత యున్

వెలు చెలమిమ్మ రంగిపయుపెమ్ములు సేయనెడుంగ తుంగియున్

గళీ లుగ డుంగలా ంగెటుశసు మంబును వాద్ధి సోంల లాంతిం

డిలు తెనువారి బాగముల డిట్టిన మొంవాంముల ట్టి వెంగడిం.

౫. నాంతి నలిందుద్ద యయయ్యగు దినంబు పులెబాంర తెనాం ధుం బాంయయున్

నుం తననంగమం బుగ్గె నుంల్లాను చుంటెడు ప్రాడముంబునా

ప్రతిగసల్పి క్రొంగిలయుప్రేమ సపీదసవారావయిన్నుయున్
74-6. జేతము రంజిలం జితశిలాచెన్నైవిభు జ్ఞాను కెంకుగ్రత్సున్.

తే. చూండక చేకొగ జేడిగలు
తొండ్రెనె చెలాపెన యులోక తెక్రివరజాలు ఉపయున్
ప్రేరాంతతికట్టింజులెఱ్ఱుచు
పాడుకవారి పొంగ్బుడిగ్గెవెరవెరనలంత్రన్.

ఆ. కిల్పు దాంపులపుల్లిబ్బుగదతిపొంకు
పునసుసొందెంయువిరారాలబుద్దుతైవు
సురయుంగాద్పులకృముపొల్ల ఘూంలఫ్ఫు
యయుపదనాంఘునిసరస ఘూర్మ్యగ్రతజిని.

సీ. మెనేగూంరనిడలవారాయు కురులుడువ్వుయుంద్రావి
గుప్పుడువిరుల తొంగెలప్పువెట్టి
కుంకుమగంధంబు తెనవ్వుగాంబూంకలవా
నిగ్గువెలెఱలమెర నిందనలంది
నఖలలత్రిపొమ్పగగాంభ తెలింపుకరిణ్ణ
పుత్రము ల్లయుఫ్రగుజ్జలవిఖించు
బవరకెంపులలదండ తరళిణూలబిపొంజు
చికివిమతౌళస ఘత్తిక్కు దెక్కి
చుణుకమెత్తివయిసాబ్బంబుజ్బూంబాజూంచి
పదతిపాతెడిగెనివయిని పంటనదిమి

తలపులకుండే ప్రియసఖి కుండేలు పూదెంలు
మురళి రవమున ముద్దు ఘుటియుంప మొదితె యలరి.
వల్లె ప్రూతులు చాగు స్త్రీల్సుంగ విరాసి
ప్రైసల బాం ఉలంలు లతకొంతసేపు
తెంబు రగెలు నిబ వలు తాంళ్ళ మూంన తులులు దా
ధైర్యను నిద్దీరాం ద్రోవ ముద్రాంతసేపు
నిజు కవి తత్వ ప్రౌఢి వెలుంయు శోరాగాలుంబు
గులు మలయాళ్ళి తెగొంతసేపు
వలపులు ప్రోలించు ఫలనాయువగడెపు
మెనెదు ముబ్బులు లతకొంతసేపు
గాంతమెప్పించు దానిబాంకా తాంసంగు,
గవి తెర్వ గలగల జైత్రసగంబు మెలికి
మగుడాము రిలంటునంది క్షుమెగుడతొసరు
నెంతసుమనదెల్పు నారంయూంయుం తవు మత్త.
క. ఆమె శ్రీను నందాకా
ఏమరెగా ఏమొదలు మెలబులూంసునపుడా
తాం మలు దువులు పూం దూపుల
మెంమెంటు మిపెత ముంప ముదితదలంకనే.
సీ. పులకతెర్వరగగులెప్పుడి విఎదుంపెనయుమ
నైతమెసు మెరి మెంం జెప్పిచెప్పి

సోపల్లవ విటపపుష్పజాలక సత్ఫలగు
చ్ఛంబుగా మొద్దులు వెట్టి వెట్టి
పదిసినా [illegible]
[illegible]
శయ్యాతుఁ బాన్పున నెయ్యాన బిగఁబట్టి
వలిగుబ్బచనుల లగలమియులవి
తొసఁగుముశరకేళి రతి వేళ యెనలేఁడు
సొరసిల్లి మ్మిరుమ్మవ జేరు బాలఁ
గుమ్మ లాంఛులఁ గవ బొమ్మ లెమ్మగల్గు
బెరఁగు తెలుచాయు కలదీగం పు బుడుతచేరె.

వ. ఇవ్విధంబున ననవసుంధరాదేవి యధుండునుండ్రుతరానురాగంబు
నఁబు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

బరికిసొరవంక బెం తంబులను వరవరంగెరిసెసెతదరుల దరుల
లకలతరిమెలకువలు జిలుకలు యుకు తెలర వెపాదంబులకు బ్రోదిగ
విపంపంగురితెదుసలవి తగళరవంబులును, గళరపొద్యుత్తికిముత్తి
యుమ్మత్తికాళినిడెంద ంబు పరమానందంబు సంబాంద పొలుపొలంపుర
సారాయునయుసదిరిగతిరసరురసత్తికిం బసెచెలంగుతద్విబరికి
మెప్పు సెంరెసారె తెరా రామ యొరతిత్యులనెప్పరింపు పులుజిర్లింపుకొని
చుక్కవేర్పడంబులు స్లెసంబ్రైరమెంవివదలకదరురుదుమురుండెడువు
దవతినదయుతంగని విడువడువు నెరలెనుడుపులవినానసుంత్రైయు
క్రైతెలంగ్రుప్లునప్రేప్లునిక్రంపు మక్లివలును, నిక్రంపు మక్లువలకుద
క్షిప్రిక్రిగరంబు చెన్నకు సవున్న గవెసుత్తమైని మధ్యమలక్షగాం దక్షిణ
నసంయునవపాలచలుంబు సంబులు ఘుమాయిబుతెంబూరవదంబుంచుపు
ప్రియుంవిడెంబువెడలకెసెనంగలయింపెసంగ జైయుసయ్యంగనపైబార
గిలప్రారి మెుగంబు మెుగంబున నలమువునలయుకలుదెల్పు వయుపెం
పుడిగయుగల, మురపంపు వగలకుంగెరవినతమతంబాంపుతెలనెమ
నాంపాంయమరతువనిరింబు తంబొరెందుకరంబులగళ్ళంబు గొంగి
వంబవెదద్వయంబుగనెన్నదు మువెగడైబాగుదిరాల దాబుంబుడుతాడం
బిసాందరశిశకెసినయుదమ రెండురుగుప్పింపునప్పు మొంజాప్పి వక్షే
ఘుంబులవిదంబయుడుయున మదనరదగంబునకెడుతె నై చలంబునం
గరిసినవివయుయెప్పిల్లులకుప్పమెగంబు దప్పుత వెప్పింబతెలతెలన
వ్పుచుమందగతి త్రైసంగెద్దుఘుగుగుపగలునుఘుగుగుపగల

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

([illegible]
[illegible]
[illegible])

సీ. ముద్దమొలచుట్టు పొందు గరుల్లవియింప
నెమ్మి సుత్రాము లుల్లసిల్లఁ
దళుకు తూపెత్తులం దళుకు ప్రసరమ్ము లౌర యనఁగ
మెఱపు తారలను మయూఖలవాఁగఁ
గంపించె కాగు గర గదనని యటుండ
నిష్టుర నక్షత్రములు తెగులయుండఁ
జైము లలం తంతరుఁ జిప్పిలిగ వ్వగ
మెలసి రెస్సి తారావిమలు పెలసఁగ
గళ్ళ రవంబు లుపొంగు రాల్చుంచు రలుసు
బంపురములు లేకల పొగ్గులనకిన
లాక్షమేలు నీ పైగాయు పైగాఁ తారవిత్రిపిల్లఁ
సలిపిఁ బుంభావములు లుండిలరుసాక్షిఁ
సీ. నెరవిడువరుల బాలు సురలయూపు ళ్ళుంబుగాఁ
గాసు బాముల్లు నెరవెర్శ రంబుగాఁగ
సుభ్రత తావెరలునెల్లూర్బులు గాంఢల్గాఁ
బలి మెసుబ ంబలాంలతి రాఁగ
నెనసినల లుగంటు తంద్రాలాపములుగా
మెఱయుగళ్ళ భానులు లజ్జు మొగాఁగ
జెగిరాలు పులుత్తె పులుత్తె తీవరగండ్లుగా
లీ బలు త్రెం జె[illegible]లు వాంగాఁగ.

దనరి యెంగలి తాంపు నిదాంఘు మడఁగి
పతి ఘనానందరస ఝరీలోల భావసరసి
యగుచు తిరిగి కలంగగ నట్టి యయినకు పరిసుర
76.b మృదుల వాగ్జాలముం బట్టి సారఘుల ధనుల
సీ. అకలంక రతిఁ దప్పు కేచుంబు ధవునిపై
సిగ్గున ముఖమగ్గి సన్న తళుకు లెట్టఁ
బనియున్నదని బాసి పతి తనకు గవనుం యూసి
తనముద్దు నెవ్వి యుద్దమున ఁ జూంచు
మారుప జేయు నెవ్వ తెల్ల యందులల్లతనారెఁ
కేళి సల్పు కతలి సోయి తలపు వయ
నివిచిన యొత్తు ముక్కు చెలువు పుట్టు తోసరంగ
నెరాంపుఁ బోయు నెత్తరితో పుష్పం పుఁ
దమ తమెడల నివరత సుశ్రుమతఁ దాండి
మగఁడు మోసె తెలయు తెలయు మదు పులంది
చెయ్యు తపురం పువిడె మిచ్చె నెదిది
మె అని మతిమతి ప్రియుఁడు చె మెప్పుఁ గాంచు.
క. అమితచ్చి తతచ మణుల చయ
గురు గుములం మసొంపొంల గురుతుచ తస్కారి
గమగమలఁ బెదవి కెంపులఁ
జి మారి మలందనెర నంజ్ఞ చెలువు మీరి యలియన్.

! పంతమున నిల్చి తురగరేవంతు లీల
వదలక త్రుదించు దంతివేదండు పగిది
మొండెమొండెకై యెగురుచుండు కములు బాఁడ
వివిధగతి నాతి పుంభావవిధి జెలంగె.

౬ భవమింతింగ దనుల తీక్ష్ణత సప్తపుంగళ్ళ మేటి
నివహా వెండుపడంగ నారబములు లక్షల బాలబానంది లనే
రవళు లన్నగిలంగ ప్రొంజైము లుపట్టికే ప్రాతెది నాపహ్యాని
బవదెవి ల్పుంబడు తేలు బాల్పువగ దొంగచ్చాసెవ ద్రేంబునన్.

౭ ప్రాతిన మెల్లన గాఁగిలు
బాలుప వలనెదరెం బక్కతికేదిఱకే
లంతింబవెలావితి యవు
సొంలంగాపింపులుతం చకులంతి తతరురాన్.

౮ మగువా యలసి తాయలని
మెగములుస్సు ద్రెడ్డినవలాబు మెయగ ప్రైగనుతో
నగవుమాదాంగనస్సినిక
నొగసులగనే లెయుం పుసుండసుడి గొనుమ్రొరనే.

౯ పతిప్రేరం దవితినసొంవద్దై కెుని
మొలంచొల్లి తెుగ్ లుచెంముడి ఘుటించు
మెవిగెుని మాం ప్రెళ్లైదెులంగ ధైబినతారం
వారము ల్లుబులనందనింప

సందిలు వెడబాయు జారుశిఖ వాదండలు

బిగువు గను క్రిందు స్రైంగ గదించి

మోము పయి క్రుంగ పైన ముంగురులు వెదలించి

లేంతల బుగడల దెలియ బట్టి

ఆ. తళతళ తుంతుమురస మొళ్ళ క్రీమ్ కాంతి

మెలికె విభాంబూపుల తుమి మెలి మెట్లు మెలప

సొన్నె కేశ సొంత్ర నెడలి తురలాడి సిపోగ

గొప్పలుడులు మొలుపు తెలియు త్రైము లలంగి.

ఉ. వదలిననావి ప్రోవ్యుద్దిని దాద్దిన పుష్పాల తావి వచ్చి కా

ఇంపుల వినపించి గుప్పుల వనెలంది నత్రై సెగలగుం పుటవి వెలవ

నిదుర ఛుటిల్ల వసుప గవనె క్లైను తావి చెలంగు చుండగా

మేదవతి కయ్యాడి గీత త్రైప్పర్ జోడు ముసిగాం పాం కొత్తది.

తే. తిరిగి తిరిగి చూంచుచు సొన్నె చెలంగు గట్టి

పొందగు వరిపెంబు వరపు రయుంసముగం దసర

సుపరసు రతరుసాం ముత్రైంది పుబెరంగు

తెలుగలు గడగడ వడం వంగ నర బెడంతే.

సీ. చందిన జాంగాలు చెదరిన యాంకిలజో

లికలు సుగంధ వడిరిం ప్పిన దాం కిత మలు

సుతొలు తెడలు తెంబుర సురులు బిరతుంకము

గంధం పుంజేస్తలు గలం యెనలని

పాడిన పుష్పాలు బానన్ను నిండిన త్రమ్ము
కలువలు దొల్లఁగ వ్రేచు మెఱుఁగు గిండి
తెలిపె ప్రిక్రమ్మెరు దీపంబు ధరణిపైఁ
బరెవ దుప్రెప్పారు ల్పుగి వెనల్లి
గాజు తునకలు రవాణి తాంత్రి విలాంటి
తేమ్మవి ల్లాని సాందన గతి రియనగఁ
బరిధ విల్లెలు బంగారు పడుతే ల్లిల్లి
పెడవెర యుప్పింతి తెల తెలవేసినపుడు.
ఈరితిమదగ వెలువాని
ప్రేర ఉడిల్లంగ రాజునే మెరు తెలుండన్
బారుమనలాహారమైధా
ప్రారావాలమల మనెరుని
రారమ్యంపైన కేళి తాగార రములన్
౨. సరసాలాపములం బుతేప్పె తిత్రాంబ ధ్వస్తేరాపెంగరాం
ధరణింగుంతులు గంధసారభ తిలకోద్ధింద్యాత్తి గాంధ్రి యుగా
పరిరంభాంతికయాను రాగముల పుంభావా వధానంబులన్
బరమానందము జెందెఁ బ్రాద్యుగ దపన్ బ్రాణేశు నెల్లప్పుడున్
అంతమెతేనాఁడుని జుగ్వాహభ్యంతరముస
కలుకు పారు రుమంజీ మ్ము త్యాల మెఱిసె నెంపు
పూదుబిల్లలమమ్మలంపలుండి రితెల్లు, చవితే తాపల దంపతుల వాపు సుమిాటి.

97.6. ఉ. చారుసువర్ణబిందు పులచిత్రిత పల్లవతంపుపాంచితల
సూరెలఘుంటికంచు పెచుసనారి తెసుల్లు పెలయల్లి గితల్లు పొలిగా
గ్గూరెదు వజ్రగలగ రుద్ధాపలలంత బుణగ రత్నపుస్
సారెలబ్బెప్పిరలం బగరసాల మయుఖాదుగఁ బజ్జె పెరలుతస్.

సీ. పాంచిత్తైచిత్రపు తపంది తుడేగెదు
రవళికిఁ గేరమలు రంతుసేంయు
జాంటించి సారెపొ సారెను బాడు చుపుట
గ్గతికిఁ గంతును ములు గల్లరసఁగ
వాడు పల్లులరెటింగి నడుపు తగలసఁబం
పులుబు ల్లు చెవిప జ్జునలు నక్ల్లు
గెలుపు నూరురుచు జేలాగె దునాయుత మిల్లైఁలు
రయజిక్షాజిచను గుబ్బ మెఱయలుపండ
బంరదుగదబ్బి తోపంచ వుడిసత్తైదు
ఆడిపటుబుమ్మదిత్తి గయు నలచునగుచు
మెలఁతలపులు వితోపరల తృగులఁబలుక
నాత్ర్మ విభు తోంజే తిసాంగ లలం డంగ పుడు.

తే. వాకిలుచెలిని బ్రతుగు
రాకంబు నుదెంబియు పతుఠంభాయు తాసాం
నాకవిభు మెలపుబలం గదు
రంపాచంద్రాస్యయలు పరాంతులతాంకి.

౩. వచ్చి విమానము డిగి వడి
జొబ్బిరాంగబు తోడి సుదతీమణి కన్
నచ్చుచుం బదిలముగా నడి
వచ్చితి నేమ యమ్మ విన్నపము సేయగాన్.

౪. అంతావిపురాతన ప్రాంతముదయయ యాగము నమ్మగు నయము క్రింత విమానం
బున దిగంగ దర్భులు తాంబూలము లగు లకు దగ్గ నరైవి తత్తాంచ కన్న
తోలు తూ వాంల లబు నవిప్ర రం బగుల యూ గంబు నబుయద్వారం
బు యజ్ఞద జోడు బంయద్దుల తోడు నడుపడు డిడుదిం చూను
తెంబ యయ్యప్పుర చిత్ర వంటింబార గారాం గుఘు.

౫. అన్నియుతాను కరములో యత్ర తెమ్మ లంబు వింత సేతురా
యుక్తితో ముయ బుదవ రత్నో క్షీరా గుచ్చి నగిరా నిలిపంబున్
ముత్తెపు రంభయుండగి నమూలయ మూతికి దూర్చి దెప్పి యూ
చిక్కు దవంబు నెమ్మదికి సాంతె తునద్భుత ముక్కు టింపంగన్.

౬. నెనరుగను పల్లెముదన మెంపారించయు నప్పుడు
రంభ తేల్చె తోలుతా నమ్మ రమ్మ లంబు
నంతిపురి జేరదొంద్దు ంబు నరిగియుండు
ముద్ద రతనంబుల కరాంగద్దెమాంద.

౭. తరము లమ్మె తెలియు ముపుడు
సరిగాం గూర్చుండి సరసల్లాప ములన్
నెలపుచుసుండిరి తరపుగ

పరమశివేంద్రు వెందుకై తన సొంతనై.

సీ. అప్పుడు రంభయూ రసిజానకలత ప్పు తచూబు పత్రైసొం
తొలుప్పులతు ప్పు నేవలతిం మలు రవ్వ బ్రసి ధ్వవతీం చెనైతదా
అలుప్పుడు నిండ్రవడ్డ సురవెల్లవలతిం పుగు నేవిలా సమలతే
చెప్పంగవచ్చి రంతి నిదెచె ల్పవమలునా తనుడొంయు వల్లంగనే.

ఉ. దప్పని చూడంబాకు దయ దప్పతు మింపెవి పోయి విత్తునం
చవ్వని బాయుతో ఝరా వంయుప్రతిడింగని పారిజాంతపుం
జాబుప్పులపొల్లుముప్పి వరిబానియుగద్దియడిగ్గి పంపగాం
గుప్పని యుంటచే యునుచు నాదర తంగను గెంయని ల్పుచునే.

క. వింతవినయుంబు చెల్వం
చెంత యు [illegible] పోయూ యద్దైన నెదమెల్పుడునే
యింతకిం దాం బిరాయడాం
బంతపడులు వింతెరే నిదగంగని యరుపులునే.

తే. సారిబాగ ~~కా~~డు చు బనివిమూన యబు తెలుంచ
సాత్త్వసభి నంతథ ఇవితేగనంతిప్రారా
పల్లభుండుల్నయూతో శివేనవలుసొప్పి
ముదనమొంతిం యంరలయెవ్వనమున్నరలలాండి.

తే. ఆరతి రంభమూనవ.
సారాసుగి రూపమందినలు వనురగెనె,
యువ్వరంపు యుంచనదతిం

సాంతము ముకుందు విరుల కలరెడు పొదలకే.

సీ. కుంతలము చాలు తోరపు తెలుప్రొమ్ముది పై తెలుపు పై
సంతసమునదంటు తెలుంగ లంకె చందములు తోంగలు తాలుము మోవి తోం
జంతెన చూపులతో నిగుడ్డి చంటి నసాంతుర తెమ తోం తరిగా
బాంత విలాస భాసుర సుజాంగము క్తై తెని బాలలలోలకే.
తుంగా తుంగా శృంగారకం కాంతి వమునికగా
ప్రభలు దూరించెనే యంబరములు వర్ష
వల జల్లు నలరు జొంపములు లోనె తోడు జూపు
కలత పుష్పులు జలజలగు రాల
చిగురు పయ్యెద లోని పొన్న వక్షోరుహాం
బులు బెళ్ళి దాగిని మూలతోలాడు
దళ తల శ్రద్ధు మెడలంగులు కుంకుమ లంకెపు
జుంకె రాలె పోదో వఘం తమూడ
నెలంతే తోగాను నసియూక నలంత తెలుగు
జాగ్రత్తాని ప్రశాంతములు సాంగాని తెలుస్తు
తెలుస్తుగ్గై తెలుపెనె అత్తావి తేమ్మ విరులు
గొంగయలు వంక కెక నెలతూబు లంకు.
కని యదియంతో తాతో
యంత్రై యం జూంప నిస్వతాకొంచెం
మనసు గలదతివ తెల్లుడు

మునిశిష్య కదంబ విఘాతము ఘటియించెన్.

గీ. అపుడు భల్లాంకరాజు నవోత్తికలరి
రతులు లక్ష్మి బాణయుగళాగమెంచి
తాళ్లఁ జాలని వేలివి రాళ్లఁ జాని
బాల చనుదెంచె సందేశాంచలయుగుడు.

క. తనయుని బుధవాదపటికి
ఘనతన్ని బువనిత మాయయాగతనాది
గ్లనకెబి వేగరుపుతకము
దనమొంతానిఁ జైరవశి తత్త్వరపద్రుయున్.

శా. రామాయంతరవలంబునేయులుది పేరాంగదారావరా
శ్యామా వల్లబువేసులం జోటువృగాంమూరుండుత్పాదుండుని
నాన్నబిణ్వాతనబిరమెల్లనె టిపెన్నవిలాదనాసేగిరి
సేమంచె నున్నదు మిక్షానాకు వేయుతంతో వంతపాశైతినే.

మ. జరవతిక్షసక్షముకొలయుంగ శిశిపి తండ్రప్పుష్పైబుద్ధిని
ప్పవి బారించిన దుస్తరంబు నగ్రాంవు నెత్తుగానిందుబా
నవిశేషమునకరావమాంపెదనటు నన్నిశ్లిర ద్వారంబుదా
ల్పవిధించె నిధి యుల్లా దు ద ఒ మూలకాలాంయుంబగా మాన్.

మ. అనిసమ్మాము యువంబు సంచరి రవిక్షాంచ తిపి రాలా క్షీయై
ఘునరక్షితు నితలిల్లుత్తరాయమలు చిత్రం జ్ఞైజ్ఞ సగ్షాలిసి
యిప్పనంబాండాంగుళ్ల వాలిసిఁజాదెలాంయు తెడి. తెల్లు తాంబూలసె

రసవీణారవము గాదంతకొంత వేడుకబర్వంబ దైద్ర్యంబుగన్.

ఉ. పతలగుగా బిరామమబసస్మృతయెలాలలనారసొబితా
వతమవాలై యురూపరూప వర్ణన భావమువెంబ వంచనా
యుతెసుమసాయుతెలాక్షత్రకైనా త్రాదలంతెవుసాత్మైనస్
వరలుఇకుంగలంబివిడకాండు మనొంతరుగాంల యొంతథీ.

మ. సతలమము మూనిచంద్రుశివశర్మకుల్లై బహుకాలమల్లుతో
యుకవడి నంతద్దైవగతి దాంత నిబాంధకనెల్లియుప్పుడు
డితనసుజేరియుండ గలదయ్యానిమదిదోచు నేదనా
యుదమరుగాలపాన్నిపడ్డిలుంచి నసౌఖ్యముదానితెల్పుడున్.

క. మన్కువేసుబెనగినతల
పెద్దదయొ తరిపడులన్న దింతేయున్నరున్.
దక్షతనసుగరుబలొర్జులు
మిక్కిలిరతి పెత్తిగొలిక్షి మిల్లదుగదా?

గీ. దయదరిరప్పగమఉపేద్రజాసునసల్ల
సంగపెవకెల్లిసాక్షించి నపురుమల్ల
రఘుకిశోరనల రూపరాయమురుంగు
బాలికి సాకేయునేనో మిపాపమెమ్మునా.

ఉ. ఒరని రెమునెప్పినయూ
సకియుగవెయుపొందుకునకుసౌఖ్యముగలదొ
మది
యుతేలాయుముచ్చవెరెంవకే

వరలై వఱలె వెలసె ముదాఁ ద్రౌపదీశున్.

ఉ. శ్రీయుతసత్కవిహా స్మృతులు చెలువు దీర్చరింపరే శ్రియుత్కృతిశ్లాఘా

ఆంధ్రమయూరు కలఁ గాంచి వెలుఁగు లంబుజముఖునెత్త్రిలుఁబెరసు లందుఁడా

శ్రీయుతనేత్రింత్రంబుదివి శ్రీసరసిజా మరుసారిదాశర్తో

మా యెలనలంతరదలంబుకలిదాంకల కులంపుచున్ సూర్యాంబునన్.

క. చుక్కల సోవిరిసరులన్

గక్కెన శ్రీ కరము ముజ్జీలు గంధములు సంబుం

బెక్కెన బారిల్లు గదాయున

కిక్కెరచ్చి తానసరి యవిభుఁ గతయుండన్.

చ. అదియుదితేల్లఁ జోయుతయ భాంశ్రముడుఁ చునేవేయుకోలనన్

మదనుని బాంరి ద్రౌసేరవి మన్ననజేసి దెయుంచుమశ్రిలుల్

వరనము [illegible] మరవ్వఁ గిల్లిని యవాంరితమోందటెసాం శ్రీవుగ్గఁడై

యు దిరవ లింపెనా తపము లన్నలుకనమ్మఁ గనింపునెన్నమున్.

సీ. తీర్థశాక్తిమెలపు చౌతను నెలద ఁబడఁ బడ్డ

డి సోత్రుల కుల గుండె దిగ్గురనఁగ

సురుష్ఠిరగుణు చూచెనిని లయమూఁ పూనఁ జేశ్ము

పతియయ వెంగెల మైసలు ల్లురనఁగ

గండభాగంబు పైఁగాఁ దదీరగదించు

సుదతి చె క్రతిరెక్కుఁగుమ్మురనఁగ

బలభద్రోచనతనయాస్సారస్య తాంబూల
కృష్ణసాంబ రగాంసక్కల్లవెల్లు రసాగ
గాంధర్వంబున్ గ్రోలు కర్ణికలుదుడిచి
ముత్తెకరికైత్తు మైలిసెలిపమావతోని
పగిది గొంబొరి మొండె చెంపంత రాజాస్మి
సంబుపాయుకయుటిపాదరింటికపుడు.
తరలకయుల్లు తెచ్చిల లిత ముషుసుధాంశు కలాతలంబుపై
బాలధని పొంచ్చగాని రులుబ రిచ్చోసిమూ లకమెరు పొంగలు వల్
తురకెదుముపాలు దుమ్మెదలు దెమ్మ జేకలంగ దుమూలు దెమ్మెర
తెరవిరుములపు మెద్రలత కెళ్ళి గరంబెలతాం గినమ్మెడన్.
సాయమునందుం బాలచందనంబులు తానెదంబాసియుల్లద్దె
తాయమెమిుంగలిని తమకెంబున దానును జెప్పెరాత్రిన్
సాయుని కొందె పంబ్రసవబాణుని తెల్లిగలుంచె నప్పుడా
అంయుసరంభ సాంపదన రంగువరాను మను సాంగనాత్త్యత్తన్.
ఉష్ణిచి యుష్ణల సాత్రిదోరంబు మల్లి
యదియయ్వర్గంబు మానున్న యుత్రిసాంబ
యుచియు నుంద్రకేయు రాదింక్షణ సుగు
తోమకొంగిలు విష్ణుని లాలించపలికె.
తానువిడెనేయద్దెమణు దిక్కెతరంబునానెడ్రపెల్లినె
వెన్నమునసెంబె సూమిలునుటులంచెప్పి చిరం దలబునన్

నిను నేరంబు గాని జేసె మహిమ నిల్పఁగ నొక నమ్మి తోడి బాలలగు
జ్ఞానమున మద్దియు నీ దివి నీ బావుర మెచ్చి రుంగపుండఁగ నే.

క. నను దొంగ నెను చూఁడను పతు
నను పూని వేయు గద్దె నేని యమ దిదెల్ల మహిమ యా
తను పై నెలుగు నిరివృలు
నిను గాంచెదుఁ గూర దమల దనిర్మర పురలో నే.

గీ. అదిన యుగాంత పల్లవుల కొత్త నలరి
నిష్ఠుర మహిమ ం ద్రుమ నెత్తి తెరఁగ రయంబుఁ
ధిల గాని నంతనే మాట మూ త్రాన వచ్చె
మహిత పుణ్య తేజము వినమ్ర పుణ్య.

వ. అంత నవ్వారి మహిమ యందు నస ప్రమాణం బాలు వారాంబును సయం
త్రజన యుతమాంల మూల మందంబ రంజనంబుని యద్వసు జాంగనందెచ్చె

శ్రీ|మ నను మెచ్చు మాటల మెచ్చు గాంచు విరయు పరవళ్ల భురచ్చు సమూహం
బున పూని నాను గొందుయు రదాంగసు వి మానంబు క్షిగ్ధ జాంబ శోభి
నమ్మ బంబున తుండాయు నేర నమ్మ యలం బి మాయల్లితి బా
యుఁబ్రాచి మెలసుం గెరలించి రయంబునఁ బాతారి తేజోమయ శిఖి
ద యున భ్రాంతమాన వవలను విచ్చనదత్న భాసురులందఱు నిం దుల కొత్తి
జ్ఞానము గల్గినై రి. అలనాడి పతమ మందు ఆనం దరి రపటు వివారంబు
దెలియు మైతి గజాయని యని మహిమని గ నుం మని యగ్గలంబుగ
నిర్గన విన్నంబా యుర రంబు రాజంగని కెలవాత్రియుం దిల్లనియు.

గీ. చిక్కఁబొక్కెలకో బెరిగినబ్బెలోని
తాంత్రకై కైయిజ్జ సాంబ గుణిగంపెనాదు
పల్లని బూవౌ యుటు నేపు పల్లె తున్న
యిబఱుఁగ పెరంభ యయొ నది యుఖ్య లనియె

శా. సాష్టమోగక్షులక్షైనమో రక్తలత వయ లృక్షిం తురాసాటారా
సావమా బాపమసరాంగనావసాలల నెక్కింబాంపుతో పాంపుతో
యంతాపిలాసాక్షిని జూచిన ప్పుడెదలో సానంద ములంచాంచితో
తాంతూరి ప్రియభూమి నాకపాప శ్యదాగాంచో వృగాసంయుతో

తే. ప్రాసాఁ తసాబగుఁ జూచానేఁ
గాని తదాంకల్లి తివ శాంఁ వఁగాంరాండనూయు
యూనియల ఓకే గిపోగమె
యనూన వసు మళ రుని గంపి నది యయుకుల విసుఁడే.

సీ. బగితోఁ గిలిఁ తలవనతుం పాండు నమును
చియులగం రపుఁబూఁ తచెలవు గుల్ల
రవతాపవిదౌ బుసె త్రుంచ తప్పు వల తొూంద

81.6. నెంప్పడుడు ములు చల్ల లుప్పు తల్లి
విడెంపుని గ్లుమో వనిఁ బచ్చైతా ఉలల
గుబ్బాం రాతిరవిక్రెంపు వగవపెంచు
నెదఁ గుంతులపులుచి బున్నద పియ ఫరంగి లాలో
గిపని చేసాగెలల్పుఁ గ్రిందు పట్టంప

జోలు శిఖిపై వెలయ యుల్లసిల్లు సారుమాలు
చుంగులు సరిగె తళ్కులు బుసు దత్తిపోతి
తళ్కు తనెమలో కసుర యుంపి పులను రెకు
తైత్తిరయుని యూర్ధ్వ పాయి దెమ్మె పొంగ.

సీ. పరి తలో[illegible] మూఁజి పురత మీలంబ్బు ష్టుదిందలు
పజ్జు దన రాయలో శమిం పరలపు మీంద
వితత రుచిబు గన్నాయ్య వారా తప్ప తిలవహింబ
యుశరూపు గంఠాన ఉకెళ్ల యువిశవెంటు.

తే. శ్రీ జగాను శ్లు పింగళుజుబు రుసా
పరదాంచ పుర పుమోల్ల పనివుంచ మువుం
దళిచ దళుంగెలు లుప్పై తగు
నరపతి యుర వడుం జూఁ ఠన యుసాం త్రుప్పై.

ఉ. దాక్షిన యుత్ప్రె చెంప పశి తెరునల మోసలయు జెగ్గవోవి పై
నిడ్డపుబు వ్వు తోలమ యుగ యను కాలదె సోయు గంపు వెంటె
పట్టు గణింప వీని యెడఁ బాల్లదైన మ్మ రాయలంబు మెప్పయా
ములద్దుగన గనంగద్వ లతిప్పు గ్గెసు వోయుసు నొల సంయువుా

గీ. వసుగ నసుగొని యుడ్వెర నలచల బ్లెనని బు
తాంత్ర యుపడురంభ గాడె యుని
దీనదు విభుని జూఁ గుఁజు నుడెం బెనోంయు
గాని వజవ జొసి తనదునినుగ్గ.

క. ఆతని గవయుఁగానెఱిఁగి
సాంత్రము షొస్త్రీని దగులఁబెంటయుంచు కుటి
సాన్వితి కినిద్దల కులుదగు
సొంతాపసవర్త్యయుదు దపెలా యిది ఘగతిన్.

చ. చెలి యెుఱకాసహూరి యయుసు నిగ్గునదేరకు రాఁ బ్రతిజ్ఞమై
యలుఁకునగొంత దాని శయ యత్నదురాకిసగొంతమేరిరెన్
నిలుచు ఘనాత్ర్యం శియుత నిష్ఠ దిఁబాయయఁగతేని యుద్ధిఘూం
తల మంగతోగియలాసచిరి దంయుక హూయయు లవన్న తెన్నతన్

చ. అనవిని యద్భుతంబున సురాధి పుఁత్రిజ్ఞనెరంభ తొందరన్
వనరుహ పత్రనేత్రవిభ వర్యుని సొల్లదఱించు మునెన్నఁడు
మునివచియించెనిప్పుడది మోహముచే వరియించ నెంచ్చనై
తనకొనె యందు సున్నైరుఁదు తద్విధ మెల్లను నేరువింతనే.

ఉ. నావిని రంభయుం బ్రణమనంబులరంగ వయస్య చెప్పఁగాఁ
దావిని నల్లిమైఁ బరసదాశివుఁడే ఘువిరాజశేఖరుం
డావిభుఁడై జనించిన చరిత్రము జూచి సుతాంగె జాతమై
పావనమై చెలంగు చెలి భావము దేలు హృదయ మ్మచిరించినన్.

గీ. దేవ ముని జ్ఞాచి నప్పుచుదివి బ్రహ్మర్షుఁ
డని యెు శివుఁడు రవిన వతారము దినట్టి
తెలుఁగు వచియుం పరాద నితెలిపియుంటి
రనెఘుయటూఁగాఁదు నీకథ యది యుకొరిదె

క. భూతపతి యరవ తేరించిన
పూతచరిత్రంబునే యుబ్బు వినుత కైవల్యైక్
బ్రీతిదలంతోని యొధ సౌఖ్యం
డాతని దరిసింపవున్ నతుని శ్రీరాముమాన్.

వ. అని ప్రయాణాగ సిద్ధహాంబున గుల్పొయితంబై.

సీ. పచ్చలుల మాణిక్యాల తేలశేషయు ప్రభల నిగుడ
గెల్పుము తాళ్లలబ్బులులు తళుదనంపు
చప్పరపు వచ్చు చూడిపాలి బుగ్గాములుకె
తెళ్లు కుమగొ ఘుంఘుతెలనగు చెందంతినెన్.

మ. సురసంఘంబులు నారదాదులు నుతింపం బెంపుగా తేరుగా
ధరకుం దివ్యస్థలి నిగిడ్చి వేతురవియుం బ్రప్రస్థమం జేరగా
నరనాథుండని స్నైకకీర్తిబు నుతెన్నత్రాబు సాయంబు శ్రీ
హరితారుణ్యవయు చిత్తశేంగమున సెయ్యింబా ప్పగాం వింపులున్.

శా. నానాకేశగీతలం ధిఫుల్లాలువ విద్యాదాంబునాంస భావా
దాన్యసూనఖవని దిక్పతాంశములనిందారంగ యిందాఖ్యాసుత్
సేనల్గాలవంగ బ్రాహ్మణాతోత్రములు నాశీర్వాదముల్ సేయగా
సానందంబుననవందిమాగధ తతుల్ తోయ వైతాళిక స్తోత్రముల్ ఘనంబులతోన్.

ఉ. చెంతతెంగారి పద్మములుం జిత్వన హస్తాఫలపైఁ జెంబులన్
వలుంగలముంచాయిటె తెల్లరవయుంచుఘు వప్పెముతెల్లఁ బొంగెవా
రాంగన తోడు తెంపదలనాబు నసిగ్ధులు కెంత నిలువన

రత్నాంగములు నెబయూన బయలు తొమలు వసంతములు లారవేడుకనే.

సీ. ఏవీధిఁ జూచిన నిక్షురంభాస్తంభ
తోరణశోభితగృహద్వారములు బస
నేవంకఁ గన్గొన్న నింద్రనీలోపల
ఖచితనూతనవేదికాగణంబు
నెచ్చోటు వీక్షింప నిందుకాంతప్రభా
మహితోత్తుంగమణిసభామండపములు
నేమూలఁ బరికింప నిక్షుకాంతస్వవరమూ
పూరితామరశుభతోరణములు
నెందుఁ జూచిన నవ్వారవిందకుముద
సూచకాంబరకనకవితానములును
రమ్యమై యొప్పు నప్పురి రాజవీధి
నగరికేతెంచి కౌరవనాథుఁ గని యు.

తే. తనయుఁ డప్పుడు ధర్మజుఁ జే
ఘనతఁ దింబుణ్యులందరికెల్లఁ బ్రాంతివై
వినుతించితి నన్నిశి నన్నుతిఁ
నెనిఘించుతనయొప్పు నందిరింగ గాసేవన్.

సీ. సిగ్గులొప్పు మంగళాల జిగితాపతులరంగు
తెల్లనెలవంకయుండంబు గుల్ల
మన్దు భూతిత్రాసి పైను దుంటి తెంకుమచ్చుకై మెక్కివి తెన్నుగా మెరవనింప

గజ్జెలు సందులు సివతేపస్మారి గరళాగ్ని
గండిన క్రష్ణునాం గానిపింపు
ములతాల్పాల హారింపు లయుత్తరబు లెదేఙూత్
పున్నగ భూంశరాప్రుత తాండెల్లు
పువనిండారలు చందనానూన చర్చ
భసితసంధిప్పస్థ్రయిము ష్టుభర్గ తిలక
గాంతిస్టోలు పొందు రాజశేఖర శివాలు
గాంచె వడి సూఙంత నల్గలు గల్గు వేల్పు.
క. భావజు చన్నైని శరమొం
శ్రీ వశుగల పైండి ప్రత్తము సిత కెరు కెళ్ళ రంబు
ప్రస్తవ గుల త్రొమ్మ్యె ఉబు పారి యున
భావింపంగ నెప్పు నతని పరాంతింగ నారోగ్నుచున్.
సీ. పలుగు వవిలాంగాల్లు కేలార్కంబులై తనరార
ఘన మతరుల నఘుంఘులు దన
ఉతోఎతంబ ఖుష్టైకతె స్పూర్తిం జెలు పొంద
నాపర్తుసంబాక్షిలంద ఘుంద
జాసతాంబుత్త్రైఖరి నసదులతోం గాసెప్పు
జిఊ నాచు గతానరుఙే గెలంతే
వఘులతుచచ్రపాతేఘు ల్పాదలంగ.
దమ్మ తూంఢ్లన గగరఘ్మాలె నయు

నయనములతీరు గండు మీనములు గాఁగ
వదనబింబంబు పద్మసంపద వహింప
జెలుగు వరిపంపు తెలినిగ్గు లలర నింతి
జూపా౽వితతెల్ఁగు డొలఁప నాష్పీర్ద్యమున ననం.

ఉ. శాంతనుఁడు నింద్రుఁడుం గలవాం భోజాసనుఁ గన్గొని యుల్లమివ్వసా
ధ్యాంగ నాసెమఁ గంటిపె శివాకృతియుం సురవాతి నీగతిన్
సంగతుతొపతిశ్రుతి నిగంయయు మంత్ర్యుతులన్ని దిక్కులన్
నింగి నిఘాబలెప్ప వీరవరుని క్షీపుఁ డెల్లుమును వింతయయ్యెడున్.

వ. అనినఁ గని మునీంద్రుండు వీరశేఖరారంభ చేతఁ దెలుపంబడి శరగం-
గాసంఖ్యపులు. పాదంబుల ధరింతలంబున నుదయించె మేనికిఁ బ్ర
భాచంద్రిక వశిర్త్యాఖ్యలం బ్రవర్తిల్లిన వంగన వెలుఁ శాంతిరాజశేఖ
రులుగా పునసతిల దేవతానాయకుండైన విరించి తత్ప్రార్థి
తాంబుల తెలుఁగు బూపట్టె. ఇంతరంబల కుశత్వంబగునేయన
నింద్రుండు నప్పరమేశ్వరు వలనంబు నందలంచి నమస్కరించి చూ-
డని శత్వంబగు తత్త్రిజ్జోవపాత్స్యంబున కు పెరగందుచు మేయున్నం.
బ్రాసేఁడు గదా సుదినంబ నంచు మేలు చ్చలులాడుచు నియుచ్చరిప
తానాతెంబున తెలం జూనియె. శంభారంభోరువు నల్లనైనాబ తుం-
గదిసి మదనకేళివినోదంబుల ముదనమోహాని మేఁది మరులు వ
లపంజేసి సుఖంబుండె నంతనిన్నెడ.

సీ. హారుండౌతఁడని భావమటంచితచ్ఛనలతోం
శ్రీ కేలక్ష్ముండ తత్త్వైత్రిపేయుచుండ
ననిశంబు ధర్మజుండత్యంత భక్తితోం
నర్ఘ్యాసనంబిచ్చి యాదరింప
సంగీత సాహిత్య సరసోక్తులం జెలంగి
ప్రత్యహంబును క్రీడ పరపుచుండ
నిజమహాత్మ్యమెఱింగి నిరతంబు భూప్రముఖ
చూచి మెచ్చుచును సంస్తుతులు పఠింప
బహుదినంబులు అందుండి పంకజాక్షు
పాండవేయుల బాయుమాన భావమలర

84. తే. హరి పుంబంపఁ గరాంజాశ్వరథలీలు
డుకుపవిభవమెయిప్పు నప్పుడప్పు రేము వెడలె.

వ. ఇత్తెఱంగున నింద్రప్రస్థంబు వెడలియుం గాంసహాస్రపరివృతయ
గు వందన మొంపొని వద్ధుల యుంజు తురంతయానంబు సంప్రా
ప్తుని యలున్నత గజాంధిరూఢం రత్న సౌగంధ సౌసవిలతంబు
గాని మురాం బుధాని యగు రత్నాకరనగరంబు ప్రవేశించి
మిత్రులండగున బుపూజితుండు రంబ్బుభారంబు దీర్ఘకుత
రత్నంబు మంత్రిత్వ ప్రవర్తింపలాంలింపు చుదమ్మూద నమోవాం
వలం నొంహాంగాంమోంపు స్రంగంబు లదలమింబాం దింపుచు
ధర్మ పత్నింబుగుస రసప్రజ్ఞాలతత్తాటుగా యుంచుటంశేరి

లగు పుత్రులం బడసి వంశాభినవతుండై నిజకీర్తిప్రతా
ప దైశికవైభవకీర్తిసద్గుణంబులు దిగంతంబుల వ్యాపింపఁజే
యుచు బహుళ వత్సరంబులు ధరణీతలంబును బాలిం
చుచుఁ జెలఁగుచుండె.

క. ఈ యువనాశ్వప్రసిద్ధంబగు
నీ యతులమహాప్రబంధ మెవ్వరు వినినన్
ప్రాయుర్దోహంకాసంఖదివిన
నాయుభవ్యుడై సంగునాయుల్లై శివలోకంబున్

—ఆశ్వాసాంతము:—

ఉ. గరుడతురంగరంగదఘుతాండవివారణావారణాప్రభా
తరణారణాప్రభుత్తసురతాండవిపక్షనిరాసరాస భా
సురగిరిఖండనాశనియశోభవనాభవనాశనేంద్రమ
ద్గురుమాగధాపుధావజితకైలాసమాప్రసరంబు బాంధవా.
త్ర్యంబకపురవిత విలసిత
కింబునపాంచి తవిలాసనైరాములరతిరా

(ప్రాతము)

త్ర్యంబకని బహురభక్తిగణ్య తత్తశుభదా.

గద్యతరవు:—

భుజగతల్పధర నరపురుషవరవాలి

గజముఖ భయహారపద కలిత సురరఘూర్తి
దివ్య ఖపతి వరహా యుదివి జగదాఘూర్తి
రాఘవి భయనిరసన ముని సుభగత్రే.

గద్యము:-

ఇది శ్రీవేంకటేశ్వర వరప్రసాద లబ్ధ సారస్వత పవిత్ర
ఆపస్తంబ సూత్ర శ్రీవత్సగోత్ర కవిత్వ వైభవ లక్ష్మీసాంబ వెం
కటపతి మంత్రి తనూభవ సరస సాహిత్య లింగనామాత్య
ప్రణీతంబైన మదనమోహన విలాసంబను మహాప్రబం
ధంబునందు సర్వంబును పంచమాశ్వాసము.

ఇరవు౹ గ౹ ఐ౹ కృష్ణచంద్ర దేవ మహ్మారవాంతము తప్పు దిద్దగా
నెయుగని వేమ రత్నమిది యొసు దిత బ్బులు తిష్ఠించో తు౹ జే
హారి త ధర్మాసితం బాది వినంతి యయా యిసు తప్పు వెంతురా
చెడు పుచు వంశే యుండిన సుజ్ఞేయన వప్పునె సారమెం చుండే.

(ఇది యలయుంగ రెత్తు నిరవెఱు రంరితప్పె చమత్కారములే
లాంఫు యనంగ మోహన విలాసము సఖుని ప్రబంధము
రౌవి భవాబ్జ అశివ యభినుద్ధరి ఋభూగురులింగ రంఘురె
శ్రీవిలసిల్లి విచిత్ర సింగనామాత్యులు విచిత్రమైనవి.)

Compared with the original Mss

Transcribed in the year 1920-21 from the Ms of Mr.
M. Ramakrishnakavi garu, M.A. Spl. Assistant to the Gov